

VERONICA D. NICULESCU

O vară cu Isidor

..... JUNIOR

Colecția JUNIOR este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

© 2017 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Copertă și grafică de interior: Radu Răileanu

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,

sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

NICULESCU, VERONICA D.

O vară cu Isidor / Veronica D. Niculescu. – Iași: Polirom, 2017

ISBN print: 978-973-46-6869-4

ISBN ePub: 978-973-46-6934-9

ISBN PDF: 978-973-46-6935-6

821.135.1

Printed in ROMANIA

VERONICA D. NICULESCU

O vară cu Isidor

POLIROM
2017

„Un vultur stă pe-un pisc cu un pix în plisc.“

Partea I

Capitolul 1

O introducere

Mi se pare că s-a întâmplat de curând, atât de curând încât îmi vine greu să-mi găsesc cuvintele și să spun toate astea ca pe-o poveste care a fost odată: povestea celei mai frumoase veri din viața mea. Vara cu Isidor.

Probabil că unii dintre voi au văzut la vremea respectivă o știre la televizor sau au citit un reportaj în vreun ziar. Ați văzut poza mea și a lui, ați ascultat întrebări și răspunsuri și poate aveți impresia că știți deja totul despre mine, despre noi, despre incredibila noastră aventură.

Ați auzit cum, aproape de fiecare dată, un reporter mă roagă să aleg un singur moment de neuitat, dintre cele petrecute de noi împreună. Și m-ați văzut ezitând. M-ați văzut tăcând sau înjghebând un răspuns cam vag. Mai mult, poate că uneori am dat un răspuns, iar

alteori altul. Poate că odată am amintit de prima noastră întâlnire, alteori de prima noapte la mine acasă, de-o anumită dimineață în casa părăsită, de primul zbor sau chiar de despărțire.

N-am mințit niciodată.

Și totuși, am mințit de fiecare dată.

Fiindcă, deși toate acestea au fost extraordinar de importante, n-am vorbit deloc despre plimbările noastre pe Strada Pustnicului, n-am povestit niciodată de ziua când l-am văzut probând cerceii cu rubin, n-am scos la lumină pentru nimeni dimineața când Isidor a văzut pentru prima oară un răsărit, nici momentul când l-am regăsit în cel mai ciudat loc cu putință, după ce crezusem că l-am pierdut pentru totdeauna, și mi se părea că nu se poate să fie chiar el, cum stăteam cu aparatul de fotografiat în mână și priveam spre palatul scăldat în lumina apusului.

N-am vorbit despre frică, deși reporterii și-ar fi dorit să vorbesc despre frică.

N-am vorbit despre dor, deși reporterii abia așteptau să vorbesc despre dor.

Și cred că vreau să-mi amintesc acum și de frică, și de dor, vreau să-mi amintesc cum cea mai frumoasă vară din viața mea a fost și vara în care am simțit cu adevărat spaima și dorul de casă. Erau și ele acolo, la fel cum erau bucuria, încântarea, uimirea.

Nu e ușor să te pomenești deodată departe de casă, chiar dacă tu cu mâna ta ți-ai cumpărat biletul de tren și-ai plecat în lume, trăgând după tine o geantă albastră în care ascunzi un prieten neobișnuit. Și care, la rândul său, ascunde un vis.

Poate că de aceea încerc să spun acum povestea întreagă. Sau atât cât se poate țese punând cap la cap acele momente care se ivesc în amintire, pe neașteptate, când sunt acasă, când stau întinsă în pat și mă uit pe fereastră, la cer, printre două orhidee, sau când mă plimb cu bicicleta și trec pe lângă un câine care se sperie de mine exact în clipa în care și eu mă sperii de el, sau când îmi fac bagajele ca să plec în vacanță, sau când ajung într-un oraș unde n-am mai călcat niciodată.

Imagini și cuvinte îmi răsar în fața ochilor ca niște păpădii în iarba de aprilie. Țâșnesc pe tulpinile lor, se deschid rotunde și galbene la prima rază de soare, dar cât ai clipi se albesc, puful lor zboară luat de vânt, în urmă pare să nu mai rămână nimic.

Aș da orice să stau din nou față în față cu Isidor. Atunci n-ar mai fi vorba doar de imagini, de frânturi, de cioburi – de păpădii atât de fragile. Mă întristează să știu că, între o clipă amintită și alta, mi-a alunecat ceva nespus de frumos, un detaliu care-ar fi meritat păstrat. Dar clipa aceea, cea pe care-am uitat-o, cea pe

care-am pierdut-o, a venit și s-a dus. Mai există ea undeva?

Unde?

Și cum o pot regăsi?

Îl și văd pe Isidor răspunzându-mi:

— Există!

Sunt sigură că Isidor știe și azi tot ceea ce eu am uitat. În cazul lui, timpul petrecut de noi împreună nu e doar câmp presărat cu pădării care apar ici și colo. La el memoria este chiar iarba, cu pământul întreg de sub ea, un desiș care se întinde în lung și în lat, nesfârșit, cât o vacanță de vară.

În clipa asta, Isidor îmi apare în față acoperindu-și un ochi și privindu-mă țintă cu celălalt. Și face acea mișcare scurtă din cap, de scârțâie balansoarul sub el. Doar noi doi, din toată lumea, știm ce înseamnă asta.

— Ți-a intrat ceva în ochi? îl întreb, mimând mirarea.

Isidor insistă, întinzând gâtul spre mine, privindu-mă cu ochiul neacoperit, de parcă s-ar uita pe vizor.

Da, dacă ar trebui să aleg o singură clipă din timpul petrecut de noi împreună, atunci cred că ar fi chiar una dintre acestea, când Isidor își acoperă un ochi cu o aripă și mă privește insistent cu ochiul liber.

Suntem în balconul din turn, stăm în balansoare, luăm micul dejun. Pe măsuta dintre noi sunt ceștile cu lapte și o farfurie din porțelan dantelat, unde odihnesc

firimiturile rămase de la croissantul mare din care-am ciugulit amândoi. Pe balustrada de lemn poposește câte o vrabie. Poftește la firimiturile de corn, dar nu îndrăznește să se apropie, deși noi stăm nemișcați. Cele mai multe păsări de pe aici n-au mai văzut niciodată așa ceva – mă refer, desigur, la Isidor, la dimensiunile lui nemaipomenite, la înfățișarea lui remarcabilă. Vrăbiile n-au cum să știe cât de pașnică sau agresivă e o asemenea ființă.

Nu vreau să prelungesc momentele astea și alung vrabie după vrabie. Isidor îmi face semn, cu o fluturare, să stau liniștită. Nu vreau să-l jignesc, dar nu mă pot abține. Cum se apropie o vrabie, cum o alung, cât pot eu de discret, ba lăsând să-mi scape un papuc pe podea, ba scuturându-mi părul ca din întâmplare, ba pledul verde cu care mi-am învelit picioarele.

Diminețile sunt răcoroase. Soarele luminează tot mai mult coasta verde și abruptă din fața ochilor noștri, hașurată de trunchiurile copacilor înalți, unde au început să apară pete de-un galben aprins, deși toamna pare încă departe. O ceață fină strânge vârfurile munților, ca un cordon.

— Ce-o să faci tu iarna aici?

Întrebarea mi-a scăpat aproape fără să vreau. Am rostit-o de o mie de ori în gând înainte, dar abia acum cu voce tare.

Isidor apucă ceașca și soarbe gălăgios, privind către întinderea verde, de parcă n-ar mai fi nevoie de cuvinte: acolo se află toate răspunsurile.

Îmi fac griji degeaba?

Apoi se întoarce spre mine și spune, ca și cum și-ar continua un gând:

— Dar vor fi mereu case splendide și scumpe scoase la vânzare în Sinaia. Nu-i așa?

Își acoperă ochiul stâng, privindu-mă țintă cu dreptul.

Vrea să mă facă să râd. Și râd. Dar câtă tristețe s-a cuibărit în mine!

Acesta e momentul pe care mi-l amintesc cel mai des. De parcă ar fi fost ultima noastră dimineață împreună.

Îmi dau seama că acest început al poveștii este de fapt un sfârșit.

Și-atunci, care e începutul?

Capitolul 2

La început a fost o știre

Au înflorit magnoliile albe de sub ferestre. Deși stăm la etajul șapte, le văd foarte bine. Sunt doi copaci. Mama spune că unul este mai tânăr și altul mai bătrân. De aceea nu înfloresc chiar deodată, nici chiar la fel de mult. Întâi pornește cel din dreapta, iar celălalt abia

se dezmoștește după iarnă. Iar când magnoliile celui dintâi sunt trecute, cel de-al doilea e-n floare. Oricum, toată povestea asta nu durează decât trei, patru zile, așa că stau cu coatele proptite pe pervaz și mă uit. Fac fotografii cu telefonul.

Am treisprezece ani și, din câte mi-am dat seama până acum, sunt pasionată de fotografii și de plante.

Anul trecut, tata mi-a cumpărat un aparat de fotografiat Fuji, cu care pot mări și de zece ori o petală de magnolie – adică să mă apropiu de ea mai mult decât dacă aș locui la etajul trei. Cu toate astea, acum fac poze cu telefonul. Mă cam feresc de tata, el spune că fotografiile făcute cu telefonul nu-s fotografii. Dar mie îmi place că imaginile astea au baza mult mai lungă decât dacă pozez cu aparatul. Iar acum am nevoie de lungimea asta, ca să prind în cadru ambii copaci, cu tot cu fâșia de pământ înverzită de sub coroanele lor. Așa că mă aplec pe fereastră și privesc pe ecranul de cinci inchi și jumătate copacii, unul tânăr și altul bătrân, unul înflorit ca vâlul unei mirese, celălalt cu florile deja îngălbenite.

Și deodată îmi dă prin minte că, de fapt, copacul cu florile trecute nu e neapărat cel mai bătrân dintre cei doi. Poate că, dimpotrivă, copacul tânăr înflorește mai repede. Dar mama trebuie să știe când au fost plantate magnoliile. Numai că să pun întrebarea acum

ar însemna să las pervazul, să las fotografiile, să ies din camera mea. Și asta nu vreau. Mi-e bine aici.

Pe cablul care traversează în diagonală curtea interioară, cântă o mierlă. Un mierloi. E negru, cu cioc portocaliu, deci este băiat. Fetițele sunt pământii.

Care o fi, de fapt, copacul cel mai bătrân?

Nici măcar nu mai fac fotografii. Mă uit cum se opintește mierla în piciorușele galbene la fiecare tril. Penele păsării par scăldate în flăcări. Soarele a coborât spre apus, încă puțin și se va ascunde după acoperișuri. Cred că trebuie să fie îngrozitor să locuiești mai jos de etajul patru. Să nu vezi apusul, păsările, lumina diferită din fiecare seară.

Da, dar cine știe cum se văd de acolo magnoliile...

Însă, indiferent la ce etaj locuiești, bănuiesc că la fel te strigă mama la masă la șapte, când încep știrile.

— Serena!

Și dacă nu răspunzi din prima, poți să fii sigură că a doua oară te strigă de două ori.

— Serena! Hai odată, Serena!

Așa că închizi fereastra, pui telefonul pe birou.

— Și spală-te pe mâini înainte să vii.

Iar tu sigur că te duci la baie, să te speli pe mâini, fiindcă:

— Pe tastatura computerului și pe telefon sunt cele mai multe bacterii din toată casa.

Parcă am mai auzit asta undeva, precum și urmarea:

— Mai multe chiar și decât pe colacul toaletei!

Așadar, mă supun.

Mama, tata și eu. Stăm cu toții la masa din sufragerie și luăm cina, în timp ce ne uităm la știri. Eu, de fapt, nu prea mă uit. Mă uit oriunde, în jur. Din fericire, am pierdut începutul. La știri, dacă e să îmi placă ceva, îmi place finalul. Însă, de cele mai multe ori, am văzut deja de câteva zile pe internet știrea aceea drăguță, cu puiul de babuin alăptat de o cățelușă, sau cu foca pupăcioasă de pe vreun țărm îndepărtat, sau cu căprioara care doarme în pat cu o pisică persană, știrea aceea de la sfârșit, pe care ei o dau ca noutate și la care mama și tata râd privind cu un ochi la televizor și cu altul la mine.

Altfel, discuția dintre ei se derulează cam așa, ca acum:

— Ce brânză e asta?

— De la Piața Gemeni.

— Bine, bine, clar că de-acolo, dar e de capră sau de...

— De capră.

— Bine. Dar cam sărată.

— Asta e. Știi că nu gust în piață, sunt murdar pe mâini.

— Puteai să întrebi.

— Lasă, că întrebi tu data viitoare. Ia și ceapă verde, Serena.

Peste fluxul știrilor de seară mai curge și-un alt flux, cu povești despre antioxidanți, vitamine și minerale,

povești care se schimbă în funcție de anotimp și revin anul următor, aproape neschimbate. În curând, vom vorbi despre urzici și spanac. Nu-mi vine să strecor întrebarea despre magnolii. S-ar putea ca răspunsul să fie prea lung. Poate mâine.

Dar iată că astăzi știrea cu animalele se dă mai devreme. Nu mai e furată de pe internet. E de la noi. Pare și proaspătă. E singura știre la care tăcem cu toții. Tata a rămas cu o ceapă verde în mână. Mama se joacă în farfurie cu un cuțitaș de brânză.

Ascultăm reportajul despre singurul cimpanzeu de la grădina zoologică din Băneasa. Vedem imagini. Oftăm. Zâmbim. Iarăși oftăm. Știu bine locul ăsta, mergem acolo de două, trei ori pe an. În treisprezece ani de viață, asta înseamnă ceva. Și știu animalul despre care se vorbește la televizor. Un cimpanzeu cu barba albă. Habar n-am avut că îl chema Thor.

Cimpanzeul Thor a murit la 43 de ani

Thor, singurul cimpanzeu de la Grădina zoologică din Băneasa, a murit la vârsta de 43 de ani, echivalentul a 100 de ani omenеști.

Cimpanzeul s-a stins după masa de prânz, cel mai probabil în urma unui atac de cord. După prelevarea de probe și expertiza medico-legală, trupul lui

Thor va deveni material de studiu pentru veterinari.

Cimpanzeul Thor s-a născut în captivitate și a devenit vedetă la Zoo Băneasa, existând și o legendă conform căreia maimuța îi recunoștea pe unii vizitatori care reveneau după 20 de ani, cu copiii.

Cimpanzeul a murit în urmă cu o lună, iar acum cel mai bătrân locatar de la Zoo Băneasa a devenit un condor.

Pe condor nu l-au arătat.

Dar eu îl știu foarte bine. E o pasăre mută. Stă pe-un munte în miniatură, construit din bolovani, și se joacă cu un băț.

Mută și eu, mă retrag în camera mea, de unde n-o să mai ies toată seara.

Mama și tata au hotărât, zâmbind visători în timp ce strângeau farfuriile, că duminică mergem la zoo. Spală vasele. Vorbesc despre mâncare și bani. Din când în când râd. Uneori e de parcă au o sectă a lor. O sectă a adulților.

Descarc fotografiile. Sting calculatorul. Îmi fac patul, încerc să citesc dintr-o carte. Dar rămân cu privirea pierdută între rânduri.

De ce-au dat știrea abia după o lună?

Cum de n-am știut că pe cimpanzeu îl cheamă Thor?

În camera mea, proptită în perne, cu muzică în căștile albe, întrebările curg.

Și oare toate animalele de la zoo au nume?

Are și condorul un nume?

Ce înseamnă „cel mai bătrân“?

Câți ani are condorul, mai exact?

Câți ani mai are de trăit?

și

Cum e să trăiești toată viața într-o cușcă?

Târziu, când încerc să adorm, umbrele copacilor, proiectate pe pereții camerei mele grație felinarelor din curtea interioară, seamănă cu niște gratii pluti-toare. Se leagănă, se curbează, se intersectează, se strâng și se depărtează, iar când spațiul dintre două mănunchiuri de crengi se lărgeste suficient, mă strecor pe acolo și alunec în somn.

Capitolul 3

Noapțile și zilele lui Isidor

E miezul nopții. Plouă. Cel mai bine se aud picăturile de apă izbindu-se de lacăt. Pic, pic, pic, iar sunetul lor se transformă, în visul meu, într-o muzică. Îmi place muzica asta, poartă în ea ceva de demult, de departe. Întind o aripă, până simt cum ating cu vârfurile penelor peretele cuștii. Atunci mă cuibăresc iarăși cu grijă la loc. Cu ochii închiși, cu umerii strânși, încerc să mai dorm, mă străduiesc să nu îmi pierd visul. În visul meu nu e noapte, nu plouă. În visul meu este întotdeauna lumină, suntem deasupra norilor, ne rotim deasupra creștelor. Acolo nu există cuvinte. Numai culori și mirosuri, depărtări plutind într-o ceață de miere și, între toate acestea, o casă – a noastră.

— Uite-un uliu!

— Nu e uliu, mamă, cred că e vultur golaș.

Bună dimineața, adică. Începe o nouă zi, o luăm de la capăt. Deși nu știu dacă aici „capăt” este cuvântul potrivit. Poate că și în locul acesta nu facem decât să ne rotim, iar și iar, zi după zi. Deschid doar un ochi și mă uit pe furiș la primii vizitatori, mă prefac că nu-i văd. O mamă cu un băiețel. Mama este, probabil, mai tânără ca mine. Dar o mamă rămâne o mamă orice ar fi. Așa se zice, iar eu cred, fiindcă și eu, tot orice ar fi, cred că o să rămân mereu doar un copil. Poveste lungă.

— Hai mai repede! Ia uite acolo, o pisică sălbatică!

— Nu e pisică sălbatică, Raul, e râs.

S-au îndepărtat. În urma copilului, pe jos, au rămas câteva floricele de porumb. O să le fure vrăbiile de îndată. Uite una, uite alta. Le-au luat, au zburat cu ele.

Cușca mea nu-i foarte departe de intrarea în grădina zoologică. După atâta vreme, știu. Undeva în spatele meu este șoseaua. Aud foarte bine: autobuzul oprește, din el coboară copii mici ținuti de mână de părinți, copii ceva mai mari care fug înaintea părinților, grupuri de tineri cu căști în urechi, dar și perechi de oameni mai în vârstă, care se țin de braț sprijinindu-se la fiecare pas. Înaintează prin pădure, pe drumul care îi duce de la șosea la intrare. Aici se opresc, se aude un foșnet, un zornăit, își cumpără bilete, apoi trec de grilele metalice pe care pot să le și văd atunci când stau cocoțat pe platformă, mai ales iarna, când copacii n-au

frunze. De acolo înaintează cum vor, dar majoritatea merg la început pe alea principală. Se uită la tigri, se uită la urși, se uită la lei, abia apoi încep să se risipească pe aleile tot mai subțiri, până ajung departe, la ponei, la căprioare, la mufloni, la cămile... Dar, până să ajungă acolo, unii se opresc, inevitabil, la mine.

— Uau, cât e de urât!

Sau:

— Mamă, ce vultur uriaș!

Sau:

— Ia uite la ăsta, a chelit!

— E bătrân.

— Sau o fi stresat?

— Doamne, ce piele are pe cap și pe gât!

— Ha, ha, ha, ce caraghios! Nu vrei, nene, un fular?

Sau, în zilele mai bune:

— Săracul, uite-l cum stă de pleoștit...

— N-are loc, i-ar trebui o cușcă mult mai înaltă.

Însă cel mai adesea:

— Hei! Băi!

— Tu! Păsăroiule!

— Fă-i o poză!

— Hei, hei!

— L-am prins cu spatele.

Desigur, nu le răspund.

— Bietul de tine, cum de-ai ajuns tu aici?...

Asta mi-a spus-o adineaori o fată, o adolescentă cu bascheți verzi și cu blugii un pic prea lungi la spate, își călcase pe ei până să ajungă aici și tivul era umed, știu asta fiindcă la ea am fost atent. Mirosea a ploaie. Dar și ea abia ce mi-a pus întrebarea că a și plecat, s-a dus mai departe.

De când au adus o bufniță polară lângă mine, chiar după colț, e mai liniște. Toți fug spre ea de îndată ce o zăresc. Matilda stă foarte mult pe jos, direct pe pământ. E albă ca zăpada și pare să nu se teamă de nimic. Se uită la oameni, nici nu se clintește, orice i s-ar zice. Am bănuț-o că e surdă, însă m-am lămurit repede, aude totul perfect. Într-o seară i-am zis verde-n față:

— Cum de suporti?

— Viața trebuie trăită, mi-a răspuns.

Trebuie să recunosc că e foarte frumoasă. Și poate că ei îi place tocmai cuvântul acesta pe care îl tot aude de la oameni: frumoasă, frumoasă. Dar cred că s-a născut într-o cușcă. Mi se pare că nu înțelege niște lucruri esențiale. Am căutat să-i povestesc de spuma norilor, de creasta creștelor, de cuiburile aflate sus, în munți, de aburul portocaliu, liliachiu sau albastru al serilor. Ea și-a rotit capul de câteva ori la rând, de parcă ar fi vrut să-mi demonstreze – tocmai mie! – că e adevărat ce scrie pe tăblița de pe cușcă, ceea ce citesc

cu încântare aproape toți trecătorii: „Își poate roti capul 270 de grade“. Apoi mi-a tăiat-o:

— Cred că ai visat, bătrâne!

Probabil tocmai de aceea nu i-am povestit nicio dată de vis. Când vine noaptea, de fiecare dată când vine noaptea, ba chiar și ziua, dacă apuc să închid ochii suficient cât să nu mă sâcăie nimeni, mă întorc acolo unde cândva...

— Hei, urâtule, hei, chelule, hei!...

Nu e cazul acum. E duminică și a ieșit soarele, vizitatorii vin valuri, valuri. Uite că a trecut încă o iarnă, înverzesc toate tufele astea, înfloresc copacii, apoi se vor scutura, apoi le vor crește mari frunzele, iar atunci, vara, când se va așterne un strat fin de praf peste toate acestea, când zilele vor fi lungi, foarte lungi, ne vom cuibări și mai bine în cuști și în noi, feriți de câte o umbră. Valuri, valuri. Valuri de vizitatori, valuri de gânduri.

Pe creanga mea groasă, sus de tot, mă mut de pe un picior pe altul, îmi culc capul pe umăr și mă gândesc. Nimic nu mă poate împiedica să mă gândesc. Nimic nu mă poate împiedica să îmi amintesc. Mă uit la toți copiii aceștia, de patruzeci de ani mă tot uit la copiii aceștia, cum vin ei, mititeii, ținuți de o mână, și cum mă privesc, și cum pleacă ei mai departe, și unii nu se mai întorc niciodată, dar alții se întorc peste un an, și poate că peste încă un an vin din nou. Probabil că și fata aceea drăguță, cu bascheți verzi și mirosind

a ploaie, a fost aici cu zece ani în urmă, și poate că atunci o ținea de mână un tată, iar acesta i-a spus un lucru atât de frumos despre păsări, încât ea și-l amintește perfect, și de aceea vorbește cu mine acum cu atâta blândețe. „Cum de-ai ajuns tu aici?”

— Uau, ce șoim!

Bine, deșteptule... Și totuși, le e atât de ușor să citească, am învățat până și eu. Patruzeci de ani petrecuți în locul acesta nu e deloc puțin. Dar nu prea mulți se opresc să citească. Cel mai adesea, copiii mici îmi și spun numele cu voce tare, pe litere, amuzați. Se sprijină cu mânuțele de balustrada metalică – i-aș zice verde, dar înainte a fost roșie, iar mai înainte a fost galbenă, iar înainte de asta cine știe cum a mai fost, așa că nu-i zic nicicum. E o balustradă, așa cum și eu sunt, în esență, exact ceea ce sunt. Se sprijină de balustradă și citesc foarte atenți ceea ce și eu văd bine de aici:

Iar celor care-mi spun numele, eu le mulțumesc cântând un cântec. În gând. Fiindcă nu sunt vreo pasăre cântătoare. Nici măcar vorbitoare – cel puțin din punctul lor de vedere. Sunt mut. Scrie și pe plăcuța de plastic, cu multe informații trecute la liniuță, mărunț, între „întinderea aripilor poate atinge trei metri și jumătate” și „se hrănește cu...”.

Însă de obicei oamenii trec mai departe, așezându-și mai bine o cască în ureche, ascultând muzica lor, sau pedalând pe vreo bicicletă, sau fugind spre Matilda, sau poate la ponei, pe care îi și pot călări dacă vor. Și unii vor.

Dar eu, rămas în urma lor, îmi cânt cântecul vechi până la capăt, cu spumă a norilor, cu o creastă a creștelor, ceva petrecut așa demult, încât eu însumi mă tem să nu mă trezesc într-o zi și să cred, ca Matilda, că totul a fost numai vis.

Aștept să vină seara. Și seara se lasă, se lasă orice ar fi, iar atunci, după ce toți pașii și toate luminile din grădină s-au stins, în cușca mea se aprinde lumina: e visul meu viu, licărind ca o candelă într-o casă mică și caldă de undeva de departe, dintr-o pădure întunecată, unde nu se rătăcește nimeni niciodată. Nici dacă e miezul nopții. Nici dacă plouă.

*Au fost odată-n Munții D'Or
mama condor, tata condor.
Trăiau pe creasta creștelor,
zburau în spuma norilor,
mâncău doar mușchi de căprior,
sorbeau din roua zorilor.*

*Atunci, în vârful munților,
familia marelui condor
s-a înmulțit c-un junior.
Era golaș și era chior
dar a crescut sub pana lor,
adică a părinților,
mâncând doar mușchi de căprior,
sorbind din roua zorilor.
Și s-a rotit și el în zbor,
întâi mai greu, apoi ușor
și fără nici un ajutor,
deasupra creștei creștelor
și-n văile din Munții D'Or.*

*Apoi se-așterne negru nor
și-o noapte lungă: un motor,
posibil pe un pescador,
îl ia de-aici pe puișor,
iar dup-un drum îngrozitor*

*cu spaimă-n vârful ghearelor,
se-aude-n noapte un zăvor.*

*De-atunci, în fața ochilor
am gratii și-un cuvânt: „Condor“.
Trec oameni mulți, vorbind de zor,
care-mi aruncă vreun cotor
sau rîd pe seama penelor.
Aud: „Nu-i uliu, e condor!“
– vreo voce de învățător
sau vreun părinte spre odor.
„O fi ce-o fi, da-i urățior.“
Eu nu mă uit la trecător,
ci doar mă mut de pe-un picior
pe celălalt și-ntind ușor
o aripă în cușca lor,
cătând să nu fiu sfidător,
nici să nu tremur sub fior,
dar nu-i ușor, dar nu-i ușor.*

Ce caut eu în lumea lor?

*Și-mi amintesc: în Munții D’Or,
mama condor, tata condor
îl învățau pe puișor
în cuib, pe creasta crestelor,
deasupra spumei norilor,*

*ce-nseamnă pasăre și zbor:
Un C și-un O și-un N și Dor.*

*Seara, nici un vizitator.
Mai trece vreun îngrijitor,
mai mătură pe coridor,
mai spală și miroase-a clor,
îmi mai aruncă vreun cotor,
eu mă mai mut de pe-un picior...
„S-a dus și cimpanzeul Thor“
– i-aud vorbind pe coridor –
„cel mai bătrân și visător.
L-au dat și la televizor,
zicând c-a fost uluitor
cât a trăit de mulțișor“.
Și spun ceva supărător:
îi tot aud zicând că lor
li-e milă acuma de condor,
cel mai bătrân și visător.
Tu ești acela, Isidor.*

*Noaptea, când plouă pe zăvor,
întind o aripă ușor
până m-ating de cușca lor
și cânt, la poarta viselor,
un cântecel de scamator:
cu C și O și N și Dor.*

*Atunci, deasupra tuturor,
eu mă înalț amețitor,
din nou pe creasta creștelor
mă scald în spuma norilor
și, păsuind un căprior,
beau iar din roua zorilor
în văile din Munții D'Or.*

Capitolul 4

Gratii și petale

— Nu-ți pui și tu o rochiță?

Nu.

A plouat toată noaptea. Am auzit stropii și-n somn, răpăind pe pervaz. Apa șiroind în burlanele din curtea interioară. Dar iată că dimineața e soare.

Mergem la Zoo. Mi-am pus blugii preferați, un tricou, jacheta de piele și bascheții verzi. Îi aștept la ușă, îmbrăcată, încălțată.

— Aparatul foto nu-l iei?

Normal că l-am luat.

Am și făcut câteva fotografii pe fereastră. Magno-liile sunt deja cafenii în copacul pe care-l bănuiesc mai bătrân.

Ajungem la grădina zoologică cu autobuzul luat de la Piața Romană, ca de obicei. Când coborâm, pornim

pe aleea din pădure, mărginită de-o parte și de alta nu doar de copaci, ci de mașini, mult prea multe mașini.

Mergem într-un soi de șir indian, eu înaintea, apoi mama, iar tata în urmă, avertizându-ne la absolut fiecare mașină care vine din spate. Mă simt ca o antilopă fugărită de lei. Nu știu sigur dacă lei sunt mașinile sau părinții mei, care se foiesc și vorbesc, ca întotdeauna, cam mult. Sau celelalte familii, care se străduiesc, ca și noi, să înainteze.

Abia aștept să văd condorul. Mama e curioasă să-i afle vârsta.

Mi-l amintesc de la o vizită de mai demult, era într-o cușcă undeva în stânga, cocoțat pe un munte de piatră înalt de vreun metru, el însuși fiind tot cam la fel de înalt. Se juca întruna cu un băț, îl apuca în cioc și-l rotea, spre amuzamentul tuturor. Când întindea aripile și flutura din ele, se făcea întuneric și ziceai că începe furtuna.

Dar înainte să ajungem la condor, ne împiedicăm de panoul de carton montat imediat după intrare. O familie de lei – leul tată, leoaica mamă, doi pui – cu fețele decupate, așteptând ca oamenii să își strecoare acolo figurile zâmbitoare sau firoase și să-și facă fotografii. Bineînțeles că ai mei insistă să ne pozăm. Îi rog să stea doar ei la pozat, să fac eu fotografia. Se supun, zâmbesc larg, tata scoate chiar și un răget și ridică mâinile pe deasupra, astfel că leul lui are patru labe în

jos și două mâini în sus. Insistă să facem și o poză toți trei. Îi dau aparatul unui tip agățat cu o oarecare dexteritate de tata și îmi strecor mutra într-o gaură, prin spatele panoului. Trei din cei patru lei au acum figură de om. În a patra gaură, pe care n-are cine s-o umple, apare mâna mea – mă sprijin de bărbia unui pui de leu, fiindcă trebuie să stau cu genunchii îndoiți și nu mi-e tocmai comod. Ar fi fost frumos să am un frate mai mic.

E soare, dar o adiere încă rece scutură florile albe din copaci. Petalele o iau în stoluri în sus, surprinse de pala de vânt, apoi coboară și se alătură suratelor lor de pe alei, de pe gardurile vii, de pe bănci. Uneori nici nu simți vreo adiere, dar petalele continuă să se desprindă și să cadă. De parcă ar exista adieri pe care le simt doar florile, nu și oamenii.

Fotografiez trotuarul – un fond cenușiu, cu pete albe: de soare și de petale. Părinții mă așteaptă un pic mai în față, îi aud vorbind și râzând. Nu mă grăbesc, mă uit pe ecran la fotografii. Ei nu știu cât de mult îmi doresc să ajung la condor. Nici nu vreau să le spun.

Nu știu de ce, dar în ultima vreme îmi place să am astfel de secrete față de ei. Poate că nu sunt tocmai secrete, însă nu știu cum altfel să le zic. Lucruri pe care nu le spui în cuvinte. Poate că este ceva înrudit cu acele adieri pe care le simt numai florile, nu și oamenii.

— Nu-i chiar nici un îngrijitor pe nicăieri?

Mama. I-am ajuns din urmă.

— Trebuie să fie unul pe undeva.

— Niciodată n-au prea mișunat.

— Probabil că le dau de mâncare animalelor dimineața și apoi se duc la treburile lor. Deși, care altele or fi treburile lor? Uite, acolo scrie „Condor“!

Tata arată spre un șir de tăblițe în formă de săgeată, aliniată una sub alta, pe care sunt scrise denumirile animalelor.

— Ah, dar știi că alea-s tăblițele vechi, nu mai sunt valabile de ani de zile. Nu mai e nici elefantul acolo, spune mama, nici...

— Cred că au mutat păsările în spate de tot, sus, la margine, știi, în cuștile mai înalte, zice tata, arătând în față.

— S-ar putea să ai dreptate. Hai, Serena. Poate avem noroc să vedem și noi condorul.

— Veteranul, adaugă tata.

Și mama continuă:

— Fiindcă cine știe cât mai trăiește.

Acum e de parcă joacă tenis verbal. Un șir de replici în care nu m-aș putea strecura nici dacă aș vrea. Îi ascult.

— Ei, de l-am mai fi apucat și noi pe Thor...

— A murit, săracul, și nu l-am mai prins.

— Da, dar ce mult a trăit!

— 43 de ani.

— Adică o sută de-ai noștri, face tata.

— Ei, adică patruzeci și trei, zice mama, cu tristețe în glas.

— Oricum, mai mult ca mine și ca tine.

— Într-o cușcă!

— Nu era chiar o cușcă. Avea ceva spațiu.

— O cușcă foarte mare rămâne, totuși, o cușcă.

— Așa o fi, dar la urma urmei și noi stăm într-un apartament.

— Ce vrei să spui, dragul meu?

— Poate că aici a fost ferit de pericole, nu știu, uite, câți oameni apucă o sută de ani?

— Totuși, libertatea contează. Poate că-i mai important să fii liber, decât să trăiești mulți ani. Hm?

— Tu, draga mea, dacă ai avea de ales, ai vrea să trăiești o sută de ani într-o cușcă sau, să zicem, șaizeci în libertate?

Mama a râs zgomotos, iar tata i s-a alăturat. Câțiva oameni au întors capul să se uite la noi.

— Aici m-ai închis. Ar trebui să vorbim despre ce înseamnă libertate. Și, slavă Domnului, azi e duminică și tu nu ții cursuri, iar eu n-am de documentat nici un articol!

Tata e profesor de engleză, iar mama e jurnalistă, lucrează la o revistă cu articole pe teme medicale.

— Așa e. Mai bine hai să căutăm condorul ăla și să-i urăm la mulți ani, câți o mai avea de trăit. Și-apoi să ne luăm o înghețată. Ce zici, Serena?

— O înghețată ar fi bună, am zis.

Ajunseserăm la câinii de prerie. Ador animalele astea. Locuiesc în galeriile lor întortocheate, săpate în pământ, și ies afară să-și ia câte o bucată de pâine și să se tolănească la soare. Acum sunt vreo cinci, șase pe-afară. Îi văd prin peretele de plastic transparent, cu rândunele pictate ici, colo. Trântiți cu burțile în sus printre mușuroaiele astea ca niște vulcani, sprijinindu-și capetele unii pe alții, par să n-aibă nici o grijă.

Poate că aici chiar sunt feriți de pericole, de răpitori.

E plin de răpitori, de fapt, de jur împrejur. Dar grații de fier și pereți de plastic îi țin departe pe unii de alții.

În timp ce fac fotografii, se perindă multă lume pe lângă mine. Puțini poposesc. Strigă din mers câte un „Uite marmotele!“ sau „Ia uite, băi, ce viezuri!“, mai ciugulesc din pungile cu popcorn și pleacă mai departe, spre ponei, spre cămile, spre pavilionul păsărilor exotice.

Mă uit la burta unui câine de prerie, cum se ridică și coboară, cum se ridică și coboară. În respirația care mișcă trupul mic, pe care mi-l imaginez cald și moale, e tot ceva înrudit cu adierea care scutură florile, deși noi nu o putem simți. Dar mai mult de-atât n-aș putea spune. Din fericire, nici nu trebuie să spun nimic nimănui.

Mă uit la fotografii, pe ecran.

Mă strigă. Au ajuns sus, la lupii albi. Mă așteaptă.

În capăt de tot, sus, unde e multă lumină și începe pădurea, e o alee lungă, pe care sunt înșirate și țarcurile erbivorelor mari, dar și cuștile păsărilor. Încă zece pași și găsim și condorul. Deci nu mai e în cușca scundă, cu muntele, ci în cușca asta înaltă.

Condorul stă pe o platformă de lemn, în colțul din dreapta, în față. Privește departe. Peste noi, peste toate. O adiere îi tulbură penele de pe piept și gulerul alb, din puf așa fin.

Duc aparatul la ochi.

Zoom.

Acum sunt de zece ori mai aproape de el. Sunt în cușcă.

Îi văd ochii.

Mama și tata au dispărut.

De tot!

Îi văd ciocul. Mare, puternic, cu vârful curbat. Îi văd picioarele, ghearele.

Privesc prin vizorul aparatului, focalizez spre pieptul condorului, îmi țin respirația și apăs.

O dată.

Și încă o dată.

Și încă o dată.

Aș vrea să mă uit la ecran, să văd cum mi-au ieșit fotografiile, dar nu-mi pot lua ochii de la pasărea asta.

Condorul, cel mai bătrân locatar de la Zoo.

Aud strigăte în jur, cineva mă izbește în umăr, altcineva m-a călcat pe picior, e foarte multă lume astăzi aici.

— Bufnița albă! Serena, bufnița albă.

O voce din spate. Mă strigă mama. Parcă voiau să vadă condorul.

În cușcă a înflorit un copac. Copacul e înalt exact cât e cușca. Coroana largă ocupă mult spațiu. Cândva, foarte curând, o să împingă cu ramurile în tavanul de sârmă și poate o să reușească să străpungă țesătura. Îmi face bine să mă gândesc la asta. Dar dacă a și făcut-o deja? Nu pot să-mi dau seama bine de aici. Văd însă că deasupra e un cer incredibil de albastru.

Câteva vrăbii poposesc pe balustradă, apoi fură niște floricele de porumb de pe jos și dispar cu ele în cioc. Mi se pare insuportabil că în tot acest timp o pasăre cum e condorul stă acolo singur, atât de mare și de frumos, închis într-o cușcă cu un copac înflorit. I-aș spune că-mi pare rău, că-mi pare groaznic de rău, dar toate cuvintele îmi rămân în piept, ca un ghem fierbinte și aspru care nu se mișcă nici înapoi, nici înainte, doar stă acolo și mă arde pe dinăuntru.

Cum de-o fi ajuns aici un condor?

Bietul de tine, cum de-ai ajuns tu aici?

— Ia uite ce vulturoi! strigă un băiat.

— Șoim! Sau ce-o fi, îi răspunde altul. Mamă, ce urââât!

Cerul e rareori atât de albastru. Uneori este cenușiu, uneori este alb, de cele mai multe ori e de-un bleu pal, traversat de fel și fel de fâșii de nuanțe diferite. Dar azi e pur și simplu albastru. Privesc silueta încremenită a condorului, conturată ca o statuie pe cer.

— C, O, N, D, O, R!

Un băiețel foarte mic citește pe litere de pe plăcuță, urmărind scrisul cu arătătorul, prin aer.

— V, U, L, T, U, R...

— Hai, Vlăduț, vino să vezi bufnița lui Harry Potter!

— G, R, I... Igrec, P, Haș, U, S! Vul-tur Gry-phas!

Băiețelul sare de câteva ori pe loc și apoi fuge după maică-sa, repetând:

— Vul-tur Gry-phas! Vul-tur Gry-phas!

Florile copacului se scutură și în cușcă, dar și pe afară. La fel și penele condorului. Lângă gardul din plasă de sârmă, prin gardul viu și pe jos, sunt și petale, și puf. Ar trebui ca pe plăcuță să scrie „Condor și Corcoduș“.

— Serena! Hai să vezi!

— Serena!...

Fug spre ai mei. Mama îmi arată în jos, iar tata îmi arată în sus.

Jos este bufnița albă. Stă pe pământ, aproape rotundă, albă ca zăpada, cu ochii întredeschiși, cu o figură de parcă ar zâmbi. Într-adevăr, e nespus de frumoasă. Atât de frumoasă, încât nici nu pare reală.

Sus, undeva pe cer, între vârfurile plopilor, se vede un punct rotitor. De fapt, dacă îți pui mâna streășină la ochi, vezi că nu e un punct, ci un fel de paranteză. O paranteză maronie, cu capetele punctate în alb.

— Un vultur! zice tata.

— Un vultur *adevărat*! zice mama.

— Un vultur!... repet și eu, iar ghemul fierbinte și aspru din piept nu-mi dă pace deloc.

Ne uităm toți trei la pasărea care se rotește pe deasupra grădinii, la zeci sau sute de metri înălțime. Fac o fotografie, deși bănuiesc că-i degeaba. O să se vadă doar cerul, doar vârfurile argintii ale plopilor. Totuși, încerc.

— E chiar un vultur, spune tata. Îți dai seama cât de mare e, dacă de-aici se vede așa?

Ne frecăm la ochi. Și pornim mai departe.

— Mama, ați aflat, până la urmă, câți ani are condorul?

— N-am reușit, Serena. N-am dat de nici un îngrijitor. Parc-au intrat toți în pământ.

— Dar am auzit pe cineva care spunea că are patruzeci de ani, zice tata.

— Ia uite, căprioara are un pui!

Veselă, mama face câțiva pași spre balustrada care separă puhoiul de oameni de țărcul căprioarelor. Mergem și noi lângă ea. Ne uităm cum puiul împinge cu botul în burta căprioarei.

— Vrea lapte...

Căprioara-mamă se trănțește pe-o parte. De sub spinarea ei se înalță un norișor de praf fin.

Mă apropii de mama. Mă cuprinde cu un braț pe după umeri. Mă strânge în brațe. Mă sărută pe tâmplă.

S-a făcut foarte cald.

Pe cer nu mai e nici un vultur.

În spatele nostru țipă groaznic păunii.

În față, e zarvă mare: tucani și papagali strigă pe o mie de voci, vorbesc pe limba lor din grădinile acope-rite de oameni cu folii de plastic.

Capitolul 5

Doar gratii

Așa a fost vizita noastră la Zoo.

Pe tot drumul înapoi, până la ieșire, n-am reușit să vedem nici un îngrijitor. Era destul de ciudat, însă ni se mai întâmplase și altădată.

Mama ne-a reamintit că vara trecută, când o Mara de Patagonia născuse doi pui, noi am fost cei care am nimerit primii lângă cușcă și am văzut efectiv animalul cum naște. Și atunci, tot așa, căutaserăm cu disperare un îngrijitor. În cele din urmă, tata venise cu un nene de undeva dinspre pavilionul reptilelor, iar bărbatul acesta în salopetă albastră a rămas apoi lângă cușcă, păzind animalele până a venit veterinarul. Se adunase multă lume, toți se uitau la „iepurii de Patagonia“ nou-născuți, cu blana umedă, care la foarte scurt timp s-au ridicat pe picioare și, tremurând, au

pornit la plimbare prin cușcă. Toți Mara de Patagonia mergeau pe urmele lor, ca o trenă vie, mișcătoare, fluidă, cu ochii și nările mărite.

În duminica aceea, când am fost la condor, am descărcat pozele seara.

Într-adevăr, nu mi-a ieșit decât cerul cu vârfurile copacilor în poza unde noi văzuserăm cu ochii un vultur. Vulturul *adevărat*. Adică cel liber.

Mi-au ieșit însă destul de bine fotografiile cu tro-tuarul bălțat de pete de lumină și de petale.

Și foarte bine câteva imagini cu câinii de prerie, fiindcă drăgălașii ăștia stăteau nemișcați, cu burta la soare. Doar peretele de plastic mai strica pe ici, pe colo, din cauza dărelor de murdărie.

Însă pozele cu condorul s-au dovedit a fi un rateu incredibil.

La început m-am necăjit foarte tare. Tocmai condorul să-mi iasă atât de prost!

Practic, deși apărea în toate pozele, mare, în toată splendoarea, pasărea nu era decât o ceață, un fundal neclar. Ce se întâmplase? Aparatul focalizase pe gardul din plasă de sârmă, din fața condorului. Astfel că toate pozele înfățișau un minunat gard, o împletitură de sârmă în spatele căreia puteai vedea, dacă erai atent, un condor ca un abur. Silueta i se putea desluși pe fundalul cuștii – trupul negru, cu aripi mari, strânse pe lângă corp, cu marginile albe, apoi picioarele cu

gheare puternice, capul lipsit de pene, cu gulașul alb de puf fin de la gât, ochii ca două boabe de cafea. De fapt, de cele mai multe ori doar o boabă, fiindcă păsăroiul privea către alee și pădure cu un singur ochi, stând în profil.

Într-una din poze mi se părea că se uită țintă la mine.

M-am tot întors la fotografiile astea și în zilele următoare. Privindu-le iar și iar, am priceput ceva ce era la mintea cocoșului. Pozele erau reușite. Erau de-a dreptul grozave.

Spuneau o poveste despre captivitate și gard.

Spuneau singura poveste adevărată de acolo.

Era de parcă aparatul de fotografiat nu putuse trece dincolo de gard, la fel cum nici pasărea nu putea trece dincoace.

Capitolul 6

Alte știri, alte întrebări

A trecut și ultima lună de primăvară. Între timp s-au mai întâmplat niște lucruri.

Am mers la școală, mi-am văzut de ce aveam de făcut. Dar nu mi-l puteam scoate din minte pe condor.

Cândva, după vizita noastră la Zoo, am căutat pe internet și-am văzut că există condor de Anzi și condor californian. Am tras concluzia că la grădina din Băneasa e un condor de Anzi. Sau andin. Fiindcă lângă numele păsărilor, între paranteze, apărea și denumirea lor științifică, în latină. Condorul californian era *Gymnogyps californianus*, iar condorul andin era *Vultur gryphus*. Mi l-am amintit pe băiețelul care repeta, ținând pe lângă mine: „Vul-tur gry-phus, vul-tur gry-phus“.

Pe internet am citit că la un moment dat condorul de Anzi a fost considerat specie dispărută. În carnetul meu unde-mi notez una, alta, mi-am transcris un fragment care atunci m-a tulburat:

„În unele surse, condorul apare ca specie dispărută. Totuși, alte surse sugerează că ar mai fi câteva sute de exemplare în viață, deși nu a fost văzut o lungă perioadă în libertate, considerându-se la un moment dat specie dispărută. Se pare că, în sfârșit, după zeci de ani de încercări, datorită eforturilor de la Parcul Zoologic Metroparks din Cleveland, condorul de Anzi reușește să revină și să-și sporească numărul de exemplare în captivitate și libertate“.

Mă tulbură și acum.

În carnetul meu e subliniat cu verde „nu a fost văzut o lungă perioadă în libertate“, precum și finalul, „în captivitate și libertate“.

Apoi, tot citind, am aflat că acest condor de Anzi e cea mai mare pasăre de pe Pământ. Și că doar masculii au creastă pe cap, deci la noi la Zoo era într-adevăr un condor, un băiat.

M-a amuzat să citesc că pielea de pe gât și cap, lipită de pene, își schimbă culoarea în funcție de emoții, așa cum și noi ne înroșim sau pălim.

M-am uitat la poze și mi s-a părut că pielea condorului meu e cenușie. M-am gândit ce înseamnă asta.

Poate că-n alte momente era roșie?

Poate că-n alte momente era albă?

Poate că-n alte momente era gălbuie?

Și-am mai citit că se hrănește mai ales cu hoituri de animale, iar în captivitate i se dă în general carne de vită.

Am aflat că poate să reziste fără să mănânce și câteva zile, însă după aceea se îndoapă cu câteva kilograme la o masă. Sunt atât de nesățioși, încât apoi nici măcar nu-și mai pot lua zborul, nu se mai pot desprinde de la sol. Nu mai pot „decola“, scria acolo, și asta m-a distrat foarte tare, mai ales că prin Băneasa e și-un aeroport.

Ah, iar despre zbor scria un lucru tare frumos: „Condorii arată spectaculos când plutesc lin la înălțimi mari, făcând cercuri în curenții ascendenți de aer cald“.

Dar cel mai mult m-am bucurat când am găsit negru pe alb informația asta – că *Vultur gryphus* este una dintre cele mai longevive păsări, „putând atinge vârsta de 50 de ani“. Asta era formularea de pe internet, „putând atinge“, și o țin minte bine fiindcă am revenit iar și iar pe pagina aceea, încercând să deslușesc sensul precis al acestui „putând“.

Internetul este plin de informații despre condor, iar eu am tot citit vreme de câteva zile, sărind dintr-o pagină în alta.

Am aflat și că pasărea asta e simbolul național al unor țări din America Latină, cum ar fi Argentina, Chile sau Peru, că unele state au chiar imaginea condorului inclusă în stemă, iar în multe țări din America de Sud există programe de ocrotire a condorilor: ei cresc în parcuri zoologice, pentru a fi eliberați ulterior în sălbăticie.

Îmi dădeam seama că nici nu se punea problema ca la noi condorul să fie crescut pentru a fi eliberat.

Condorul din Băneasa n-avea nici o pereche.

Condorul din Băneasa n-avea să zboare niciodată, n-avea să plutească lin la înălțimi mari, făcând cercuri în curenții de aer cald, cum scria acolo.

Dacă avea patruzeci de ani, asta însemna că poate mai avea de trăit încă zece. Și toți într-o cușcă.

Apoi am lăsat în urmă paginile cu condorii din lume, care cresc în captivitate sau liberi, și-am căutat informații despre condorul „meu”, de la Zoo Băneasa. Nu speram să găsesc mare lucru. Știrea de la televizor fusese despre cimpanzeu. Cimpanzeii, desigur, seamănă cu omul și oricine iubește mai mult o maimuță decât un păsăroi. Dar uite că pe mine mă interesa păsăroiul.

Păsăroiul ăsta mare și trist, ascuns după gard, privind departe.

Nu era zi în care să nu mă gândesc la el.

În ora de română, de mate sau de engleză, mă gândeam la condor.

În parcul Cișmigiu, în drum spre casă, privind porumbeii sau vrăbiile, mă gândeam la condor.

Acasă, în pat, la birou sau la fereastră, mă gândeam la condor.

În timpul știrilor cu politicieni sau pinguini, îmi aminteam de condor.

Și deodată, într-o seară, Google mi s-a deschis în fața ochilor ca o floare. Am găsit două articole care se repetau în diferite ziare și reviste românești, ușor reformulate, dar conținând aceleași informații. Și aceleași greșeli. Eram sigură că e vorba de niște greșeli.

Cel dintâi articol se numea „Isidor, cel mai bătrân locatar de la Zoo Băneasa” și era de acum zece ani. La prima lectură, m-a derutat îngrozitor. Iată cum suna:

Isidor, cel mai bătrân locatar de la Zoo Băneasa

Deși are o vârstă respectabilă, 51 de ani, Isidor este la fel de vioi ca în tinerețe. Cel mai vechi locatar al Grădinii Zoologice din pădurea Băneasa nu pare marcat de trecerea timpului. Are mereu chef de joacă și le oferă vizitatorilor demonstrații de grație: se umflă în pene și face giumbușlucuri cu un băț.

Isidor este singurul condor din România. El se află la grădina din Băneasa dintotdeauna, iar vârsta sa, de 51 de ani, reprezintă un record, fiindcă aceste păsări au o speranță de viață de aproximativ 50 de ani în libertate. Până și cei mai în vârstă îngrijitori l-au găsit acolo, pasărea purtând deja acest nume, pe care nimeni nu știe cine i l-a dat. Isidor este blând, dar dacă îl agită vizitatorii ciupește cu ciocul sau trage cu gheara prin gard.

Legenda spune că Isidor a jucat cândva și într-un film. Însă nimeni nu mai știe în care.

Am încercat să îl fotografiem pe condor în toată splendoarea, dar s-a lăsat convins foarte greu să coboare de pe creangă. În cele din urmă, îngrijitoarea a reușit să-l facă să-și deschidă larg aripile. „Pentru el, e un exercițiu să-și întindă aripile. Simte nevoia să zboare“, ne-a declarat șeful secției Îngrijire animale, Mihai Negru.

Al doilea articol era scris peste doi ani. Aici ni se spunea iarăși povestea cu bățul pe care condorul adoră să îl rotească cu ciocul, însă mai era relatată o întâmplare ciudată, cu un afiș.

Ca să-i mai aline singurătatea, îngrijitorii îi aduseseră în cușcă un poster cu o vulturică pleșuvă, venită din Spania, cu un spectacol la Circul Globus. Condorul își întinsese aripile și dăduse fuga spre poza așezată

într-un colț al cuștii. „Se uita fix la Kyra, de parcă se îndrăgostise la prima vedere“, scria în articol. Șeful îngrijitorilor, domnul Mihai Negru, spunea că Isidor „a stat toată viața singur și câteodată pare trist. Își întinde aripile și stă așa de parcă se gândește departe, pierdut“.

Peste câteva rânduri, un specialist în ornitologie de la Muzeul Antipa zicea că nu există nici o șansă ca un condor să se împerecheze vreodată cu un vultur pleșuv, fiindcă e vorba de două specii diferite. Cu toate astea, titlul articolului era „S-a îndrăgostit de vulturița din poză“. Asta m-a înfuriat.

În articolul ăsta se spunea că Isidor are aproape 40 de ani.

Nu sunt cel mai priceput om din lume la matematică, dar am sesizat imediat că undeva era o greșeală. Pasărea nu putea să aibă cu 11 ani mai puțin decât avusese cu doi ani în urmă. Doar dacă întinerea cu mare viteză. Și era limpede că-i vorba de același condor, Isidor.

Care dintre informații era bună?

M-am sucit și m-am răsucit.

Nici una dintre informații nu era bună!

Condorul nu putea să aibă 51 de ani în urmă cu zece ani.

Dar nu putea să aibă nici 40 de ani acum opt ani.

Ceva era greșit.

Dar dincolo de asta, dincolo de faptul că iarăși ratasem să aflu vârsta reală a condorului, rămânea un adevăr care mă tulbura. Ghemul fierbinte și aspru mi se cuibărise iarăși în piept. Îl vedeam pe Isidor îndemnat de îngrijitori să-și deschidă larg aripile, exersând zborul pe loc într-o cușcă, doar pentru poză.

De când nu mai zburase Isidor?

Avea să mai zboare vreodată?

Capitolul 7

„AJUDOR!“

Într-o zi, probabil pe la începutul lunii mai, mama m-a însoțit o bucată din drumul spre școală. Se ducea la o clinică de dincolo de Cișmigiu, unde se întâlnea cu un medic pentru unul dintre articolele ei despre colesterol sau tensiune. Am traversat parcul împreună.

De cum să intrăm în parc, dinspre bulevardul Știrbei Vodă, am văzut o desfășurare neobișnuită. Foarte mulți muncitori săpau pământul de pe pantă, de-o parte și de alta a scărilor. Erau păziți de niște gardieni înarmați. Fără să zică o vorbă, mama m-a apucat de mână și m-a ținut strâns, de parcă am fi traversat o apă peste un pod îngust. A grăbit pasul. Am făcut la fel, deși nu știam ce se întâmplă. M-am uitat din mers la oamenii aceia, în salopete gri. Pe spinările lor scria, cu litere mari, RAHOVA.

De ce erau păziți?

Mă uitam la fețele lor.

Unii păreau foarte triști. Alții doar obosiți.

Dar alții păreau de-a dreptul fericiți.

Câțiva fluierau ușurel în timp ce tăiau și întorceau bucățile grase de pământ.

Mama m-a smucit, am coborât scările cu pas iute.

Dincolo de lacul păsărilor, unde era plin de narcise înflorite, munceau altfel de oameni. Aveau salopete verzi și veste fluorescente. Nu erau păziți de nimeni. Pe spatele lor scria ROMPREST. Bărbații tundeau iarba de pe malurile apei, mașinile lor zbârnâiau, niște discuri mari cât farfuriile se roteau cu viteză, retezând tot ce le ieșea în cale, iar de jur împrejur se ridicau norișori verzi, de iarbă tocată fin, aproape invizibilă, care ajungeau și la nările noastre. Ce mireasmă! În urma bărbaților, femei îmbrăcate la fel, în salopete și veste verzi, măturau delușoarele de iarbă tăiată. Fie le aruncau în apă, fie le adunau la marginea drumului.

Am trecut peste podul cu balustrade ca ramurile de piatră. Bâzâitul mașinilor de tuns iarba a rămas în urmă.

— Cine erau oamenii ăia care săpau? am întrebat-o pe mama. De ce-i păzeau cu arme?

— Pușcăriași. De la Rahova.

— Pușcăriași?!

— Da, uneori treaba mai grea se face cu pușcăriași. Nu te teme. Unii nici n-or fi făcut mare lucru. Se mai bucură și ei, săracii, că ies la aer... Fac mișcare, mai văd lumea. Pe cei periculoși oricum nu-i scot niciodată afară.

Dar când mama îmi zicea „nu te teme“, mi se părea că vocea îi tremură un pic. Nu mă mai ținea de mână. Eram în siguranță aici.

Magnoliile din copăcelul meu preferat se scuturaseră. Mai rămăseseră în crengi șnururi de mărtișoare atârinate printre frunzele fragede, mici cât trifoiul.

— Dar dacă n-au făcut mare lucru, de ce sunt închiși?

Mama mergea repede, probabil era iar în întârziere, sau poate doar agitată de întâlnirea cu medicul. Doi grauri țopăiau prin iarbă, la pas, ciuguleau ceva de pe jos. Ce mult mi-ar fi plăcut să-i fotografiez. Cu telefonul nici nu se punea problema, și oricum nu era timp de oprit.

— Ceva au făcut. Or fi furat, or fi semnat niște hârtii aiurea. Or fi... nu știu, au făcut ei ceva, poate au condamnări de doi, trei ani, cine știe. Dar nu-s chiar așa de periculoși, sunt păziți.

— Nu, vreau să spun... adică... mă gândesc: cineva care n-a făcut nimic rău merită să stea după gratii o viață? N-ai dreptul să închizi pe cineva o viață, dacă e nevinovat, nu-i așa?

— Nu, sigur că nu. Ce vorbă e asta? Pe viață sunt condamnați doar cei care-au comis lucruri inimaginabil de grave, a zis mama. Crime. Chestii oribile. Uită de ei. Oricum, ți-am zis, *viețașii* nu-s scoși în parc, sunt prea periculoși. Nu trebuie să-ți fie frică, Serena. Totuși, e mai bine să te întorci pe partea cealaltă, ia-o pe stradă, zilele astea te rog să ocolești parcul când vii singură. Nu te teme, doar îți zic...

— *Viețașii?*...

— Așa li se zice celor condamnați pe viață. Viețași. Criminalii. Cei care nu vor ieși niciodată, câte zile mai au. Uită de ei.

După ore, m-am întors tot prin parc. Nu mai erau nici muncitorii, nici pușcăriașii. Doar bunici cu nepoții în cărucioare, perechi de îndrăgostiți, oameni care își plimbau câinii. M-am gândit că muncitorii sunt la casele lor, iar pușcăriașii, înapoi în celule. Mirosea a iarbă proaspăt tunsă și a pământ reavăn, întors de lopețile lor.

În dimineața următoare, am luat-o iarăși prin parc. Nu erau pușcăriașii. Muncitori, da, însă mult mai puțini. Am găsit lalele roșii și galbene în locul narciselor, pe malurile lacului păsărilor. Asta m-a mirat foarte tare. Zeci de lalele înflorite. Lumina dimineții înflăcăra petalele, malurile păreau cuprinse de foc.

Cum de se schimbaseră atât de multe într-o zi?

Cum se pot schimba atât de multe într-o zi?

Lacul era gol. Goală era și cușca rotundă a păunilor. Am observat că muncitorii demontaseră tavanul. M-am gândit că s-ar putea să nu-i mai aducă anul ăsta.

Anul trecut, un păun alb, spre care mă aplecasem ca să-l fotografiez, întinsese gâtul spre mine și scosese un cloncănit ciudat. Părea să se înece cu ceva. M-am gândit că e bolnav. Avea ochii roșii. Scotea întruna acel cloncănit, de parcă înghițea bile de aer. Am vrut să anunț unul dintre paznicii care stau în cabinele albe la capătul fiecărei alei, m-am îndreptat spre unul, dar când am ajuns lângă el mi-a fost foarte rușine să deschid gura și am mers mai departe. Unii oameni mă intimidază cumplit. A doua zi, păunul alb a dispărut. N-a mai fost adus înapoi niciodată.

Și iarăși m-am gândit la condor.

Un viețăș fără vină.

Când am ajuns acasă, nu era nimeni. Am lăsat ghiozdanul, am deschis computerul. M-am dus ținută la pozele cu Isidor. Le-am deschis pe rând. Le-am studiat colțișor cu colțișor, în timp ce ronțăiam un croissant și beam niște lapte.

Și atunci am văzut.

Pe gardul din plasă de sârmă era prinsă tăblița de plastic transparent cu numele păsării: „CONDOR – Vultur Gryphus“. Dar undeva pe jos, în stânga, mai

era o tăbliță. Părea să fie mai veche. Am mărit poza cât am putut. O tăbliță metalică, albă, care poate fusese prinsă înăuntru și căzuse? N-aveam cum să știu. Însă acum era acolo, pe jos, iar cuvintele pictate cu vopsea vișinie se vedeau destul de bine, deși un pic încețoșate.

Că lucraseră rugina și murdăria sau ciocul harnic al unui condor disperat și bătrân, asta nu știam deocamdată, dar era clar că cineva sau ceva ștersese și adăugase, modificând primele trei litere. Pe plăcuța unde cândva fusese scris „CONDOR“, acum se putea citi altceva.

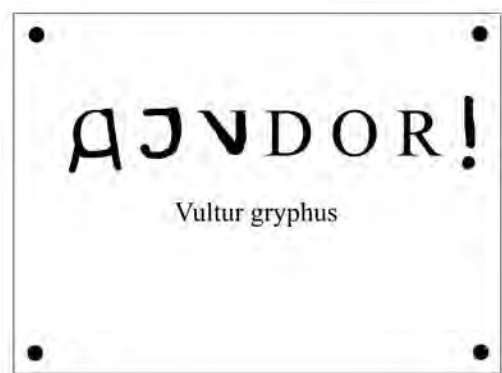
C-ul fusese completat cu un bastonaș în dreapta și un picioruș în stânga, încât devenise un A. Un pic ciudat, dar un A.

O-ul avea acoperită marginea din stânga cu o substanță albă și restul literei era doar un pic îngroșat, astfel că devenise un J.

N-ul își pierduse primul picior, acoperit tot cu alb, iar ce rămăsese fusese un pic rotunjit, devenind un fel de U.

Apăruse chiar și un semn de exclamare la final.

Astfel încât acum mă uitam la fotografie cu gura căscată și citeam pe tăblița asta de pe jos: „AJUDOR!“. *Vultur gryphus* rămăsese nemodificat și devenise o semnătură.

Asta a fost clipa când am știut ce am de făcut.
Nu trebuia decât să aștept ziua potrivită. Iar ea a
sosit destul de curând.

Capitolul 8

„Zboară!“

Era o dimineată ca oricare alta. Ce s-ar putea spune despre ea, ca să o diferențiem de celelalte? Nici nu plouase, nici nu bătea vântul. Nici nu ardea soarele prea tare. Nu ne pregăteam de nimic special, acolo, la grădina zoologică. S-a întâmplat însă un lucru care a făcut-o de neuitat. Asta mă voi strădui să povestesc chiar acum.

Stăteam, ca de obicei, singur pe creanga mea și mă uitam spre pădure. Un cer vinețiu, vârfurile copacilor portocalii, luminate de soarele care se înălța undeva în spatele nostru.

Matilda era supărată pe mine și nu-mi mai vorbea de trei zile. Spunea c-o deprim, că ea vrea să vorbească despre frumusețe – și mai ales despre frumusețea ei – iar eu mă văitam de singurătate și durere de oase. Numai că nu m-a făcut hodorog!

Dimineața devreme se auziseră roșile roabelor, un scârțâit care avansa lent dinspre pavilionul reptilelor, printre cuștile leilor, urșilor, tigrilor, pe lângă țarcul câinilor de prerie, al râsului, al lupilor albi, până spre noi.

Îngrijitorii de serviciu erau Clonț și Piciorong, n-o să uit niciodată. Erau îngrijitorii de care noi râdeam cel mai mult. Făceau niște chestii... Dar despre asta, altădată. De altfel, marea majoritate nici măcar nu se pot povesti! De obicei le spunem doar numele și ne tăvălim de răs, ca de-o glumă.

Clonț și Piciorong au apărut pe alee, împingând fiecare câte o roabă cu carne. Obișnuitele carcace de pui și hălci de vită. Clonț a apucat un os zdravăn de vită, a deschis ușița de la cușca mea și mi l-a aruncat, în vreme ce Piciorong i-a azvârlit Matildei un pui. Matilda și-a rotit capul cât de mult a putut înspre dreapta, ca să-și exprime dezgustul. Eu am coborât de pe creangă și am mirosit osul. Părea bun. Avea o grămadă de carne pe el. O mironosiță, Matilda.

După ce C&P s-au îndepărtat, m-am uitat, ca de obicei, la ușiță. Am întins aripile și am atins-o ca din întâmplare, împingând ușor cu vârfurile. Era, desigur, închisă. Însă eu făceam așa de patruzeci de ani, în fiecare zi, și nimic nu m-ar fi putut dezvăța. Aș fi suferit, cred, îngrozitor, dacă cineva mi-ar fi spus: „Isidor, de azi înainte nu mai ai voie să te întinzi după aducerea micului dejun, ca să-ți pipăi ușița“. Îmi dau lacrimile și numai când formulez această frază imaginară. Puține lucruri m-ar fi făcut să sufăr mai mult decât o asemenea interdicție. Știam că niciodată, absolut niciodată, Clonț n-o uitase deschisă. Însă Clonț și

Piciorong erau atât de... mă scuzați, nătângi în tot ce făceau, încât eu speram ca până la capătul zilelor mele să apuc să trăiesc și clipa în care să-i prind cu greșeala. Iată însă că nici azi omul nu greșise. Ușița abia dacă a tremurat la atingerea mea, scoțând acel clinchet pe care-l știu atât de bine: Închis.

*Închis, închis,
Aici e întotdeauna închis,
Dacă nu ești în vis
Dacă nu ești în vis.*

Îngrijitorii și-au continuat rondul, spre vulturul american și uliul șorecar, niște tipi mai tineri și cam agitați, cu care nu prea interacționez, nu-s eu genul să strig peste două sau trei garduri nici dac-aș putea să fac asta, dar pe care-mi plăcea să-i ascult uneori. Știau chestii. Politică, economie, din astea.

Apoi Clonț și Piciorong au pornit înapoi, cu roabele încă destul de pline.

Mâncam, și eu și Matilda, din cărnurile noastre care acum aveau deja aproape aceeași culoare, a pământului. Trebuie să recunosc că vita din dimineața aceea era suculentă și bună. Nimerisem un omoplat, iar carnea asta de pe spinare îmi place foarte mult. Am mâncat pe săturate, aș zice că savuram pe îndelete fiecare înghițitură, dar poate mai citește cineva care mă

cunoaște și mă fac de tot râsul. Am mâncat cum mănânc eu, am ras, fără să păstrez nimic pentru mai târziu, după care am hotărât să profit de orele de liniște și să trag un pui de somn, cât se mai putea. Știam că n-o să mai apară nimeni vreme de câteva ore. Nici un vizitator nu venea atât de devreme.

Abia ce mă instalasem pe platformă, că s-au auzit niște pași apropiindu-se.

Orice-ar fi, nu deschid ochii, mi-am zis.

Adevărul e că nu mai aveam energie nici măcar pentru asta. Un condor sătul e un condor mort pentru patrie vreme de câteva ore. Zăceam acolo neclintit, iar jos continua foșnetul. Ca niște pași pe loc.

Probabil se uită la mine. Nu mă mișc. Nu exist. Pleacă!

Dar foșnetul continua, de parcă cineva se plimba pe lângă cușcă.

Poți să te plimbi. Aici nu e nimic de văzut. Condor adormit. *Vultur gryphus adormitus*. Nu-ți convine, cere-ți înapoi banii înapoi pe bilet. Sau mergi la Matilda. Du-te la bufniță! Du-te la tucan!

Și deodată, clinchetul! Ei, da. Clinchetul m-a făcut să tresar. Clinchetul m-a făcut să mă ridic în capul oaselor și să mă uit țintă la ușiță. Nimeni, în afară de mine, de Clonț și Piciorong, și de Glop și Udup, adică îngrijitorii de pe tura cealaltă, nu putea să scoată clinchetul acela, al ușiței.

Și atunci am văzut-o.

Înlemnise, cu mâinile albe pe zăvor.

*Albă, albă, înlemnită,
Ca din visul meu venită.*

Jos, lângă cușcă, stând pe vine și umblând cine știe de ce la zăvor, era o fetiță. Părul lung și drept, de culoarea castanelor, îi învelea umerii și atingea cu capetele pământul. De sub pletele care o îmbrăcau ca o pele-rină, se iveau brațele albe, lungi și subțiri. Pe mâna dreaptă avea câteva brățări de mărgel și piele. Pe stânga, avea un mic ceas argintiu, cu curelușă albă. Iar în priviri, avea îngrijorare și spaimă. Se uita la mine neclintită, cu ochii mari, cu gura întredeschisă, de parcă ar fi rostit o vocală neauzită.

Mi-a fost jenă, cum să înspăimânt eu așa o copilă, aș fi vrut s-o liniștesc, mi-am dat seama că o speriasem, cred că eram și destul de înfoiat, dar, la naiba, cine era și de ce-mi umbla la ușiță? Eram și eu destul de agitat, se-nțelege.

Am căutat să mă adun, să mă stăpânesc, să mă controlez, să-mi lipesc aripile de corp și să mă trag un pic mai în spate.

Dar stai puțin! O știu pe fata asta, mi-am zis.

— Nu te speria... mi-a șoptit.

Eu? Eu să mă sperii? Ha! Mă faci să râd, fetițo, am zis. În gând, desigur.

Am căutat să mă adun, să mă stăpânesc, să mă controlez, să mă înfoi un pic, că acum prea eram pleoștit, să mă trag un pic mai în față.

Da, bineînțeles c-o știam pe copila asta! Era fata aceea blândă, cu bascheții verzi, îi avea și acum în picioare.

Nu știi ce-a meșterit ea acolo și cum a făcut, dar peste câteva minute ușița era descuiată.

Clic, s-a auzit.

Fata se uita țină la mine. Cu mâna stângă se sprijinea de gardul de sârmă, cu dreapta a crăpat ușița ușor, întâi foarte puțin, apoi mai mult, până a deschis-o de tot. A lipit-o de perete și s-a îndepărtat câțiva pași, mergând cu spatele, fără să-și ia o clipă privirea de la mine.

— Haide, mi-a zis.

M-aș fi frecat la ochi. Credeam că visez. Haide, haide, dar unde?

— Hai, Isidor.

Știa cum mă cheamă!

Asta chiar m-a lăsat mut. Mă rog, eram dinainte, dar știți cum se zice...

Am coborât de pe platformă. O mișcare care a stârnit ceva turbulențe, după cum mi-am dat seama.

Șuvițe din părul ei s-au zvârcolit ca niște șerpi într-un cuib descoperit (mă întreb de unde știam imaginea asta). S-a ferit, s-a tras într-o parte, lângă perete, de parcă m-ar fi invitat să pășesc afară din cușcă și să n-o iau în seamă.

Era un vis. Cu siguranță era un vis. Cine mai crede în zâne cu păr lung care vin la crăpatul zilei ca să-ți deschidă ușița? Dar n-aveam decât să urmez invitația. În fond, visurile erau tot ce aveam, în materie de libertate. Am hotărât să ies din cușcă. M-am aplecat și m-am strecurat pe ușiță. Rama din partea de sus m-a zgâriat un pic pe la ceafă.

Am mai făcut un pas și
jur
că

totul
s-a schimbat
dintr-odată.

Aerul,
lumina,
culorile,
fiecare adiere,
fiecare copac,
ah,
aleea,
pădurea din zare,
cântecul vrăbiilor
și tălpile mele atingând pământul,
totul
era
diferit.

Mi-a stat respirația.

Am amețit și m-am prăbușit într-o parte.

M-am trezit când fetița mă scutura ușurel și mă striga:

— Isidor! Isidor!

Îi vedeam ochii verzi și gura micuță, cu buze ca zmeura.

— Isidor! Trezește-te, te rog!

Mi-am dat seama că mă făceam de tot râsul. Condor bătrân, să zac așa prăbușit într-un șanț! M-am ridicat, m-am scuturat frumușel. Carevasăzică, nu visam. Și acum?

— Zboară! mi-a șoptit.

Am înghițit în gol.

— Zboară! Ești liber. Hai, te rog, cât mai repede.

O priveam fermecat, încă un pic amețit, nu știam ce să fac. Am întins aripile. Ea s-a tras într-o parte.

— Zboară! mi-a zis iarăși. Poți să zbori, ești liber. Iar eu trebuie să plec cât mai repede. Zboară, te rog, nu vreau să ne prindă! O s-o încurcăm amândoi.

Zboară, zboară, dar cum?

Păi, ia să vedem. Am pornit în fugă pe alee, spre uliul șorecar, spre vulturul american, fâlfâind cu toate puterile. Am alergat cât puteam de repede, privind doar înainte, deși pentru o clipă aș fi vrut să văd figurile tuturor. Nu era timp de pierdut. Am dat

din aripi tare, apoi și mai tare, cât puteam de tare, super-tare, ultra-tare, mega-tare. Împingeam cu tălpile în asfalt. Zadarnic. Pur și simplu trupul meu nu se desprindea de la sol decât pentru a se prăbuși cu un bufnet.

Când s-a terminat aleea, am pornit înapoi. Iarăși am alergat, am fâlfâit, am sărit în sus, împingând în asfalt de-mi sfârâiau degetele. Degeaba.

Fata mă privea disperată, cum mă apropiam de ea săltând ca o minge dezumflată. Brusc, s-a întors cu spatele la mine și a pornit spre ieșire. Am alergat după ea.

Te rog, nu mă lăsa! strigam cu toată puterea gândului meu.

Tropăiam. Mă simțeam greoi, prost și bătrân. Eram liber și nu puteam face nimic.

Nu mă lăsa!

Ea s-a oprit, înainte să dea colțul către aleea principală, s-a rotit și m-a privit. Am stat așa câteva clipe. Era o liniște deplină. Nu se mai auzea nici scârțâitul roabei. Nimic. Toate animalele dormeau, cu burțile pline. Nici un vizitator. Nici un îngrijitor.

Fetița și-a scos hanoracul și mi l-a aruncat pe umeri. N-am știut ce să fac. Am plecat privirea. Ea s-a apropiat, a întins un braț și mi-a tras gluga pe cap. S-a mai uitat un pic la mine, apoi a zis:

— Bănuiesc că nu poți să ți-l închizi singur. Îmi dai voie?

Am depărtat ușor aripile. Nu știam ce să fac, acum mă simțeam ca un copil pe lângă copila asta. Ea mi-a trecut ușor fiecare aripă prin câte o mânecă, apoi a închis fermoarul cu grijă, atentă să nu-mi prindă penele de pe piept. Iar când mi-a aranjat la loc o pană răzvrătită și i-am simțit degetele subțiri atingându-mă, am știut că trebuie să mă las pe mâinile ei, că e bună ca o mamă deși nu e decât o fetiță, că ăsta nu-i vis, că e pura, simpla realitate, care bate orice visasem până atunci.

Fata a pornit spre ieșire, cu pas hotărât, strângându-mă de o aripă. De un cot, dacă vreți. Am ținut pasul cu ea. Mergeam întins pe lângă lupi, pe lângă câinii de prerie, pe lângă lei. Nu ne-a oprit nimeni, nu ne-a ieșit nimeni în cale. La poartă, iarăși nimeni. Am trecut de barele metalice, am traversat strada, fără să privim o clipă înapoi. Mă lua cu amețeală din nou, dar m-am concentrat, nu puteam să-mi permit să mă fac iar de tot râsul. Ne-am așezat pe bordură, feriți de câteva mașini parcate acolo, cu fața spre pădure. Am răsuflat ușurați amândoi.

— Și-acum ce ne facem, Isidor?

Glasul fetei părea plin de îngrijorare. Însă, când m-am întors înspre ea, am văzut că zâmbea cu tot chipul.

Îmi venea să sar în sus, să sar o mie de metri în sus și să dau roată peste toată pădurea, să sărut cerul și norii, frunzele, copacii, lumina și să pornesc departe, departe. Însă tot ce-am făcut a fost să leșin iarăși, răpus de-atâta fericire, cu capul în poala zânei de treisprezece ani care mă salvase. Serena.

Capitolul 9

Un condor în dormitor

Era prima săptămână din vacanța de vară, iar eu stăteam singură în casă. Cel puțin, așa părea. Mă foiam cum se foiește o pasăre pe ouă.

Nu voiam să ies nicăieri, nu mă duceam în vizită la nici o prietenă, nu primeam pe nimeni în vizită la mine. Ania și Irina, cele mai bune prietene de-ale mele, se cam supăraseră, nu pricepeau ce-i cu mine. Însă nu le puteam spune adevărul, iar să mint nu mă prea pricep și nici nu voiam. Apoi Ania a plecat la țară la bunici, iar Irina în Grecia, la mare.

Mama și tata încă mergeau la muncă, așa că nu știau cum mi s-au schimbat diminețile. În rest, nu li se părea nimic special. După-amiezile păreau ca de obicei. Stăteam mult la calculator sau privind pe fereastră, alteori mă trânteam în pat cu vreo carte, cu căștile în urechi.

Însă exact după-amiezele erau dificile pentru mine. Ascundeam un condor în dormitor și nu exista pe nicăieri o carte care să se numească „Ghid de ascuns condorul în dormitor“. Cineva ar trebui să se gândească s-o scrie, deși, e drept, s-ar putea să nu fie destul public interesat.

Dar să mă întorc la momentul când l-am eliberat pe Isidor.

*

Ziua potrivită apăruse destul de repede după ce citisem strigătul de ajutor pe tăbliță. O zi de vineri, când părinții mei își luaseră liber și se duseseră la un seminar, la Sinaia. La seminar participa mama, era ceva despre jurnalismul pe teme de sănătate, însă a profitat de ocazie și a însoțit-o și tata. Știam că se vor întoarce abia sâmbătă, către prânz.

Vineri dimineața devreme m-am dus la grădina zoologică, înarmată cu tot ce consideram necesar pentru eliberarea condorului. Scule și curaj.

Pe de o parte, a fost foarte simplu tocmai acolo unde mă temeam c-o să fie mai greu.

Pe de altă parte, a fost complicat acolo unde nu prevăzusem nici o problemă.

În primul rând, zăvorul cedase extraordinar de ușor, aproape că îmi alunecase în mâini. O biată clapetă de

metal ruginit. Venisem pregătită să trag de sârme, poate să tai gardul, aveam în rucsac un clește, o șurubelniță și-un cuțit. Sunt destul de îndemânatică, sunt convinsă că m-aș fi descurcat. Dar uite că nu întâmpinasem nici cea mai mică piedică.

În al doilea rând, nici un îngrijitor, pe nicaieri. Și nici vizitatori, la ora aceea.

De asta mă temusem cel mai tare. Mă și vedeam alergând cu gluga în cap printre cuști, prinsă de paznici, anchetată într-un birou, ținută acolo până veneau părinții de la Sinaia, dând socoteală pentru fapta comisă, sub o veioză care îmi ardea ochii.

Nu pricepeam cum de nu ne văzuse nimeni pe tot drumul, de la cușcă până la ieșire, nici cum de se deschisese ușița atât de ușor.

Dar piedicile apar întotdeauna în altă parte decât te aștepți.

Asta am învățat eu în ziua eliberării lui Isidor.

Și iată piedica uriașă la care nu mă gândisem o clipă: Isidor nu putea să zboare.

În mintea mea, în toate acele zile care trecuseră de la decizia de a-l salva până la eliberare, îl văzusem de zeci de ori zburând, înălțându-se de cum făceam o gaură în gardul de sârmă. La asta visasem. De asta mă dusesem acolo.

Nici o clipă nu-mi imaginasem că o s-o ia la fugă ca un curcan, cât era alea de lungă, dus și întors, incapabil să se desprindă de sol.

M-am pomenit cu un condor lipăind pe urmele mele. Dădeam să plec, îmi considerasem misiunea încheiată, îl eliberasem, dar el se ținea după mine, lipa-lipa, țop-țop, de parcă mă implora. Cum să-l fi lăsat acolo așa? Dacă nu zbura, îl prindeau și-l închiudeau iarăși în cușcă. Era clar că asta urma.

Am ieșit pur și simplu din grădină, cu el alături, cum aș fi ieșit și dacă eram singură. Nu ne-am întâlnit cu nimeni, nu ne-a văzut nimeni. În ghereta pentru bilete, de la intrare, era o femeie, dar n-a avut nici o treabă cu noi.

Am stat o vreme afară, pe bordură, la marginea pădurii, sperând că-și revine.

Mi-am amintit ce citisem despre condori, că sunt cam lacomi și că, deși pot sta cu zilele nemâncați, după o masă copioasă nici măcar nu mai pot zbura. Asta trebuia să fie! Avea burta prea plină! Dar ce era de făcut? Cum era să-l las acolo, la marginea pădurii, mai mult leșinat decât viu, într-o zi de vineri, când urmau să vină valuri, valuri de vizitatori? Cu siguranță lipsa lui avea să fie constatată curând, aveau să-l caute peste tot, prin grădină și de jur împrejur.

Nu era timp de pierdut.

M-am gândit că decât să zăbovim acolo, mai bine mergem la mine, eram și singură acasă, el putea să stea și jumătate de zi să-și revină. Avea să zboare de la fereastra mea, pe înserate. Adevărata eliberare!

Cu autobuzul nici nu se punea problema să plecăm. Îl îmbrăcasem în hanoracul meu albastru, care îi acoperea bine aproape tot corpul, dar îi ieșea un pic coada.

Încet, încet, mergând pe la marginea pădurii, pe lângă șirul de mașini, am ajuns în capătul străduței, am deschis cu grijă portiera din spate a unui taxi și ne-am suit amândoi pe banchetă. L-am ținut culcat, cu capul în poala mea, astfel că în oglindă șoferul mă vedea doar pe mine. M-am înfoiat cât puteam și, privind înainte, am zis sec:

— În centru, vă rog, lângă Sala Palatului.

Peste patruzeci de minute lungi cât patru ani, eram cu condorul acasă.

L-am lăsat să se odihnească până seara.

Îl priveam fermecată. Îmi era un pic frică de el, dar și lui părea să-i fie un pic frică de mine.

L-aș fi servit cu ceva, știam că așa-i politicos când îți intră cineva în casă, dar dacă el chiar din cauza burții prea pline nu putea să zboare?

Trebuia să flămânzească. Măcar câteva ore.

L-am servit cu apă, i-am pus-o într-un bol, nu prea multă. Bolul l-am așezat în bucătărie, pe jos. Mă temeam să nu facă mizerie. N-a dat un strop pe alături.

Apoi l-am privit cu câtă delicatețe se plimbă prin camere. Cu aripile strânse pe lângă corp, ca un om

care-și ține mâinile la spate, atent să nu dărâme ceva, se strecura dintr-o cameră în alta, trecea printre mobile. Se uita uluit la fiecare obiect, la fotolii, la pat, la covor, la vitrina cu cești de cobalt și-o bilă de onix, la frigiderul care torcea, la farfuriile cu cercuri albastre, la ibricul de inox și la tigăi, la coșul de gunoi, la aragaz, la chiuvetă, la cadă, la săpunieră, la periuțele de dinți, la sulul de hârtie igienică, la papuci, la peria de pantofi. Le privea pe toate dintr-o parte, cu un ochi, trăgea cu ciocul ușurel ca să simtă un obiect sau altul, netezea cu o aripă tot ceea ce i se părea că a deranjat. Îl urmăream prin camere cu gura căscată, acum făceam eu lipa-lipa pe urmele lui, vorbindu-i întruna.

— Asta e sufrageria, asta-i vitrina, asta e canapeaua, aici stăm seara la televizor, aici am văzut știrea cu tine, aici e dormitorul părinților mei – nu e bine să intrăm, nu, nu-i periculos, nu te teme, dar uite, asta e camera mea, noi aici o să stăm.

Mi-era rușine să zic „ca să nu facem mizerie“, mai ales că n-avea să stea decât câteva ore și părea foarte civilizat.

Mă bucuram enorm că se afla aici, lângă mine, era incredibil. Știam că nu voi putea povesti clipele astea nimănui niciodată, nici nu m-ar fi crezut nimeni niciodată.

După-amiaza am tras un pui de somn. De fapt, n-am prea dormit. Cuibărită pe canapeaua mea, am stat și

m-am uitat la el, cum doarme pe covorașul rotund, cu inele galbene și maro, din dormitor.

Când ne-am trezit, era fantastic de liniște. Îmi place Bucureștiul vara, când lumea începe să plece în vacanțe. Am crăpat fereastra și am stat așa o vreme, eu pe canapea, Isidor cercetând din priviri fiecare obiect din camera mea – computerul, cărțile, cariocile, caietele, jucăriile, calendarul. De afară răzbătea vâjăitul mașinilor, câte un claxon, ciripitul vrăbiilor, lătratul teckelului din curtea bisericii cu care se învecinează blocul. Mi se părea că Isidor se simte bine aici. Și eu mă simțeam bine. M-am gândit că aș putea trăi așa, cu un păsăroi pe post de prieten.

Seara, când lumina roșiatică a apusului scâldea pereții camerei, am tras perdeaua într-o parte și am deschis larg fereastra.

— Hai, Isidor.

I-am făcut semn cu mâna, am bătut ușurel pe pervaz.

El m-a privit, a înghițit în gol, s-a îmbujorat, apoi s-a opintit și a sărit pe pervaz, împingând cu aripile în rama ferestrei și făcând perdeaua să se înfoaie.

Aș fi vrut să-l îmbrățișez, mă gândeam că n-o să-l mai văd niciodată.

Dacă salvezi un condor care a stat vreo patruzeci de ani într-o cușcă și doar câteva ore cu tine, poți să fii sigur c-o să plece unde vede cu ochii și n-o să se mai întoarcă vreodată, nu-i așa?

Petrecuserăm doar o zi împreună, dar gândul că n-o să-l mai văd mă întrista cel puțin la fel de tare pe cât mă bucura libertatea pe care avea să și-o câștige. Un singur pas mai avea de făcut și gata, era liber, liber și dus, iar eu n-aveam decât să strâng cele câteva pene rămase în urma lui pe covor.

Isidor a pășit cu un picior pe pervazul lat din afara dormitorului, privind înainte, privind în sus și în jos. A întors capul spre mine, l-a scuturat ușurel de parcă ar fi vrut să-mi spună ceva, apoi a deschis larg aripile.

Camera s-a întunecat.

Cât de mare era Isidor!

Fălfaia din aripi stând încă pe loc, perdeaua se zbatea dincoace de geamurile deschise, florile de pe pervaz tremurau înfricoșate, violetele africane, orhideele și copăcelul meu de jad, era de parcă izbucnise o furtună la fereastră, tocmai când soarele dispărea dincolo de acoperișuri, luând cu el nuanțele arămii ale apusului.

Au fost câteva secunde lungi și întunecate.

Isidor bătea cât putea de puternic din aripi, corpul lui dădea să se desprindă, și totuși ghearele se țineau strâns de marginea pervazului.

M-am gândit să-l ajut.

M-am apropiat, nu ușor, fiindcă totul era o zvârcolire teribilă, părul îmi intra în ochi, perdeaua mă plesnea peste față, aripile fluturau, în toate direcțiile

zburau pene și puf. Am întins mâinile, hotărâtă să îl împing în afară, dar m-am pomenit strângându-l în brațe. Isidor s-a rotit ca un titirez în strânsoarea mea, pliindu-și iute aripile la loc, și mi s-a cuibărit cât era de mare la piept, şuierând. L-am tras în cameră, unde ne-am prăbușit amândoi îmbrățișați pe covor.

*

Acolo, pe jos, a dormit în prima noapte. Îl priveam din patul meu, ori de câte ori mă întorceam de pe o parte pe alta. Întindeam mâna și-l mângâiam un pic, ca să mă asigur că este încă acolo și că-i e bine.

Dimineța, am încercat din nou. Zadarnic.

Isidor nu zbura.

Își dorea, pieptul i-o lua înainte, dar picioarele îl țineau pe loc.

Știam că spre prânz o să apară mama și tata. N-aveam prea mult timp să mă organizez.

Sub patul meu de la Ikea am o cutie de depozitare, mare cât patul, din aceea neagră, din material textil. Am golit-o de toate prostiile, pe care le-am înghesuit în dulap.

— Aici e patul tău, Isidor. Te rog din suflet, nu trebuie să te vadă mama și tata. Nu sunt niște sălbatici, nu cred că ți-ar face vreun rău. Dar e mai bine să te

ascunzi. Gândește-te că sub nici o formă nu trebuie să te vadă, soarta mea și a ta depinde de asta. Ai înțeles?

A înțeles. De îndată ce i-am spus asta, a ridicat un picior și a pășit în cutie. Apoi s-a întins acolo, cu aripile adunate pe lângă corp, privindu-mă.

— O să fie bine, i-am zis. Nu trebuie să te temi. Aici poți să faci ce vrei. Simte-te ca acasă, te rog. Doar când sunt ai mei prin zonă, stai acolo în liniște! În rest, o să mai vedem cu zburatul.

S-a întors pe o parte, punându-și o aripă sub cap.

Era atât de drăguț, încât l-aș fi servit cu o brișă.

Poate că era mai bine că nu putea să zboare, mi-am zis. În felul ăsta, o să rămână o vreme cu mine. Însă imediat mi-a fost rușine că am gândit asta.

Am împins cutia. Între marginea ei și pat rămânea o fantă de câțiva centimetri, prin care condorul putea să respire și să vadă lumina.

Îmi dădeam seama că acum Isidor stătea într-o cușcă mult mai mică decât cea de la Zoo. Însă speram ca într-o zi, două să-l văd desprinzându-se de pervaz. Până atunci, aveam să ne bucurăm unul de compania celuilalt. Eu, cel puțin, eram încântată de colegul meu de cameră atât de special. Era cel mai mare secret din viața mea și nu simțeam nevoia să-l împărtășesc nimănui.

*

— Serena, scumpo, ai făcut petrecere cu Ania și Irina?

Asta m-a întrebat mama după ce s-au întors de la Sinaia. Ținea o pană în mâna ridicată la nivelul ochilor mei. Am înghițit în gol.

— V-ați bătut cu perne, năzdrăvanelor! a sărit tata, adunând și el un puf alb de pe marginea fotoliului.

Am zâmbit, dar simțeam cum mă înroșesc până în vârful urechilor.

— Foarte bine. Mă temeam că te-ai cam certat cu fetele, a zis mama. Nu-ți neglija prietenele. Bine că n-ați spart nimic pe-aici. Altceva s-a mai întâmplat?

— Nimic, chiar nimic, am asigurat-o.

În zilele următoare, când erau ai mei acasă, căutam să stau mai mult cu ei în sufragerie, decât să vină ei la mine în dormitor și să se așeze pe pat. Nu știai nicio dată dacă Isidor n-o să scoată vreun sunet, vreun foșnet, vreun scârțâit. Condorii sunt păsări mute. Și totuși, eu îl auzeam noaptea icnind, scoțând câte-un cârâit ușurel, ba uneori mi se părea că articulează chiar și câte un cuvânt întreg sau cloncâne un soi de propoziții muzicale.

Nu-l cunoșteam destul de bine pe domnul pășaroii de sub pat. Eram atentă la fiecare semn. Și eram tristă

că în curând va pleca de aici. Însă Isidor n-a zburat nici în prima zi, nici în a doua, nici în a treia.

M-am apucat să recitesc paginile despre condor, pe care mi le salvasem în „Favorite“. Iarăși, pe îndelete, mai ales despre alimentație și zbor.

Isidor ieșea de sub pat de cum auzea că e liber terenul și se așeza lângă mine, pe scăunelul unui filodendron, sprijinindu-se cu spinarea de ghiveciul mare, pătrat.

Citeam, citeam. El se uita cu atenție la ecran. Mă întrebam cum de nu se plictisește. Parcurgeam articole lungi, zăboveam mult asupra fiecăruia, îmi luam și notițe. Speram ca din toate astea, puse cap la cap, să găsesc rezolvarea.

Era de parcă Isidor era o întrebare, iar eu trebuia să-i află răspunsul.

Uneori, se ridica și se suia pe măsuța de lângă fereastră, iar de acolo privea în depărtare. Pe la geamuri zburau porumbei, în înalturi planau pescărușii. Începuse vara.

Deschideam larg fereastra la prânz și ori de câte ori plecam din cameră, să-mi iau un măr sau o cană cu lapte. De fiecare dată mă gândeam că atunci când o să revin în dormitor, el n-o să mai fie acolo. Însă, de fiecare dată, era.

Mă bucuram și mă întristam.

Și iarăși citeam, cu el lângă mine.

Când ieșeam pe afară, iarăși lăsam fereastra deschisă. Nu mă temeam că ne-ar putea vedea cineva, fiindcă blocul nostru e cel mai înalt și nu avem alte ferestre direct în față. Reveneam, Isidor era tot acolo, pe scăunelul cu filodendron sau pe patul meu, așezat lângă cartea lăsată cu fața în jos.

Într-una din seri, la vreo oră după ce ne băgaserăm cu toții în pat, nu puteam să adorm. Știam că nici el nu poate să doarmă, fiindcă îi simțeam respirația, îl auzeam foindu-se ușurel. Am aprins veioza, am deschis carnetul de lângă pat și-am scris în el câteva rânduri. Obișnuiam să fac asta. Mă cam cuprinsese disperarea. Trecuseră deja cinci zile. Ce-aveam să fac cu Isidor? În curând trebuia să plecăm și noi în vacanță, la mare. Ce-o să mă fac cu tine, Isidor?

Am scris pe-o pagină nouă, curată, cu litere mari:

DE CE NU ZBORI?

Și-am început să plâng. Am lăsat carnetul să-mi cadă din mână, pe covor, cu tot cu carioca mea mov.

Și cum plângeam eu acolo încet, ca să nu mă audă părinții, deodată mi s-a părut că aud un foșnet, da, și foșnetul creștea, venea de sub pat, apoi s-a oprit, a urmat o liniște destul de prelungă, un zgâriat ușurel și-apoi iarăși un foșnet, mai scurt. M-am șters la ochi

și, la lumina lunii, am văzut aripa neagră a lui Isidor ieșind de sub pat, împingând carnetul meu pe covor.

L-am ridicat și-am crezut că nu-mi văd bine ochilor. Sub cuvintele mele, cu litere mari, cam strâmbe, însă cât se poate de clare, scria:

NU POT.

Capitolul 10

Lecția despre condor pentru condor

Ei bine, Isidor știa să scrie și să citească.

Nu era de mirare că stătuse cu atâta răbdare lângă mine, la calculator. Oare cât reușise să descifreze din toate paginile acelea despre condor?

În curând, mi-am dat seama că se descurca mai ales cu majusculele. Probabil fiindcă așa erau scrise denumirile animalelor de la Zoo, cu litere mari. Da, chiar asta era explicația: învățase să citească în toți acei zeci de ani petrecuți într-o cușcă, în timp ce copiii se perindau citind pe litere numele lor, iar și iar. C-O-N-D-O-R! Vultur gryphus! Bufnița polară. Acvila. Și unde mai pui că Isidor se mutase de câteva ori dintr-o cușcă în alta. Stătuse lângă râs. Stătuse și lângă lame. Lângă ponei. Cimpanzeu. Mara de

Patagonia. Coati. Fazan. Jaguar. Muflon. Struț. Tigru. Urs brun. Papagali. Știa tot.

În ziua următoare, ne-am amuzat scriindu-ne mesaje pe coli din blocul de desen.

L-am întrebat câți ani are.

— 40, mi-a răspuns.

L-am întrebat cu ce a scris pe tăbliță.

— Pană și sânge de vită, mi-a zis.

A ridicat aripa stângă și mi-a arătat subțioara, un pic cam golașă.

L-am întrebat de ce n-a scris mai mult, de ce n-a vorbit cu cei de la Zoo.

— Nu le pasă, mi-a zis.

Tăblița metalică era acolo de câțiva ani, nimeni n-o băgase în seamă, deși el își înmuia săptămânal pana în sângele de vită scurs de la osul primit de mâncare și reînnoia literele.

Iar pentru ce era șters cu alb, mi-a spus înroșindu-se, folosise propriul găinaț și bățul pe care îl mânua binișor, în scopuri multiple.

— Scuze, a zis, îmbujorându-se pe tot gâtul.

Era cât pe ce să-l întreb de ce nu îl transformase și pe D în T, în cuvântul „Ajutor“, dar m-am oprit.

L-am întrebat ce ne facem acum.

A tăcut încurcat, desenând rotocoale cu vârful aripii pe foaia albă dintre noi.

Eram uluită. Nu doar că salvasem un condor de la Zoo, nu doar că locuiam cu el în camera mea, dar pasărea asta știa să citească și să scrie. Puteam să vorbim.

I-am dăruit pixul meu alb în formă de pană, ca să nu se mai jumulească.

Scria scurt, concis, fără explicații inutile.

Știa să scrie și pe față, ca noi, dar și pe dos – adică așa cum citea el unele plăcuțe transparente de la Zoo, văzute din spate, din cușcă. Răspunsurile lui scurte erau scrise ba așa, ba așa, și de aceea foloseam mereu coli noi, neîncepute. Trebuia, la nevoie, să pot întoarce foaia pe dos și să citesc răspunsul privind în lumină.

Făcea unele mici confuzii adorabile. Scria unele cuvinte așa cum se aud. Iar uneori dădea câte un accent spaniol unui cuvânt. Nu părea s-o facă din neștiință, ci era un fel de marcă personală, cum fusese acel strigăt de „Ajutor!”. Cred că, din punctul lui de vedere, era foarte corect.

Într-o dimineață, când stăteam și ne uitam pe fereastră, a trecut un avion. Isidor a luat o coală și a scris cu pixul-pană:

AVION CU MODOR
IA-MĂ ȘI PE MINE-N ZBOR!

Am făcut un avion de hârtie și l-am lansat de la geam, privind amândoi cum plutește înainte, coboară,

face o roată și poposește între crengile înverzite ale magnoliei.

Am citit iarăși paginile de internet despre condor. I-am înșirat cu voce tare informațiile care mi se păreau cele mai interesante. Selectam tot ce consideram important, i le citeam rar, răspicat, mă opream și mă uitam la el, ca să văd dacă are ceva de întrebat. Era limpede că pe majoritatea le auzea pentru prima oară.

Am înțeles că Isidor știa mult mai multe despre tot ce e-n jur decât despre el. Din cușca lui, observase lumea vreme de patruzeci de ani, învățase o grămadă de lucruri privind și ascultând, dar despre el însuși nu știa la fel de multe. În fond, nu mai întâlnise pe altul ca el.

— Condorul andin (*Vultur gryphus*) este răspândit în Munții Anzi și pe coasta vestică a Americii de Sud. Are cele mai mari dimensiuni dintre toate păsările din emisfera vestică, am citit.

Isidor a ridicat din umeri.

M-am întins și-am luat globul pământesc de pe un raft de deasupra biroului. L-am rotit, apoi i-am arătat cu un deget America de Sud, coasta vestică.

Mi-a urmărit degetul foarte atent.

— Condorul are lungimea de 1-1,5 metri și deschiderea aripilor de 3-3,5 metri, am continuat.

Isidor s-a ridicat în picioare, a plecat capul și a privit în jos, de parcă și-ar fi estimat înălțimea. Apoi a întins o aripă ușor, spre perete, atent să nu dărâme calendarul.

M-am ridicat și eu în picioare, am stat amândoi dreupți, umăr în umăr. Eram un pic mai înaltă ca el. Dacă îndoiam genunchii, eram aproape la fel. Știam că eu am un metru și cincizeci și șase de centimetri.

Apoi am adus metrul de croitorie din camera părinților și i-am măsurat aripa. Corespundea. Avea, de la subsuoară la vârful terminat cu șase pene mari, un metru și șizeci de centimetri. S-a gădilat când l-am atins cu capătul metalic al metrului și-a ȝopăit ușurel, scoțând un gâlgâit.

— Ești foarte bine, i-am zis râzând.

El m-a privit serios, sau cel puțin așa mi se părea, după pliul care continua dinspre despicătura ciocului în sus, pe obraz, către ochi. Despicătura asta făcea niște curbe ușoare, un fel de zig-zag blând, cu capătul în jos. Ne-am așezat la locurile noastre.

— Adulții cântăresc în medie 10 kilograme, am citit în continuare.

Am dat fuga în hol și-am adus și cântarul. I-am arătat cum să se suie pe platforma de sticlă. S-a supus și am citit amândoi: 8,1 kilograme.

— Speranța medie de viață este de 50 de ani, am citit mai departe.

Isidor a stat un pic și s-a gândit, apoi a fluturat cu o pană din vârful unei aripi. L-am interpretat ca pe-un fel de „Nu-i rău“.

— Condorul este o pasăre răpitoare.

— Sunt de-a dreptul răpitor! mi-a răspuns încântat, mângăind apăsat literele pe o foaie.

— Dar bineînțeles că ești, i-am zis râzând.

Am continuat cu descrierea penajului negru și strălucitor, a gulerășului alb și pufos de la gât, apoi am ajuns la gâtul golaș, la pielea care își schimbă culoarea în funcție de emoțiile condorului.

S-a înroșit ușor.

Apoi am citit despre diferențele dintre masculi și femele, iar informațiile acestea păreau să-l intereseze foarte tare pe Isidor. I-am citit că masculii au o creastă roșie în creștet, iar femelele n-au.

Asta a părut să-l pună foarte tare pe gânduri.

M-a oprit, punându-mi vârful aripii pe mâna de pe mouse, și s-a aplecat înainte, apropiindu-și mult capul de monitor, citind informațiile cu ochii lui. Părea uluit. Când mi-a eliberat mâna, am tras de text și i-am citit mai departe, că femelele sunt mai mari ca masculii, lucru des întâlnit la păsările de pradă.

— Așa e, a confirmat Isidor, după care s-a așezat iarăși confortabil pe scăunel, sprijinindu-se de ghiveci.

I-am citit apoi despre hrană, despre cuibăritul pe stânci înalte și pe pante greu accesibile, iar el privea

acum într-o parte, pe geam, și părea să știe toate acestea. Nu știam dacă să mai continuu sau să mă opresc. Am continuat.

I-am citit despre faptul că vârsta de 50 de ani îl face pe condor una dintre cele mai longevive păsări din lume.

Și astfel, am reluat toate informațiile importante. Am sărit peste ce nu mi se părea foarte interesant. I-am spus însă fără ocolișuri că specia a fost mult timp pe cale de dispariție și că în unele grădini zoologice din lume au fost crescuți condori care s-au împerecheat, iar puii au fost eliberați și acum situația e mult mai bună.

I-am citit că acolo, în grădinile de departe, oamenii trebuie să se poarte cu grijă cu păsările, fiindcă condorii au tendința să se împrietenească cu oamenii, iar asta nu îi ajută deloc mai apoi, în libertate.

M-a privit lung, rotind pixul, însă n-a scris nici un răspuns.

Apoi am ajuns, în sfârșit, la zbor. Am tras aer în piept și i-am citit încet, răspicat, tot pasajul, cu senzația că abia acum înțeleg și eu importanța acestor cuvinte:

„Condorii arată spectaculos când plutesc lin la înălțimi mari, făcând cercuri în curenții ascendenți de aer

cald. În timpul zborului, își țin aripile drepte, cu vârfurile puțin ridicate. Planarea este favorizată de o serie de trăsături anatomice. Condorii își fac foarte rar vânt cu aripile, utilizând masele de aer pentru a-și diminua eforturile. Charles Darwin, urmărind zborul unui condor în Patagonia, a observat că într-o jumătate de oră pasărea nu și-a făcut elan deloc. Însă condorii se desprind de sol cu efort, luându-și un elan mare“.

Asta era tot.

Ne-am oprit aici. Ne-am trântit pe pat amândoi, privind în tavan și cugetând la ceea ce citisem. Fusese o lecție destul de obositoare și în curând aveau să vină mama și tata acasă.

În seara aceea, m-am tot gândit la ce citisem despre zbor. Poate că Isidor făcea ceva greșit. Toate acele explicații, cu planarea, cu efortul la desprindere și cu elanul, când să fluturi din aripi și când nu, păreau destul de complicate.

Oare n-ar trebui ca păsările să știe, pur și simplu, să zboare?

Dar oare Isidor zburase vreodată?

Sau nu cumva era defect din naștere și de asta ajunsese la Zoo de la bun început, iar eu mă pomenisem acasă cu un condor care nu a zburat și nu va zbura niciodată?

Capitolul 11

Míroase a pŕecare

După zile de flămânzeală și dimineți de fâlfâire zadarnică pe pervaz, un lucru devenise clar: Isidor chiar nu putea să zboare.

De ce? Nu știam.

Iar momentele erau atât de chinuitoare pentru el și situația atât de stânjenitoare, încât nu îl puteam întreba.

Era, în mod vădit, supărat.

Poate că nu avea suficient spațiu să își întindă aripile. Poate că trebuia să își ia avânt, nu putea să plece așa, de pe loc. Poate că nu avea suficient spațiu înainte, pe unde să planeze? Poate că se temea de pereții bisericii și-ai blocurilor mai scunde din față? Sau poate că de aici, de la etajul șapte, era prea sus pentru el. N-ar

fi fost prea sus pentru un condor crescut în sălbăticie, pe crestele munților, dar pentru Isidor, crescut într-o cușcă, poate că era. Trebuia mers undeva, pe un câmp?

Unde? Cum?

În Cișmigiu, într-una din acele zile, am văzut un copil mic care abia învăța să meargă. Dădea să fugă și cădea, dar mâna tatălui îl ținea strâns, îl ridica înainte ca băiețelul să apuce să se lovească la genunchi, și-l trăgea mai departe. Copilul alerga în continuare, deși încă nu știa bine să meargă. M-am gândit că, tot așa, poate ar trebui să-l ajut eu pe Isidor. Dar cum puteam să fac asta aici?

Al doilea lucru care a devenit limpede a fost că trebuia să-i aduc ceva de mâncare. Era slab, îi cădeau penele prin casă.

Într-o dimineață, după atâtea încercări de zbor eșuate, i-am adus de la magazinul de jos o caserolă cu carne proaspătă de vită. A hăpăit-o pe loc, așa că am coborât și-am mai luat încă două.

— Aveți musafiri diseară? m-a întrebat vânzătoarea.

Am zâmbit, încurcată, și era să ies prin ușa închisă.

Carnea din a doua caserolă a mâncat-o imediat. A treia porție i-am păstrat-o în frigider, am dosit-o cum am putut.

Apoi am constatat încântată că Isidor gusta cu plăcere cam din tot ce mâncam eu. Banane, iaurt, ouă, mere, pufuleți, biscuiți, sandviș cu brânză sau șuncă. Testa absolut orice. Era foarte curios.

Ciugulea cu precauție, ținea îmbucătura pe limbă, se uita în sus, se uita într-o parte, și deodată i se citea plăcerea sau neplăcerea pe chip. De fapt, i se citea mai întâi în culoarea pielii capului și a gâtului. La brișe și banane, pielea îi devenea de un mov palid nemaipomenit de frumos. La pufuleți, de un gri verzui. La struguri i s-a făcut turcoaz. La pește prăjit i s-a albastrit! La ciocolată a devenit roz-portocaliu, de parcă Isidor era un flamingo. La lapte de pasăre, a devenit verde cu picățele numai la auzul numelui! Ouă putea să mănânce câte cinci deodată, crude, de parcă ar fi dat iama într-un cuib. Nu-l puteam domoli. Era înnebunit să vadă, să miroasă, să guste din toate.

Din fericire, n-a abuzat de nimic și nu i s-a făcut rău niciodată.

Din nefericire, mama și tata începuseră să cam miroasă ceva.

Și la propriu, fiindcă în toată casa se simțea acum un miros de pasăre sălbatică, deși era vară și ziua țineam geamurile deschise. Tata bombănea porumbii care-și făceau nevoile pe aparatul de aer condiționat.

Mă străduiam să păstrez curăţenie în camera mea, dar recunosc că nu mă dădeam în vânt după asta, aveam şi prea multe pe cap.

Şi la figurat, fiindcă într-o seară mama m-a întrebat, după ştiri, când tocmai terminaserăm de luat cina:

— Auzi, pui, tu te-ai certat cumva cu Ania?

— Nu, am răspuns, privind în jos şi adunând cu palma firimiturile de pe masă.

— Dar de ce nu mai vine pe la tine? Şi nici n-ai mai ieşit pe nicăieri. E vacanţă...

— A plecat la ţară, am zis.

— Păi, şi Irina? a întrebat tata. Irinuca – nu era seară să nu te sune ea, să nu vorbeşti de-ale voastre...

— E-n Grecia, am zis, şi m-am ridicat, strângând firimiturile în pumn.

— Vezi că te cam sălbăticeşti, a spus mama.

— Hai, capul sus, că n-o să stea o veşnicie pe-acolo, a comentat tata.

— Oricum, poimâine plecăm şi noi la mare, a zis mama.

— La mare, la soare, a fredonat tata, stingând televizorul.

Am scuturat firimiturile în chiuvetă şi am privit pe fereastră, în curtea interioară. Am tras jaluzeaua şi am aprins lumina. Simţeam că mă sufoc.

Apoi am auzit-o pe mama:

— Facem o listă?

Mama se dădea în vânt după liste. Indiferent că plecam la mare, la munte sau că urma Crăciunul sau Paștele, mama făcea o listă. Îi plăcea să ne implice pe toți. Descoperisem că mă pot salva doar dacă spuneam că-mi fac propria mea listă.

— Facem listă, da? a insistat mama, fiindcă nu-i răspunsese nimeni.

— Mai bine facem direct bagajele, a strigat tata din balcon, unde ieșise să fumeze o țigară. La mare, la soare!...

Glasul lui s-a pierdut, acoperit de sirena unei ambulante. M-am dus în camera mea și m-am așezat cu grijă pe pat.

Așadar, peste două zile urma să plecăm.

*

L-am întrebat pe Isidor în dimineața următoare:

— Cum de nu ne-a văzut nimeni și am fugit atât de ușor de la Zoo?

Era cât pe ce să își rupă o pană de la subsuoară, dar i-am întins repede pixul-pană și blocul cu coli. A durat ceva până mi-a scris răspunsul, fiindcă era mult mai lung și mai complicat ca de obicei:

— După atâția ani în cușcă, înveți să te faci invizibil.

L-am citit de două ori.

— Cum adică? am întrebat.

S-a concentrat și mi-a scris, cu răbdare:

— Nu ai chef să te deranjeze oricine, oricând.

M-am gândit la asta. L-am întrebat:

— Vrei să spui că, atunci când oamenii se plimbă pe la Zoo și dau fuga spre o cușcă și citesc pe plăcuță ce animal e acolo, iar apoi, când se uită în cușcă și nu văd nimic, asta înseamnă că animalul acela s-a făcut nevăzut?

A ezitat, s-a scărpinat cu pana albă de plastic pe frunte, apoi mi-a scris:

— Cam așa. Nu e nici o vrajă. E adevărat.

L-am îndemnat să continue.

— Ești acolo, dar nu te vede nimeni.

Am rupt coala deja foarte încărcată de literele mari și i-am făcut semn să-mi mai spună.

— Înveți să te ascunzi. Și înveți atât de bine, încât ei chiar nu te mai văd.

Mi-a întins blocul cu coli, dar în clipa următoare l-a tras înapoi și a mai adăugat:

— E o artă!

Pe ARTĂ l-a scris invers.

— Arta de a te face nevăzut.

A pus un punct atât de hotărât, încât vârful pixului a trecut prin hârtie.

Stăteam cu coala în mână întoarsă pe dos, ridicată în lumina dimineții. Așadar, Isidor știa să se facă invizibil. Iar dacă te țineai pe lângă el, reușeai să treci și

tu neobservat. Poate că aveam o șansă să facem ce aveam de făcut.

Către prânz, după încă o încercare de zbor, am deschis iarăși folderul cu fotografii făcute de părinți la Sinaia. M-am uitat din nou la fiecare, încet, încercând să-mi amintesc și felul în care mama îmi descriesese traseul, pas cu pas, poză cu poză.

Mă ajuta faptul că fusesem și eu de câteva ori la Sinaia, cu ei. Am reluat drumul.

De la gară, în sus, pe scările înguste. O stradă, apoi un rond de flori, altă stradă pe dreapta, apoi urci, urci, și undeva, o pensiune. Altă zi, alt drum, o plimbare, alte străzi, case frumoase de o parte și alta, și părinții mei îmbrățișându-se în fața unei vile înalte, cu soarele în ochi și cu muntele în spate. Vila asta era de vânzare, un banner imens atârna pe toată lățimea: Casa de licitații ArtMond aștepta doritorii. Și părea să-i aștepte cam de mult. Probabil vila era foarte scumpă. Urmau poze cu poteci înverzite, castelul Peleş și Pelișorul, iar apoi niște imagini absolut neinteresante, din sala unde se ținuse seminarul: oameni cu ecusoane în piept și dosare pe masă.

Am deschis Google Maps, m-am dus la Sinaia și m-am plimbat o vreme pe acolo, pe străzi, de la gară în sus, până la rondul rotund și apoi până pe străduța cu pensiunea, pe care am găsit-o foarte ușor, apoi am

hoinărit cum mi-a venit, am pornit iar dinspre gară, în toate direcțiile posibile, până am simțit că îmi ard ochii și mintea îmi e deja în altă parte.

Am stins calculatorul.

Am deschis debaraua.

M-am suit pe un scăunel și am scos de pe raftul de sus geanta mea albastră, pe role, cea mare.

Și m-am apucat de bagaj.

Până când s-au întors ai mei acasă, eu aveam bagajul făcut. S-au bucurat să vadă ce harnică fusesem.

Seara a fost lungă și grea. Tata cânta împachetându-și cămășile preferate, mama gonea prin casă ca un titirez, învârtind prosoape, cearșafuri și creme de plajă. Mă întrebau dacă mi-am luat una, alta. Dacă mi-am pus în bagaj ambele costume de baie, cel întreg și cel din două piese, și dacă îmi iau pernuța gonflabilă și pălăria de paie. Să nu uit un pulover anume, mai gros, fiindcă seara la mare este răcoare. Ochelarii de soare. Aparatul de fotografiat. Papucii. Periuța de dinți. Umbrelă oare să luăm?

Isidor stătea cuibărit la mine sub pat, speriat de agitația din casă. Se foia, icnea și scâncea.

Era ultima noastră noapte împreună, aici.

Capitolul 12

Rugăciunea lui Isidor

Nu pot să zbor, nu pot să zbor.

*În casa asta care nu e a mea, în atâta lumină care nu
e a mea.*

Noapte, noapte, dă-mi putere.

Cer senin sau cer cu nor, dă, Doamne, să zbor!

Au fost zile splendide și înfricoșătoare acelea, la Serena acasă. Îmi citea, îmi dădea să mănânc, ne uitam pe fereastră cât era ziua de lungă, iar înaintea ochilor nu era nici un gard, absolut nici un gard.

Se însera devreme, adică eu mă duceam devreme la culcare. Oricum, așa facem noi, păsările. Și visam, și știam că în fața mea se mai află ceva, acum începe un drum.

Când se deschidea fereastra în zori, tot acel cer
nesfârșit înainte!

Dar unde să pleci?

Dar cum să te desprinzi?

Ce mă ținea?

Ce mă îngreuna?

Ce nu mă lăsa să fiu liber?

Prăbușit pe covor. Însălmântat până-n oase.

Îngrozitor de stânjenit că nu zbor.

Îngrozitor de trist că nu zbor.

Dar fericit de-mi venea să mă trântesc în patul
Serenei și să nu mă mai ridic niciodată de-acolo!

Ce zile minunate, ce zile!

În ultima seară, se simțeau turbulențe în casă, nu
doar părinții fetei erau agitați, cu plecarea la mare, dar
Serena era cum n-o mai văzusem până atunci. Mă uitam
la ea prin fanta de sub pat. Punea lucruri în bagaj,
scotea lucruri din bagaj. Chiar și după ce se stinsese
lumina. Pe întuneric, se dădea jos din pat, mergea la
geantă, scotea ceva lucruri, le îndesa la loc în dulap.
Lua altele și le puneu acolo. Se uita un pic pe fereastră,
se culca la loc. Foșnea ușurel. Scria în carnet. Nu știu
ce. Rupea foaia, dar nu mi-o dădea mie. Se lăsa iarăși
liniștea. Ce întuneric. Ne ascultam unul pe celălalt
respirând.

Tremuram în cutie, cum mai tremurasem cândva,
foarte demult, luat de acasă, în beznă.

Oare o să văd și eu marea?

Nu știam ce urmează.

Frică, rușine.

Și totuși, aveam mare încredere în Serena. Nu credeam că m-ar putea lăsa de izbeliște.

Și totuși, ce faci cu un netrebnic de condor pe care l-ai salvat și care nu poate să zboare?

Ați putea fi prieteni. Ați putea citi împreună pentru tot restul vieții. Te-ar putea învăța să scrii și să citești pe de-a-ndoaselea, fără să mai fii nevoit să întorci foaia în lumină. Ți-ar putea povesti, după o vreme, despre spuma norilor din Munții D'Or.

I-aș fi zis toate astea, dacă m-ar fi întrebat. Dar nu mă întreba. Mă suia pe pervaz, mă ruga să mai încerc o dată să zbor. Iar eu nu zburam. Și ea nu insista.

Era foarte posibil să se fi hotărât să se descotoarsească de mine. În zori. De cum se crapă de ziuă. Să mă arunce pe geam. Sau să mă ducă în fața blocului și să mă lase acolo. Ah, nu, nu era cu putință.

Și-atunci, ce pune la cale? Punea la cale ceva.

Ca să mă liniștesc, ca să nu-mi pierd mințile, m-am rugat și mi-am cântat toată noaptea acel pasaj despre zbor. Ca un cântec de leagăn nou, iar și iar de la capăt:

*Condorii arată spectaculos
când plutesc
lin
la înălțimi mari,
făcând cercuri în curenții ascendenți de aer cald.
În timpul zborului,
își țin aripile drepte,
cu vârfurile puțin ridicate.
Planarea este favorizată de o serie de
trăsături anatomice.
Condorii își fac foarte rar
vânt cu aripile,
utilizând masele de aer
pentru a-și diminua eforturile.
Charles Darwin,
urmărind zborul unui condor în Patagonia,
a observat că într-o jumătate de oră
pasărea
nu și-a făcut elan
deloc.
Însă condorii se desprind de sol
cu efort,
luându-și un elan mare.*

Ascultam ticăitul ceasului și respirația Serenei și-o luam de la capăt, în timp ce dimineața plecării se apropia lent, fără greș:

*Condorii arată spectaculos
când plutesc
lin
la înălțimi mari...*

Era foarte devreme când glasul Serenei s-a strecurat prin fanta dintre pat și cutie, ca un mesaj dinspre viața adevărată spre vis:

— Hai, Isidor! mi-a șoptit. Trezește-te. Ușor. Trebuie să plecăm. Să nu faci gălăgie. Vino cu mine, știu exact unde mergem.

Serena și-a dus un deget la buze. Chipul ei palid părea albăstrui în lumina dimineții. Am ieșit din cutie și am făcut, pas cu pas, tot ce mi-a cerut. Doar o dată în viață îți iese în cale o zână.

Partea a II-a

Capitolul 13

Casă nouă

M-a trezit din somn un sunet care se tot repeta. Probabil un geam uitat deschis, undeva prin casă. Am deschis ochii și am văzut un perete vernil și o sobă de teracotă. Mi-a luat un timp să-mi dau seama unde sunt. M-am întors cu fața în sus și am rămas așa, cu ochii la tavanul înalt, străbătut de grinzi late de lemn, frumos lăcuite.

Așternuturile erau răcoroase, de afară răzbătea cântecul vrăbiilor și un foșnet continuu, era ușor să-ți imaginezi niște copaci înalți legănându-se.

Ușor, ușor, îmi aminteam unde eram, cum ajunseseam aici. Mă durea brațul drept, durerea începea din umăr și continua până în încheietura mâinii și-n degete. Am privit din pat spre fereastră. Era o fereastră rotundă și mare, cu ramă întunecată, cu vitralii

frumoase: ciorchini de flori mov cu frunze mici, lunguițe curgeau de jur împrejur. Probabil glicine, le cunoșteam din Cișmigiu, de pe alea care pornește de la grotă și ajunge la școală.

Îmi era bine în pat și deocamdată n-aveam de ce să mă grăbesc. M-am uitat la tot ce se afla în cameră. La patul dublu, cu margine albă, în care dormisem. La noptiera, tot albă, de la capul meu. La soba de teracotă, vernil, cu ușiță argintie, de lângă noptieră. La peretele din față, unde se afla fereastra cu vitralii, atât de frumoasă, și de unde venea o lumină blândă, cernută prin petele de culoare, niște șerpi groși de lumină albă, aurie, verde și mov care pătrundeau în cameră și poposeau pe covorul vișiniu. La ușa înaltă de pe peretele din stânga, dintr-un lemn de culoarea castanei, asemănător cu grinzile de deasupra. În stânga mea, știam și fără să mă uit, mai era o noptieră identică. Un tablou cu o scenă de vânătoare pe perete. O margine de pădure, un grup de vânători călare și niște câini deschizând calea. Un balansoar în colț, lângă ușă, acoperit cu un pled verde. O altă fereastră deasupra capetelor noastre, fără vitralii, pătrată și largă. O pendulă silențioasă. Șapte fără un sfert. Dimineața? Seara?

M-am întors pe partea stângă, încercând să-mi dez-morțesc brațul dureros.

Isidor dormea aici, cu capul pe pernă și frumos învelit, cearșaful de mătase verde îi venea până peste

umeri. M-am uitat pe îndelete la el, cu senzația că abia acum îl vedeam cu adevărat. Și realitatea era că nu mai stătuserăm niciodată așa. I-am privit ochii închiși, acoperiți de o piele fină. Ciocul puternic, cu partea de sus, foarte încovoiată, acoperind partea de jos, mai scurtă, mai dreaptă. Despicătura ciocului continuând pe obraji, cu acel zig-zag blând, capătul luând-o în jos și formând un pliu care-i dădea un aer trist. De parcă, pornind din vârful ciocului, Isidor întâi ar fi zâmbit, apoi s-ar fi întristat, iarăși ar fi zâmbit și iar s-ar fi întristat. Creștetul pufos, cu câteva fire răzlețe. Gâtul golaș, de-un cenușiu auriu. E seară, mi-am zis, asta e lumina apusului. Gulerașul de puf alb, imaculat, ca zăpada proaspăt căzută. Și apoi umerii puternici, acoperiți de pene late și negre, atât de negre încât păreau albastre, metalice.

Am întins mâna, am aranjat cearșaful și am dat să îl mângâi pe cap. Isidor a icnit și a tremurat ușor, chiar înainte să-l ating, scuturat de-un fior. Poate un vis. Pleoapele i s-au zbătut ca doi fluturi. Am rămas cu mâna în aer câteva clipe, până când ochii s-au liniștit. Apoi l-am mângâiat. Căpșorul cald îmi încăpea în palmă, ca un măr fierbinte, abia cules dintr-o grădină. Am simțit cum se liniștește, cum alunecă iarăși în somn.

Mi-am coborât mâna, i-am mângâiat gâtul, i-am atins gulerașul, apoi umărul înălțat ritmic de respirație.

Cât de plăcut era să simți sub palmă rădăcina puternică a aripilor, trupul neașteptat de fierbinte! Niciodată nu-l mai atinsesem așa. Isidor și-a întredeschis ochii și a plescăit ușurel, apoi s-a tras mai aproape și și-a proptit capul lângă umărul meu. L-am cuprins în brațe și-am adormit la loc, amândoi.

*

Fusese o zi foarte grea.

Dimineața devreme, înainte să se lumineze, îl trezisem și-i arătasem că trebuie să se strecoare în geantă. Scosesem tot ceea ce consideram inutil. Pălăria de soare, fel și fel de lucruri pentru vacanța la Neptun. Păstrasem minimul necesar, mă asiguraseam că încapă și el.

E ciudat cum Isidor părea când mare, când mic. Parcă ar fi fost telescopic, pliabil. Ca un binoclu. Ca o lunetă. Ca o undiță. Ca un indicator. N-am mai întâlnit pe nimeni ca el. Cum putea cineva care, teoretic, era aproape la fel de înalt ca și mine, să se facă atât de mic încât să încapă într-o geantă? Am avut ceva emoții, dar speram să nu mă înșel. Știam ce mic e Isidor când stă așezat pe scăunelul filodendronului, cu aripile strânse – și parcă strâns cu totul în el, în el însuși. Și mai știam că, deși cu aripile desfăcute este o apariție uluitoare, de-a dreptul înfricoșătoare, când stă

liniștit e o ființă cuminte care cântărește doar opt kilograme. Deci tot atât cât cântărea motanul nostru, Dobi. E drept, Dobi era cam obez, iar Isidor era slăbănog. Dar asta-i altă poveste.

Cert e că Isidor a intrat în geantă fără nici o problemă. Nu doar că am închis fără să forțez, dar îi și rămânea suficient aer. N-am închis până la capăt, am lăsat o deschizătură de câțiva centimetri, pe unde să poată respira.

M-am spălat și îmbrăcat rapid, încercând să nu fac gălăgie. Aveam totul pregătit de cu seară. Tiptil, am dus geanta în hol, m-am întors în camera mea, am luat biletul, am mers la ușa părinților, dar nu puteam risca, așa că n-am intrat în camera lor, am pus biletul pe măsuta de telefon și am plecat.

Dragii mei,

Vă rog să nu vă speriați. Nu mi s-a întâmplat nimic. Nu am fugit în lume. Nu am fost răpită. Nu o să fac nimic rău.

Am ceva important de rezolvat. Trebuie!

Mi-am luat banii de vacanță la mine. Mă descurc.

O să fiu foarte atentă.

Vin și eu la mare peste două, trei zile.

Serena

În fața blocului era un șir de taxiuri. Tocmai mă îndreptam spre ultimul dintre ele, când am văzut autobuzul venind. N-am ezitat nici o clipă, am luat autobuzul. Nu știu cum de nu mă gândisem înainte la asta, deși consideram c-am plănuit totul în detaliu. Bineînțeles că eram mult mai în siguranță cu autobuzul. În mașină erau doi-trei oameni, alți doi-trei s-au mai suit pe parcurs. De la noi până la gară nu sunt decât câteva stații scurte. În zece minute eram acolo.

Am pornit spre casele de bilete, trăgând după mine geanta pe role. În spinare aveam rucsacul cu mâncare. Din când în când mă întorceam și mă uitam, nu cumva să circul prin gară cu un cioc enorm ieșindu-mi din bagaj. De vreo două ori m-am oprit și m-am aplecat spre geantă, șoptind:

— Isidor, sunt aici, totul e bine, să stai cuminte, te rog.

Aș putea spune că Isidor nu mi-a creat nici o problemă.

Mi-am luat bilet, iarăși fără nici un incident, fiindcă nu era coadă, iar tanti de la ghișeu nici n-a ridicat privirea spre mine. Oricum, i-aș fi zis că sunt cu bunicul, care e la toaletă și vine imediat. Eram pregătită să spun o întreagă poveste, dar cum femeia nu s-a uitat la mine, am cerut biletul, am plătit și-am plecat.

Apoi am cumpărat o sticlă de apă.

Se luminase bine când am ajuns pe peron.

Am așteptat o vreme pe scaunele roșii. Un câine se tot plimba pe calea ferată și m-am gândit să nu pățească ceva, am vrut să îl chem, dar m-am temut că-l miroase pe Isidor și-mi atacă geanta, cine știe ce s-ar mai fi putut întâmpla. I-am lăsat pe alții să facă treaba asta și am rămas lângă geantă, vorbind cu condorul din când în când, strecurând câte un deget prin crăpătură, să mă simtă că sunt acolo, cu el. Într-un fel, drumul ăsta începea să semene cu un altul, de mai demult, când mă dusesem cu Dobi într-un coș la bunicul, pentru vacanța de vară.

Trenul a plecat la ora 7. Nu era aglomerat. Am stat singură într-un separeu cu patru locuri. Am ținut geanta lângă mine, lipită de picioare. Strecuram degetul și câte o vorbă. Controlorul m-a privit un pic suspicios. M-a întrebat până unde merg și ce fac singurică în tren. I-am spus că mă așteaptă bunicul în gară. Și-am adăugat repede că mai am doi verișori mai încolo, dar eu am vrut să stau singură aici, fiindcă-s supărată pe ei, vorbesc cam urât. N-a așteptat să-mi termin explicațiile.

București, Ploiești, Câmpina. Maluri înverzite, un cer fără nori.

Mi-era frig, noroc că-mi luasem puloverul. Aș mai fi scos un tricou cu mânecă lungă din geantă, dar sigur că nu puteam să fac asta.

Trenul trecea cu viteză prin gările mărunte. În fiecare stație mai mare, unde oprea, mă întrebam dacă să nu cobor și să mă întorc imediat. Stăteam cu mâna pe mânerul genții de cum încetinea trenul, intrând într-o gară, până în clipa în care se urnea și pornea iarăși din loc.

Undeva spre Ploiești, am vrut să văd dacă nu m-au sunat părinții. Sigur se treziseră și-mi constataseră lipsa. Poate găsiseră deja și biletul. Atunci mi-am dat seama că nu am telefonul. L-am pierdut? Nu. Puteam să caut în toate buzunarele. Îl uitasem pe birou. Da, îmi dădeam seama că-l uitasem pe birou, lângă computer. M-am necăjit foarte tare, dar nu mai puteam face nimic.

La 8 și jumătate am ajuns la Sinaia.

Când am ieșit din gară, puținii călători s-au despărțit în două grupuri. Unii o luau în stânga, pe stradă, alții au apucat-o pe scările abrupte, înainte. Fără să ezit, m-am alăturat acestora din urmă. Nu mă grăbeam, nici nu prea puteam. Așa că am rămas în urma tuturor, cu geanta care acum mi se părea îngrozitor de mare și grea. Am urcat lent, cu fiecare pas înainte mi se părea că mă cufund, că sunt trasă într-o apă adâncă și rea.

Însă locul era minunat.

Era răcoare, soarele lumina frunzișul proaspăt, de-un verde intens.

Îmi venea să plâng. Ce făcusem? Dar mergeam înainte.

În curând am ajuns în parc, am văzut fântâna rotundă și aleile pe care le știam destul de bine.

Am dat ocol și m-am așezat pe o bancă mai retrasă, ca să-mi trag un pic sufletul. Am crăpat ceva mai mult geanta.

— Isidor, ești bine?

L-am auzit gâfâind. Gâfâia chiar mai tare ca mine. Îi vedeam doar creștetul, umed, cu puful lipit.

M-am gândit să deschid de tot geanta, să îl eliberez aici. Dacă zbura imediat, bucuros să scape din geantă, văzând munții, copacii, întinderea verde, atunci eu luam imediat următorul tren înapoi. M-am uitat în carnet. Aveam un tren la 9 și jumătate. La 11 aș fi fost în București, încă îi prindeam acasă pe ai mei.

Dar dacă nu zbura?

Dacă se apuca să alerge pe acolo ca bezmeticul, iar eu nu-l mai puteam prinde?

Am suflat ușurel înăuntru, ca să-i ventilez cușca. Părea că s-a mai liniștit, cât de cât.

— O să fie bine, i-am zis. O să fie bine. Încă puțin.

După câteva minute, am închis iarăși geanta și am pornit.

Am traversat parcul și am luat-o pe prima alee, în stânga. Mergeam ușor, acum trăgeam bagajul pe roți, nu mai erau scări, mă mai liniștisem și eu. Mă uitam atentă la fiecare casă, în dreapta și-n stânga. Am văzut hotelul unde stătusem cu mama, cu tata și cu bunicul, care pe atunci mai trăia, deci probabil cu doi ani în urmă, și mi-au venit lacrimi în ochi, dar am mers mai departe.

Iar acolo, undeva în dreapta, retrasă discret de la stradă, dincolo de un scuar și de o curte imensă, am văzut vila. Cea mare, din fotografia părinților. Pe un banner albastru, lat cât toată casa, scria:

For Sale. ARTMOND Exclusive. Historical Estate.

Vila, cenușie cu ornamente bogate de lemn, era și mai mare decât părea în poză. Două etaje, mansardă, turnuri ascuțite. Parterul era situat foarte sus față de stradă, cocoțat pe o terasă înaltă și ea cât o casă. Ca să ajungi la intrare, trebuia să urci un șir lung de trepte care pornea din scuar, în partea dreaptă.

M-am uitat de jur împrejur. Nimeni.

Am atacat scările, le-am urcat dintr-un suflut.

Sus, am lăsat geanta și rucsacul și m-am uitat iarăși atentă în jur, încercând să judec corect. Îmi curgea apă pe tâmpile, din păr. Tricoul mi se lipise de spinare, deși mi-era frig. De aici puteai privi spre Sinaia ca într-o albie de râu. Parcul se vedea, în stânga, mai jos, iar în dreapta, pierzându-se în depărtare, era strada principală, lungă, întretăiată de siluetele caselor și de pâlcuri de brazi. În spatele meu era vila asta cât un castel.

O liniște de-ți țiuiau urechile!

Am spart liniștea asta pentru o clipă, când am apăsat pe o clanță. Nu la intrarea din față, închisă cu o mie de lacăte și zăvoare, care trebuiau lăsate neatinse. Ci în spate, unde am descoperit o ușiță mică, de lemn, scorojită, cu o clanță firavă. M-am strecurat înăuntru fără nici o problemă. Zeul ușilor și ușitelor a fost iarăși alături de mine.

Am închis bine în urma mea, proptind și un scaun, primul care mi-a ieșit în cale, așa cum văzusem prin

filme. Apoi am deschis larg geanta. Isidor mai mult a căzut din bagaj, decât să iasă. S-a prăbușit pe covor, cu penele răvășite și ude. Când l-am văzut, am țipat, îngrozită.

Am desfăcut cât de iute am putut caserola cu carne de vită adusă de-acasă și am turnat apă din sticla luată din gară, într-un ghiveci gol găsit pe acolo. M-am așezat lângă el, l-am sprijinit și l-am ajutat să bea, să mănânce. Apoi l-am rugat să aștepte. Dar oricum, nu părea în stare să plece nicăieri. Era foarte, foarte prăpădit.

Am dat o raită prin casă.

Era limpede că locul e gol și că nu mai intrase nimeni de mult. Dar trebuia să fiu sigură, să verific.

Am parcurs în goană parterul, dar oricum nu mă interesa în mod deosebit.

Am fugit la etaj, am deschis cameră după cameră, fără să zăbovesc în niciuna. Deschideam, mă uitam, închideam. Deschideam, mă uitam, închideam.

Apoi am urcat la etajul al doilea. La fel.

Și apoi mai sus, în mansardă.

Am ales o cameră de aici, cu pat dublu și sobă. Mi s-a părut destul de retrasă. Un cuib lunguieț, cu două ferestre: una către stradă, alta către desigurul din spate. Așa vedeam afară pe ambele părți și auzeam din timp dacă cumva intra cineva și trebuia să ne ascundem. Pentru moment, era bine aici.

Nu mai aveam energie să verific și turnurile, aflate de-o parte și de alta a mansardei.

Am coborât iute după Isidor.

Era tot acolo, culcat pe o parte. Rămăsese mânjit de mâncare pe la cioc și mi s-a făcut tare milă, el nu era niciodată așa neglijent. Am înmuiat un șervețel în bolul cu apă și l-am curățat. Mă privea clipind rar, fără să clintească o pană. Șuiera ușurel pe nările largi.

— Rezistă, Isidor, o să fie bine, i-am zis. Am ajuns. Putem să stăm aici cât poftim.

Poate că deocamdată nu știi, am continuat în gând, ridicându-l și ajutându-l să urce, poate că deocamdată nu știi, dar casa asta cred că seamănă cu a ta. Și de aceea eu cred că aici o să zbori.

Isidor mergea greu, drumul până la dormitorul nostru din mansardă a durat enorm.

O să zbori, repetam iar și iar în gând, urcând scările, cu umărul proptit sub aripa fierbinte a condorului, pe care drumul în geantă aproape că-l omorâse. Îl țineam cu un braț de mijloc, ajutându-l treaptă cu treaptă.

Apoi am coborât după bagaj.

Am aranjat totul jos, atentă să nu lăsăm vreo urmă a trecerii noastre.

Am urcat cu toate lucrurile.

Am lăsat ușa de la cameră întredeschisă, ca să auzim vreo eventuală mișcare de prin casă.

M-am trântit în pat, lângă el, obosită ca după o luptă.

— O să zbori, i-am zis, cu voce tare.

Și asta îi repetam și acum, seara, cu câtă blândețe puteam, mângâindu-l fermecată pe cap și pe umăr, în timp ce el se odihnea lângă mine, la capătul primei noastre zile aici, la Sinaia.

Capitolul 14

Primul răsărit

M-am trezit de o mie de ori în timpul nopții și abia am reușit să adorm la loc. Îmi venea să mă ridic din pat și să mă plimb prin casă, dar mi-era frică. Mi-era și foarte frig.

Beam câte-o gură de apă din sticla de pe noptieră și mă cuibăream mai strâns lângă Isidor. Trupul lui era cald, ca o sobă cu pene. Păsările au o temperatură a corpului de 43 de grade, așadar mai mare cu șase grade ca omul. Citisem asta acasă și-mi aminteam acum, încălzindu-mă lângă el.

Mi-am amintit și cum tata, într-o iarnă rece, când încă îl aveam pe Dobi, îi spusese mamei: „Mai dă-mi și mie motanul!“, iar ea i-l pasase pe sub plapumă ca pe-o minge fierbinte. Repetam prin casă replica asta ori de câte ori ne era frig. Iar pisicile sunt doar cu un

grad și ceva mai calde ca oamenii. Acum mă încălzeam la condor, singură în căsoiul ăsta nelocuit. Însă orice-aș fi făcut, picioarele și urechile îmi rămâneau înghețate.

Și Isidor s-a trezit de câteva ori. Ne întorceam de pe-o parte pe alta ba unul, ba celălalt, icneam și scânceam și ne strângeam unul într-altul.

Umbrele de pe pereți nu semănau cu cele de acasă.

Mirosul nu semăna cu cel de acasă.

Cearșafurile nu semănau cu cele de acasă.

Ticăitul pendulei nu semăna cu ticăitul ceasului alb cu baterii, de acasă.

De fiecare dată când mă trezeam, îmi lua ceva vreme să pricep unde sunt. Asta însemna că totuși între timp reușeam să ațipesc. Dar dimineața devreme, înainte să se lumineze, aveam senzația că nu dormisem nici măcar jumătate de oră.

Pe ferestre cerul nu se mai vedea negru, ci de culoarea cernelei în călimară.

Am hotărât să cobor, să cercetez casa. Isidor dormea dus. Arăta mult mai bine ca ieri.

Am pornit prin casă desculță, cu puloverul gros tras peste pijama.

Prin fața camerei lunguiește de la mansardă trecea un coridor care ducea, în stânga și-n dreapta, către turnuri.

Din stânga ușii noastre, o scară de lemn în spirală cobora la etajele de mai jos. Era scara pe care o folosisem ieri-dimineață, însă acum mi se părea că arată diferit.

Am coborât cu grijă, tresărind la răcoarea fiecărei trepte sub tălpile goale. Balustrada de lemn frumos lustruită era și ea rece, mă feream s-o ating. Pereții scării erau decorați cu tablouri mici, cu rame ovale. Din ele mă priveau chipuri necunoscute, din alte timpuri. Prin câte o ferestruică, nu mai mare decât aceste tablouri, se strecura lumina albastruie de afară.

La etajul al doilea, coridorul enorm ducea către patru uși, două de fiecare parte. Fiecare ușă era a unui apartament. Aceste apartamente semănau între ele, dar unul singur era mobilat. Peste tot erau covoare vișinii, la fel cu cel din camera noastră.

Mi-a făcut plăcere când am intrat în apartamentul mobilat și-am pășit pe covor. M-am uitat la pat, la dulap, la masa rotundă, la scaune, la ferestre, la sobă, totul era așa de diferit de ce aveam noi acasă. Într-un fel, semăna cu ce văzusem tot la Sinaia, când vizitasem castelul Peleş cu părinții. N-aș fi știut să descriu tot ce vedeam, nici nu mă interesa asta, însă pe măsură ce treceam dintr-o încăpere în alta, aveam senzația că vizitez un castel și că dintr-o clipă în alta ar putea să se audă vocea unui ghid, care să ne explice: de unde provine o piesă de mobilier, cine a stat la masa rotundă,

cine a scris la biroul mic și îngust de la fereastră, pe care încă se odihnea un toc lângă un top de coli de hârtie și-o călimară, cine a cântat la pianină, cine a tăiat florile pe care le-a găzduit cândva vaza, ce copil s-a jucat cu zarul mare de lemn de pe un raft. Locul era minunat și înfricoșător. Un strat de praf fin era așternut peste toate.

Am mai coborât un etaj și am descoperit aceeași poveste. Patru apartamente, dintre care doar unul mobilat. La acest etaj covoarele erau verzi, un verde deschis, cenușiu, care-mi amintea de o plantă frumoasă pe care o văzusem prima oară în cimitir, pe un mormânt de lângă al bunicilor, și-a cărei denumire nu reușisem să o aflu, deși căutasem mult. O plantă cu frunze lungi și cărnoase, acoperite de un puf gros, alburiu. Am remarcat că în fiecare încăpere ferestrele aveau vitralii cu alt soi de flori: glicine sus, în camera noastră, trandafiri, crini, mărgăritar și crăițe aici.

La parter, nu mai exista această compartimentare. Scara se deschidea larg, într-un evantai cu margini blând rotunjite care se stingeau în salonul uriaș, cât toată suprafața casei. Aici covorul era galben ca muștarul, iar spațiul larg era delimitat de diferite piese de mobilier, tot foarte vechi. O sofă într-o parte, o masă lungă în alta, cu douăsprezece scaune de jur-împrejur, un balansoar și un scăunel cu trei picioare în fața unui șemineu, o blană de oaie pe jos, câteva ziare pe o

măsuță de cafea. M-am apropiat. Am ridicat un ziar. Era vechi de patru luni. La fel și următorul.

M-am dus la ușa din față, m-am ridicat pe vârfuri și am privit afară pe-un ochi de geam. Începea să se lumineze. Felinarele de pe stradă s-au stins chiar atunci, cu un pocnet. Strada a rămas cenușie. Treptat, culorile prindeau viață. În depărtare, dincolo de oraș și dincolo de munte, printre trunchiurile înalte ale copacilor, se ivea zâmbetul întors al unui soare imens, ruginiu.

Am verificat iarăși ușa din spate, am proptit bine scaunul care o ținea închisă, și am pornit sus, spre camera noastră. Am urcat scara în melc, am ajuns în mansardă și-am rămas o clipă în capătul coridorului, privind conul de lumină aurie care se revărsa pe covor, desenând un trapez.

M-am sprijinit de perete și-am rămas dincoace de ușă o vreme, încercând să mă concentrez, să mă gândesc la ceea ce mă zgândărea fără încetare. Dar toate întrebările din gând erau neclare și fără răspuns, așa că atunci când m-am apropiat de ele, ele s-au ascuns și mai adânc, ca păsările speriate de o pală de vânt, care se retrag în tufe, deși și-ar dori să iasă la lumină.

Am tras aer în piept, am împins ușa și-am dat să intru în cameră.

Isidor stătea în pat, ridicat în capul oaselor, sprijinit de perna de mătase, privind țintă înainte, cu ochii sticloși, de parcă ar fi văzut o fantomă.

Am înlemnit în prag.

La ce se uita Isidor? Ce-l îngrozea într-un asemenea hal?

Prudentă, am făcut un pas în încăpere și atunci am văzut: răsărea soarele.

O flacăra se înălța pe cerul brăzdat de panglici de nori, lumina pătrundea în cameră filtrată prin vitraliile cu glicine mov, frunze verzi și tije răsucite în cârlionți arămii.

Isidor era fermecat, nu îngrozit.

M-am așezat lângă el și-am privit amândoi în tăcere cum soarele se înalță și crește. În câteva minute, întreaga fereastră era o sferă de foc. Ne țineam în brațe, fără o vorbă, cu fețele luminate de soare.

A fost primul răsărit pe care l-a văzut Isidor.

Cușca lui dăduse întotdeauna spre apus. Știa că soarele venea de undeva, îi vedea strălucirea dimineții proiectată în vârfurile copacilor din zare, și vedea cum apune, dar nu văzuse niciodată soarele ivindu-se. Când mi-a spus asta, în mult mai puține cuvinte, așternute pe colile din bloc cu pixul său până, mi-am dat seama că și de la mine de-acasă tot numai apusul îl văzuse.

Întâmplarea cu răsăritul ne-a încălzit începutul de zi. Am plutit în fericirea asta o vreme. Apoi am decis că e vremea să ies.

— Isidor, mă duc să cercetez zona și să iau ceva de mâncare, i-am zis.

A sărit din pat și-a făcut câteva mișcări de înviorare, încântat de covorul moale și cald.

— Să mă aștepți aici. Adică, poți să te plimbi prin casă, numai să... numai să ai grijă să nu dărâmi ceva, am adăugat zâmbind, atentă să nu îl jignesc. Și eu trebuie să am grijă. Mă întorc cât pot de repede. Da?

A scuturat din cap. Știam că pot avea deplină încredere în el. Acasă nu-mi crease nici o problemă, noapte sau zi, era extraordinar de delicat.

Am pornit prin oraș. Am ieșit din nou pe ușița din spate, m-am strecurat pe poteca îngustă de pe lângă vilă și am ajuns la stradă. M-am uitat într-o parte și-n alta și am hotărât să o iau la dreapta. Din câte-mi aminteam, acolo puteam găsi ce-mi trebuia.

Am mers o vreme așa, apoi am coborât pe un pasaj îngust, cu trepte tăiate în coasta pământului, am ajuns iarăși pe-o stradă, iar în capătul acesteia am zărit un mic magazin cu de toate. Vedeam și de la distanță fructele și legumele așezate în lădițe stivuite direct pe trotuar.

Am inspirat aerul bun al dimineții, mă încălzisem mergând și mă cuprinsese un soi de fericire. Cântau păsările, cerul era senin, copacii înalți se legănau lent, foșnind îmbietor. Eram aici cu Isidor, el avea să zboare în curând, toți munții ăștia din jur erau atât de frumoși și primitivi! Peste câteva zile, aveam să fiu și eu la mare cu ai mei, poate că aveau să mă certe o zi, două, dar până la urmă trebuiau să mă ierte. Adevărul e că

acum, când înaintam pe străduță de parcă toată lumea era a mea, nici nu mă prea mai gândeam la asta.

Am ajuns la magazin și-am cumpărat banane și biscuiți pentru mine, ouă și conserve de carne de vită pentru Isidor, pufuleți și o ciocolată. Mi-am dat seama că uitasem să văd dacă avem apă la robinet, așa că am luat și o sticlă mare de apă minerală. În ultima clipă, am cerut și-un săpun.

Când am ajuns înapoi acasă, am deschis primul robinet care mi-a ieșit în cale, la parter. Aveam apă. M-am bucurat enorm. Cum de nu mă gândisem să fac asta mai devreme? Toată noaptea băusem din sticla luată din gară, și tot din ea îi dădusem lui Isidor. Apoi am urcat cu toate cumpărăturile la etaj, înfierbântată. Am deschis ușa și am încremenit: camera era goală. Isidor nu mai era.

Am aruncat pungile și sticla pe covor, am fugit și-am deschis rând pe rând ușile turnurilor și-am privit în sus, pe scările de lemn, spre lumină, strigând:

— Isidor!...

Nimic.

Apoi am coborât repede un etaj. Aici am văzut ușa apartamentului mobilat deschisă larg. Știam că o lăsașem închisă. Am fugit într-acolo:

— Isidor!

Isidor a întors capul spre mine, surprins.

Stătea în picioare la biroul îngust de la fereastră, cu tălpile afundate în covorul vișiniu, și scria ceva cu tocul pe foi. Am răsuflat ușurată și m-am apropiat. El a continuat să scrie, plimbând penița pe hârtie lent, cu o încântare vizibilă. M-am aplecat peste umărul lui și-am citit:

MUNȚII D'OR!

Capitolul 15

„CÂT CER!“

Am mâncat pe săturate în camera noastră din mansardă, la măsuta de sub fereastra cu vitralii, așezați pe scaune moi, tapițate cu catifea, cu spătarul înalt. Soarele se înălța tot mai sus. Ziua prindea puteri, iar noi odată cu ea.

După ce-am terminat de mâncat, am deschis larg fereastra cealaltă, cea albă și pătrată de deasupra patului, fiindcă doar aceasta se deschidea. În plus, nu ne permiteam să deschidem nici o fereastră spre stradă, i-am explicat și lui Isidor că nu trebuie să fim văzuți. I-am spus că asta nu e casa mea și s-a mirat, i-am spus că așa cum el a dormit la mine sub pat câteva nopți, așa se poate spune că dorm și eu în casa altcuiva acum. Și că nu suntem în pericol, însă trebuie să fim grozav de discreți. I-am spus că mă bazez pe capacitatea lui

de a devenit invizibil. Și că de cum auzim vreun sunet în casă, trebuie să ne ascundem.

— Sub pat? m-a întrebat.

— Sub pat, i-am răspuns.

Trebuia să fim în orice clipă pregătiți pentru asta.

Am aranjat așternuturile, am șters din pat urmele nopții grele în care ne zvârcoliserăm amândoi.

Aerul proaspăt a înviorat camera în câteva clipe. Ce diferit era totul acum!

Pe fereastra asta largă se vedea priveliștea din spațele vilei, o întindere înverzită care mergea până hăt, departe. O pajiște pornea de la poalele casei, continuând cu o coastă abruptă, hașurată cu molizi foarte înalți. Trunchiurile, ca niște batoane de turtă dulce, se legănau scârțâind în adierea caldă, coroanele foșneau. Cântau mierlele. Mirosea înnebunitor, a pământ și a ierburi. Deasupra, cerul părea nesfârșit. Undeva, mult mai departe în stânga și-n dreapta, se vedeau piscurile cele mai înalte ale munților, plumburii, străpungând o plapumă fină, umplută cu pene de nori.

Isidor a făcut un salt și s-a suit în picioare în patul abia aranjat. S-a dus la geam. Rama de jos a ferestrei îi ajungea mai jos de mijloc. M-am întrebat dacă o să sară, dacă o să plece. Până și eu simțeam dinspre munte o chemare și abia așteptam să ies la plimbare. Dar el

s-a sprijinit cu aripile de pervaz, așa cum se sprijină un om în coate, și a rămas așa, privind afară.

N-am spus nimic, m-am îndepărtat, am strâns mâncarea, am pus toate proviziile în sertarele noptierelor și m-am așezat iarăși la masă. M-am uitat la silueta lui neagră, frumos conturată, la spinarea solidă, la umerii rotunzi, la gâtul golaș, la puful alb înfiorat de adierea blândă.

A trecut o vreme așa.

Apoi Isidor a coborât din pat și a venit lângă mine, la masă, unde mai lăsasem doar blocul cu coli și pixul. A apucat pana albă de plastic și a rotit-o deasupra colii, în aer, ezitând. Într-un târziu, a clătinat din cap, s-a aplecat și a scris dintr-un suflet:

CÂT CER!

După aceea, am cutreierat casa împreună. Doar nu era să stăm toată ziua într-o cameră. Cușca lui Isidor se lărgise. Nu numai că acum nu mai avea gratii la fereastră, nu doar că nu mai dormea sub pat, ci în pat, dar acum putea să meargă liber dintr-o încăpere în alta. Mi-am zis că asta trebuie să fie bine. Poate avea nevoie să se obișnuiască treptat cu libertatea.

Am coborât pe scara ca un melc și-am luat la rând camerele vișinii, de la etajul al doilea. Am intrat în fiecare încăpere. În cele pustii, ne-am avântat spre

ferestre, curioși să vedem priveliștea. Ne arătam unul altuia în depărtare. Uite, undeva acolo e gara, se vede un pic. Uite parcul unde am stat pe bancă. Uite strada principală. Pe-acolo se ajunge în centru. Uite coasta, uite copacii. Uite vârfurile munților, ca o spinare de dinozaur!... Făceam piruete prin camerele largi, sub candelabrele de cristal care tremurau la apropierea noastră îndrăzneță. Eu mă pomeneam fredonând. Parchetul ne trosnea sub picioare, pe sub covoarele groase. Eram încântați.

În apartamentul mobilat, cu ferestre care dădeau către stradă, ne-am făcut de cap deschizând fiecare ușiță și sertar și cercetând pe îndelete ce găseam înăuntru.

În șifonier am descoperit îmbrăcăminte. Erau niște haine cam demodate, adică nu ce-ar purta mama și tata, și mai vechi, însă se vedea că sunt scumpe, ale unor doamne și domni care poate le purtasera în tinerețe, oameni care probabil fuseseră de-o seamă cu bunicul. Costume și rochii, chiar și pălării, și de bărbat, și de femeie. Una dintre pălării avea pene albe și fine într-o parte și m-am gândit că seamănă cu puful lui Isidor de la gât, dar probabil că erau pene de struț. Am lăsat toate acele haine neatinse și am închis ușa șifonierului cu grijă, răsucind cheia.

Apoi am luat la rând sertarele mari și mici ale unui scrin.

În cele mari am găsit perne și pături. Am chiuuit de bucurie. Adică, eu am chiuuit. Cred că Isidor a sărit într-un picior, dar posibil să-mi joace feste memoria. Am scos două perne și două pături roșii de lână și le-am pus deoparte, ca să ni le ducem sus când terminăm cu scotocitul.

În sertarele mici am descoperit niște comori.

Când l-am deschis pe primul, s-a înălțat din el un miros straniu, care totuși îmi părea cunoscut. Da, semăna cu mirosul care se răspândește dintr-un sertar unde-și ține mama bijuteriile și câteva lucruri vechi, prețioase, pe care le poartă sau le folosește rar.

În sertarul acesta am văzut o pereche de mănuși albe de piele, un evantai cu pale de fildeș mărginite de pene, o sticlă de parfum verde cu pompiță, o pudrieră de argint cu doi păuni gravați pe capac, o perie de păr cu coadă albă, din lemn, peria în sine fiind dintr-un păr alb și gros, foarte plăcut la atingere, care-mi amintea de ceva, dar nu știam anume de ce.

Din alte sertare s-au ivit fel și fel de casete de argint sau de lemn, căptușite cu pluș violet, vișiniu, verde, în care se odihneau bijuterii extraordinar de frumoase, păsări de argint cu ochi de nestemate delicat șlefuiți, fluturi cu aripile bătute în pietricele colorate, brățări și coliere din pietre rotunde și translucide ca bomboanele de miere, de portocale, de lămâie, de mentă.

Le-am privit uluită, timpul stătea în loc când îmi treceam palmele cu grijă pe deasupra acestor lucruri, iar Isidor şuiera pe nări, privind precaut, cu capul apropiat de al meu, fără să atingă nimic din tot ce vedeam, de parcă ar fi știut că sunt prețioase și nu-s ale noastre. Eram niște simpli intruși. Aveam voie cel mult să privim, nu să atingem.

Am ridicat și capacul pianinei, am atins o singură clapă din șirul irezistibil, nota a sunat limpede și gros, cu ecou, iar Isidor a tresărit, a făcut ochii mari. Am lăsat jos capacul de lemn și-am dus un deget la buze. Nu ne permiteam să dăm un spectacol.

Am închis totul cu mare atenție, am luat pernele și păturile și le-am dus sus, în camera noastră.

Apoi am coborât și la primul etaj, cel verde. Aici, am verificat în același fel fiecare încăpere pustie, năpustindu-ne spre ferestre, bucurându-ne de priveștiștea care era totuși mai puțin spectaculoasă decât de la etajul de deasupra. În camera mobilată, am descoperit că dulapul și scrinul erau goale.

La parter, am dat roată prin toată încăperea, am cercetat după bunul plac fiecare ungher, ne rătăceam, ne pierdeam unul de altul și ne regăseam printre dulăpioare, scrinuri, mese și scaune, ca într-un joc, ca într-un vis, ca printr-o pădure.

În cele din urmă, obosiți, am urcat în camera de la mansardă și ne-am trântit în pat. Ne-am învelit cu

păturile roșii și ne-am cuibărit bine, la căldură. Am ațipit cu fereastra de la capul patului deschisă și totul era minunat, era de parcă am fi dormit chiar afară, pe pajiște, cu coroanele copacilor și cerul verii deasupra capetelor noastre care se odihneau unite pe perne.

M-am trezit când soarele se mutase pe partea aceasta, acum ne bătea în pat prin fereastra pătrată, printre crengi. Pete luminoase și umbre jucau pe pereți, aproape că le puteai vedea și cu pleoapele închise.

Când am deschis ochii, n-am mai văzut pe pernă capul lui Isidor, ci ghearele. Stătea iarăși în picioare, privea pe fereastră. Am întins mâna și l-am mângâiat pe degetele lungi, solzoase. Erau calde. Dar ce m-a surprins a fost că vibrau, parc-ar fi fost cutreierate nu doar de sânge, ci de-un freamăt viu, sălbatic, extraordinar de puternic.

Am ridicat privirea. Isidor nici nu s-a clintit. Se uita pe fereastră, drept înainte, într-un punct, cu o figură severă. Mi se părea că ar putea să zboare în orice clipă. El însă a rămas așa vreme îndelungată, împietrit, mut, apoi s-a desprins de fereastră și s-a culcat iarăși în pat, cu spatele la mine, de parcă ar fi vrut să-și ferească privirea.

Capitolul 16

Despre frumusețe și un fel de zbor

Următoarele zile s-au desfășurat într-un fel asemănător.

Îleșeam după câte ceva de mâncare, dar făceam și un mic ocol, o plimbare de jumătate de oră sau o oră, rătăceam pe o străduță cunoscută sau necunoscută, atentă să țin minte de fiecare dată cum am cotit, încotro este casa. O luam la stânga, la dreapta, în sus sau în jos, mă uitam la case și la curțile pline cu flori, dar și la coastele împădurite din depărtare, la care tânjeam și pe unde m-aș fi aventurat dacă n-aș fi fost singură.

Apoi reveneam cu grijă, urmând același drum înapoi, însă de câteva ori mi s-a întâmplat și să mă pomenesc în fața casei noastre fără să mă aștept, sau mai bine zis când credeam că sunt departe și-ar trebui să încep să

mă întorc. Căci unele străduțe se suceau și se răsuceau, dădeau roată prin oraș ca niște șerpi, de nici nu-ți mai dădeai seama cum ai ajuns înapoi, când tu credeai că mergi înainte.

Când intram în casă, strecurându-mă mereu pe potecuța îngustă din dreapta vilei, pe sub o boltă de măceș, îl găseam pe Isidor în cameră, sus, fie stând la fereastră, fie dormind. Mâncam împreună și vorbeam.

El vorbea tot mai mult, adică scria tot mai bine, căpătase dexteritate în mânuirea pixului și a tocului, iar frazele îi erau tot mai complexe. Păream să avem și tot timpul din lume.

Vorbea, vorbea. Dar nu zbura.

Noaptea erau tot mai line și calde. Dormeam sub cele patru pături, îmbrățișați și neîntorși, de cum se lăsa întunericul, până se crăpa de ziuă. În vilă nu exista electricitate, dar nici nu ne-am fi permis să aprindem luminile.

În ciuda plimbărilor mele și a discuțiilor noastre, zilele erau lungi. Așa se face că într-una din zile îmi omoram timpul admirând obiectele din apartamentul vișiniu. Probam coliere și cercei dintr-o casetă de lemn și mă admiram într-o oglindă ovală și mare, cu picior, așezată direct pe parchet. O găsisem dosită în șifonier. Apoi puneam cu grijă la loc fiecare bijuterie, una câte una.

Tocmai îmi atârnasem la gât un șirag de chihlimbar și mă priveam dintr-o parte, fermecată de felul în care lumina trecea prin mărgelile ca mierea, când l-am văzut pe Isidor luând o pereche de cercei cu rubin și ținându-și-i ridicați în dreptul urechilor. Nu avea găuri în urechi, de altfel nu avea nici pavilioane în care să și le fi făcut. Urechile lui erau două orificii situate de-o parte și de alta a capului, asemănătoare cu nările. Isidor ținea cerceii ridicați la nivelul acelor găuri și se privea atent, sucind și el capul ba într-o parte, ba în cealaltă.

— Îți stă bine, Isidor, i-am spus. Păcat că nu ești fetiță.

Isidor a lăsat cerceii pe scrin și s-a dus la colile de hârtie și la toc, mergând încet, cu capul plecat.

— Sunt urât, a scris. Nu-i de mirare că-mi ziceau că sunt urât. Nu-i de mirare că speriam lumea.

L-am privit mirată. Mi-am scos colierul și m-am așezat lângă el.

— Cum poți să spui una ca asta?

Frământa colțul paginii, de parcă ar mai fi vrut să scrie ceva.

— Isidor, am continuat, tu te-ai mai văzut vreodată înainte în oglindă?

— Când trăiești patruzeci de ani într-o cușcă, te vezi în foarte multe oglinzi! mi-a răspuns.

— Ce vrei să spui? am întrebat, cam grăbită, fiindcă în clipa în care am terminat de formulat întrebarea am avut senzația că știam de fapt și răspunsul.

— Te vezi în reacțiile celorlalți. Te vezi în spaima lor, în oroarea lor.

— În admirația lor? Nu? am adăugat.

— Uneori, da... Poate... Sigur. Dar cât din admirația asta nu vine din milă? Sau pur și simplu din cauza dimensiunilor mele neobișnuite?

Am tăcut. Nu știam ce să răspund. Mie Isidor mi se păruse dintotdeauna extraordinar de frumos.

— Uite, eu până azi n-am știut că am o ureche mai sus și alta mai jos! a spus Isidor.

L-am privit cu gura căscată, apoi am izbucnit în râs.

— Cum? Cum ai zis? Ai o ureche mai sus și alta mai...

— Și alta mai jos. Uite!

Dintr-un salt, Isidor a apucat iarăși cerceii de pe scrin și i-a ridicat în dreptul urechilor.

— Uită-te atentă! Vezi?

Vedeam, vedeam, însă destul de greu, fiindcă deja râdeam cu lacrimi. El însă avea un aer extraordinar de serios. M-am adunat și i-am zis:

— Dar așa suntem toți!

— Toți avem o ureche mai sus și alta mai jos? m-a întrebat, acum fiind el uluit.

Iarăși am izbucnit în râs.

— Nu, nu, nu, vreau să spun că toți avem mici asimetrii. Uite, am zis. Mama mi-a vorbit de mult despre asta. Despre faptul că nu suntem perfect simetrici. Când aveam vreo nouă ani, poate zece, am descoperit într-o zi că dacă îmi acopăr cu palma jumătate de față, arăt diferit decât dacă îmi acopăr cealaltă jumătate. Fii atent.

Isidor asculta și se uita.

— Dacă îmi fac o fotografie din față, am zis, și o tai pe din două, iar apoi alcătuiesc un chip din două jumătăți stângi, înțelegi, puse simetric, ca aripile unui fluture, și apoi fac un alt chip, din două jumătăți drepte, îmi ies două fețe destul de diferite. O fetiță stângă și-o fetiță dreaptă, ca să zic așa.

Isidor mă privea de-a dreptul descumpănit, în timp ce eu îmi acopeream ba o jumătate de față, ba pe cealaltă.

— Fetița stângă are fața mai suptă, iar dreapta e mai buclălată, am zis. Stânga are sprâncenele mai arcuite, iar dreapta le are mai drepte. Pentru că eu am obrazul drept un pic mai rotund, iar sprânceana stângă mai arcuită. Care dintre fetițe sunt eu?

Isidor a făcut o mutră mirată.

— Nici una nu-s eu! am zis, descoperindu-mi chipul. Nici una, desigur! Fiindcă eu sunt așa, alcătuită din aceste două jumătăți ușor diferite.

Un zâmbet părea să lumineze deodată figura lui Isidor, deși pliul ciocului i se termina tot în jos, pe obraji.

— Toți suntem alcătuiți din două jumătăți diferite, am continuat. Și nu doar ființele. Mărul pe care îl iau la pachet la școală. Luna, care are o parte luminată și alta întunecată. Până și familiile noastre, dacă stai să te gândești, tot din jumătăți diferite sunt formate! Mama și tata. Soarele și luna. Pământul și apele. Până și camera noastră, cu o fereastră spre răsărit și alta spre apus! Se plânge ea de asta?

Am făcut o piruetă, luată de val.

— Stai, stai... a făcut Isidor încurcat. Vorbești frumos, dar parcă plecasem de la urechile mele.

A pornit cu cerceii spre scrin. Mergea foarte încet, îmi dădeam seama că se gândește la ce îi spusese.

— Da, de la urechi. Dar poate că totul e ca într-o problemă de geometrie dintre cele mai simple. Un triunghi e înscris într-un cerc. Apoi cercul ăsta e cuprins într-un cerc mai mare, apoi totul încapă în altă formă geometrică și mai mare, să zicem un pătrat, și tot așa, și tot așa. Un lucru e cuprins de un altul. Urechile tale, capul tău frumos, stând în camera asta a noastră, camera în vilă, vila în Sinaia, orașul în munți, munții într-o țară, țara în lume, iar lumea întreagă...

Și iarăși am început să mă rotesc. Isidor a ridicat vârful unei aripi, apoi a executat și el o piruetă, făcând ciucurii de cristal ai candelabrului să tremure cu un clinchet. Îi plăcea jocul. M-am oprit și l-am privit.

— Te plac așa cum ești, Isidor, i-am spus însuflețită, pe un ton mai ridicat decât vorbesc de obicei, fiindcă acum deja condorul dansa, se rotea prin salon. Ești cea mai frumoasă pasăre din lume! Nu mi te-am putut scoate din minte de când te-am văzut prima oară! Trebuia să te salvez demult, mult mai demult!

Deja strigam. Făcusem câțiva pași în spate, spre fereastră, mă sprijineam de pervaz cu palmele, îl priveam cum se rotește, cum vâjâie, cum clatină tot aerul dimprejur. Era de parcă zbura în camera înaltă, chiar dacă picioarele lui încă atingeau covorul cel gros.

— Ești nemaipomenit de frumos! am șoptit, cu răsuflarea tăiată, privindu-i dansul surprinzător.

Iar gândul meu, luându-mi-o înaintea, a spus, cu vocea aceea care se aude uneori înăuntru și care parcă nu ne aparține, deși vine din cele mai tainice adâncuri ale noastre:

„Ești atât de frumos, Isidor, și uite cum zbori, deși atingi încă pământul, și mă tem că dacă m-aș întoarce acum și-aș deschide fereastra, într-o clipă ai zbura și

atunci eu aş rămâne aici fără tine. Şi nu cred că vreau să rămân fără tine“.

Am stat şi l-am privit minute în şir, împietrită, sprijinind cu spatele fereastra închisă.

Capitolul 17

Isidor și forța nebănuită

A fost un dans incredibil. O forță dinăuntru meu, pe cât de puternică, pe-atât de gingașă, mă ridicase și mă purtase sus, tot mai sus. Era ceva ce nu se poate descrie, ceva ce nu mai trăisem niciodată, ceva dincolo de ceea ce gândești sau simți cu simțurile astea pământești. Simțeam că mă desprind de pământ, că pot ajunge nu doar până la tavanul înalt, la cristalele candelabrului și la îngerii de piatră care mărgineau încăperea, dar dincolo de toate acestea, de parcă nu mai existau cuști, garduri, pereți, tavane, ferestre, nici trup greu și bătrân, de păsăroi care n-a mai zburat de aproape patruzeci de ani.

O auzisem, deși ea nu știa c-o aud.

Mă roteam amețitor când am auzit-o foarte limpede:

„Ești atât de frumos, Isidor, și uite cum zbori, deși atingi încă pământul, și mă tem că dacă m-aș întoarce acum și-aș deschide fereastra, într-o clipă ai zbura și atunci eu aș rămâne aici fără tine. Și nu cred că vreau să rămân fără tine“.

Nici eu nu voiam să rămân fără ea. Nimeni nu-mi mai spusese înainte ceva atât de frumos. Atunci, încă rotindu-mă, m-am întrebat dacă nu cumva așa simțea și Matilda, cea îmbătată de vorbe dulci, cea pe care o consideram amețită pe viață de cuvântul „frumoasă“, pe care-l auzea zi de zi din gura vizitatorilor. Și totuși, Matilda stătea mai mereu pe pământ, nu prea zbura, nu se prea înălța, deși era mică, loc ar fi avut. Iar vizitatorii apăreau și plecau, spuneau vorba bună și dispăreau, în vreme ce Serena era cu mine, aici, și-mi spunea că nu vrea să plec.

Mi s-a luat o piatră de pe suflet. Fiindcă în fiecare dimineață când ea pleca la plimbare, mă temeam că n-o să se mai întoarcă la mine. Așteptam în fiecare zi, priveam pe fereastră, dar fereastra deschisă dădea spre pădure, iar pe cea cu vitralii dinspre stradă, de unde aș fi putut s-o văd venind, nu aveam voie să o deschid. Mă întrebam ce-o să fac eu singur aici dacă n-o să mai vină, o să pot să încalec pervazul acesta și să mă arunc în afară, singur în acest splendid hău necunoscut, unde nu știam ce mă așteaptă? Dacă mă așteaptă ceva... Ah, și atunci de undeva de jos se auzea un trosnet, întâi

ușurel, apoi mai puternic, iar după câteva clipe începeau să se audă pași, pașii ei tot mai clari, iar când se deschidea ușa și intra ea în cameră, era de parcă răsărea soarele pentru a doua oară în aceeași zi.

Serena!

Cu uimire pe chip de fiecare dată când mă regăsea, cu bucurie pe chip de fiecare dată când mă regăsea.

Din plasele ei albe apăreau bunătăți. Carne și ouă, de-mi lăsau gura apă, hăpăiam cinci ouă deodată, și biscuiți și banane și lapte. Mâncam împreună, apoi vorbeam, și totul era minunat, nici o grabă, nici o apăsare. Mă lăsa să beau din ceșcuță de porțelan, ce finețuri!

Atunci, după ce m-am rotit ca nebunul prin cameră, simțind că zbor deși eram încă cu tălpile pe pământ, ne-am așezat amândoi pe jos, direct pe covor, sprijiniți de perete, și, după ce ne-am tras sufletul, sorbind cu paiul suc de portocale din pahare înalte, am vorbit în continuare despre frumusețe și oglinzi.

— Să-ți povestesc și eu o amintire, i-am zis.

Serena s-a așezat mai bine, chiar lângă mine, ca să nu mai fiu nevoit să întorc fiecare foaie spre ea. Stăteam umăr în umăr, cum făceam când aveam multe de spus.

— Eram în cuib, i-am zis, aveam probabil doar vreo lună, poate două, îmi amintesc adierea răscolindu-mi

puful și gâdilându-mă pe la gât. Mama și tata, doar un pic mai încolo pe vârful nostru de munte. Nu știau că-i aud. Și nu doar că-i auzeam, dar îi și vedeam foarte bine. „Doamne, e chel!“, a făcut mama, cât a putut ea de încet, cu vădită îngrijorare în glas. Tata a privit-o cu o figură mirată. Mama a continuat: „Seamănă cu tine, de mic!“. Tata, cu tact, pricepând deodată că mama nu știe că și ea este cheală, i-a răspuns: „Ba deloc, draga mea. Cu taică-tu seamănă, se știe că adesea copiii seamănă cu bunicii. Mai mult, chelia se moștenește genetic de la bunicul matern, asta s-a demonstrat științific“. Tata era pasionat de științe. Ei bine, da, mama nu se văzuse niciodată în oglindă. Singura oglindă în care se vedea ea acolo, în vârful munților, era tata. Iar el o iubea și-i spunea tot timpul că e nespus de frumoasă. Și nu era o minciună. Și eu o vedeam frumoasă. Chiar era! Era o condoriță solidă și delicată în același timp, extraordinar de pricepută la treburile și tandră cu mine. Dar atunci ne-am dat noi seama că ar fi fost îngrozită să afle că e cheală. Așa că i-am ascuns amândoi.

— Dar tu, m-a întrebat Serena, tu chiar nu te-ai văzut până acum în nici o oglindă?

Am sorbit din suc și i-am răspuns:

— Nu din aceasta, de sticlă argintată, cu ramă.

Nu eram sigur că mă înțelege, așa că am adăugat:

— Când trăiești patruzeci de ani într-o cușcă, te vezi în foarte multe oglinzi! Sunt toți acei vizitatori, sunt ochii și cuvintele lor.

Serena a rămas cu privirea plecată pe foaie.

— „Hei, urâtule, hei, chelule!“, am continuat. Cam asta auzeam. Nu zi de zi, dar de obicei. Duminicile erau înfiorătoare. „Băi, păsăroiule!“ Cum să îți spun? Oglinzile mele, în copilărie, erau numai mama și tata. Ei mă iubeau.

Serena mi-a luat tocul din mână și a adăugat sub cuvintele mele:

— Și eu te iubesc, Isidor.

Ah, era atât de plăcut, aș fi putut să mă înalț iarăși prin cameră, dar sucul de portocale îmi tulburase un pic stomacul și nici nu voiam să mă las din nou amețit, e

bine să-ți păstrezi vigilența chiar și în momentele cele mai fericite. Dar, la naiba, era... Era îmbătător să ți se spună asemenea lucruri. Să ți se scrie – asta era și mai și!

— Ești tot ce am mai drag pe lume, Serena, am scris apăsător.

Am desprins coala din bloc, am împăturit-o cât de grijuliu am putut și i-am întins-o.

A primit pătrățelul de hârtie zâmbind.

Dacă m-aș fi priceput, i-aș fi făcut un avion, cum îmi făcuse și ea mai demult, iar pe coada lui aș fi scris „Munții D’Or“.

În seara aceea, înainte să adormim, mi-au trecut prin gând o mie de întrebări.

Ce-ar zice Matilda dacă s-ar vedea în oglindă?

și

Ce-ar auzi îngrijitorii Clonț și Piciorong dacă ar fi expuși într-o cușcă?

Am alungat gândurile astea. Altceva mă interesa acum mult mai tare.

Dacă aș ieși și eu cu ea în plimbări?

La asta, de fapt, mă gândisem de foarte multe ori înainte.

După aceea, ca să mă liniștesc și să pot să adorm, mi-am recitat iarăși frânturi despre zbor. Făceam asta mereu înainte de culcare, seară de seară, era rugăciunea mea, o incantație, dar și un antrenament pentru ce

speram că avea să urmeze. Cu pleoapele închise, am repetat pentru a nu știu câta oară:

*Condorii
plutesc lin
înălțimi mari
cercuri
aer cald
aripi drepte
vârfuri puțin ridicate
vânt cu aripile
elan mare.*

Însă, de data asta, pentru prima dată, cuvintele nu erau mai presus de mine și de ceea ce mă simțeam capabil să fac. Dimpotrivă, păreau atât de mici și lip-site de forță. Ardea în mine acum altă flacără, la căldura căreia m-am încălzit toată noaptea, și care putea fi cuprinsă astfel în cuvinte:

*Când mă strânge în brațe Serena, se topesc toate cuștile
lumii.
Îmbrățișarea este opusul gardului.*

Capitolul 18

Ploaia și o pelerină zburătoare

Ploua de câteva zile și nu mai ieșisem din casă. Din fericire, aveam suficiente provizii. Eu mâncam banane, beam lapte, Isidor hăpăia ouă și carne de vită.

Ne umpleam timpul cu discuții și ne mai făceam de lucru cu ce găseam prin sufrageria vișinie. Scotoceam prin rafturile cu cărți din salon și stăteam tolăniți pe canapea sau direct pe covor, eu citeam povești, iar Isidor răsfoia un dicționar enciclopedic enorm, plin de poze, după care se dădea în vânt. Cum prindea o clipă, cum apuca dicționarul și îl deschidea la întâmplare, citind cuvinte, denumiri de plante și păsări, de animale și de orașe, de obiecte, dar și cuvinte care defineau stări, situații, tot ce-i cădea sub priviri. Cel mai mult îi plăceau însă cuvintele care erau însoțite de poză. Se uita întâi la imagine, apoi citea explicațiile.

Eram uluită de cât de multe știa Isidor, în ciuda faptului că trăise zeci de ani într-o cușcă.

— Nu trebuie să călătorești foarte mult ca să cunoști lumea, Serena, mi-a zis. Important e să te uiți cu atenție și să asculți, fiindcă vine lumea la tine chiar dacă tu stai pe loc. Nu sunt sigur cum e când te afli în mișcare, dar bănuiesc că și atunci trebuie să fie cam la fel: lumea e cea care se rotește în jurul fiecăruia dintre noi.

Isidor știa să te provoace să gândești. Ne jucam ore întregi cu câte o idee.

Știa să vorbească, adică să scrie, extraordinar de frumos, îmi spunea lucruri pe care nu mi le mai spusese nimeni vreodată. Însă uneori se poticnea în treburi mărunte. Era caraghios că știa ce mănâncă un pui de Mara de Patagonia, dar nu văzuse în viața lui un desfăcător de conserve. Știa ce e acela un panacotar, dar nu gustase în viața lui o *panna cotta*. E drept, eu știam bine ce e o *panna cotta*, dar n-aveam habar că panacotar înseamnă hoț de buzunare.

Fiecare discuție cu el era plină de surprize și farmec. Cu el, orice situație se putea răsturna într-o clipă. Era un magician care făcea scamatorii din nimic, din cuvinte, din lumină, din aer!

Într-o zi, s-a îndrăgostit de jocul de șah. Ne-am așezat pe fotolii, sub fereastra de la stradă, în salonul vișiniu, am aranjat piesele pe tablă și i-am explicat

câteva reguli simple. Însă nici eu nu știam să joc foarte bine. Așa că în curând am început să mutăm cum pofteam. Am făcut piesele să danseze pe tablă, spuneam povești despre ele și le mutam în funcție de relațiile dintre ele sau după bunul lor plac, ignorând regulile clasice ale jocului. Aveam un nebun alb îndrăgostit de regina neagră, care o urmărea peste tot doar ca să o admire și păzească. Aveam un cal care-și dorea să alerge pe tablă alături de alți cai. Aveam pioni care se adunau ca să dea petreceri sau să organizeze revoluții. Și un rege alb și melancolic, Măria-Sa Palid, căruia îi plăcea să se plimbe pe la margine de tablă, visând să plece de acolo fără să-și piardă regatul.

Am explorat și cele două turnuri ale casei. În fiecare dintre ele, în capătul unei scări înguste de lemn, era câte un balcon. Stângul era gol. Însă în cel din dreapta se aflau două balansoare de răchită și o măsuță, așa că ne-am făcut obiceiul să luăm masa acolo, la aer. Și zăboveam cât pofteam, fiindcă nu ne grăbea nimic nicăieri. Priveam versantul înverzit, crestele munților, iar uneori unul din noi ofta, gândindu-se cine știe la ce, de tresăreau vrăbiile care poposiseră pe balustrada balconului complet indiferente la prezența noastră acolo, căci noi stăteam tăcuți și cuminți ore în șir, privind și visând.

Odată l-am întrebat, în balcon, amintindu-mi de discuția dintre mama și tata:

— Isidor, dacă ai putea să alegi, ce ai prefera: să trăiești o sută de ani într-o cușcă sau doar treizeci în libertate?

Iar el mi-a răspuns vorbindu-mi despre cu totul altceva, despre ce înseamnă zece ani pentru un condor și pentru un om, despre ce înseamnă cinci ani pentru un porc mistreț, pentru un porc de Guineea, pentru un porc spinos și pentru un porc pur și simplu, și-am râs cu poftă amândoi, deși aveam senzația că el îmi vorbește despre ceva foarte serios.

Erau minunate zilele noastre. Când m-am plâns de ploaie și de faptul că nu mai ieșisem pe afară de ceva timp, Isidor mi-a spus cât de mult îi place lui ploaia, cum sunetul ei era singura muzică pe care o asculta în cușcă la Zoo, cum cântecul ei delicat sau grăbit îl ajuta să ajungă, în vis, acasă la el, departe, în munții de unde fusese răpit. Ne-am oprit din ce făceam și-am stat așa, unul lângă altul, ascultând cum răpăie ploaia pe pervaz, pe frunzele copacilor, pe acoperiș și pe stradă. Atunci și apoi, noapte și zi.

*

Astăzi probam haine în dormitorul mare din apartamentul vișiniu.

Deschiseseam larg ușile șifonierului și scosesem o bluză albă de mătase cu mâneci largi și volane, o rochie

de catifea verde și un șal mare și alb, croșetat, dintr-un material atât de fin și spumos, încât semăna cu puful de la gâtul lui Isidor. Mă înfășurasem în șal și mă roteam în fața oglinzii.

Era fascinant câte lucruri încăpeau în dulapul acesta. Cine și de ce le lăsase aici? Oare casa se vindea cu tot cu ele sau proprietarul avea să și le ia?

Isidor stătea trântit în pat și mă privea, sprijinit între perne. La un moment dat, fără să fie nevoit să se ridice, a întins o aripă și-a scos din dulap o pălărie. Era o pălărie bărbătească, mititică, din fetru kaki. Și-a pus-o pe cap.

— Îți vine perfect! i-am zis, răsfățându-mă în șalul pufos, care scliffea în lumina discretă a dimineții.

Isidor a sărit din pat și a venit la oglindă. Ne-am luat de braț și-am făcut câțiva pași încolo și-ncoace, prin cameră.

— Isidor, vrei să probezi și tu haine? l-am întrebat. A dat din cap că ar vrea.

Am scos din șifonier, din jumătatea cu haine bărbătești, o pereche de pantaloni și o cămașă. Ne-am luptat un pic cu mânecile și cu nasturii, dar am reușit. Isidor a făcut câțiva pași. Mergea țeapăn, cu aripile și picioarele depărtate, de parcă ar fi fost pus cu totul în ghips. Dar era încântat de joc. Când a văzut că merge greu, a început să sară. Acum era îmbrăcat ca un om, dar se deplasa ca un cangur. Am izbucnit în râs.

— Îți sunt prea lungi pantalonii, Isidor. Și cred că mânecile cămășii te strâng la subsuoară. Trebuie să-ți căutăm ceva mai potrivit.

Isidor a ridicat un umeraș cu o rochie de voal violet, cu spatele gol. Am râs iarăși.

— Da, sunt convinsă că ți-ar sta minunat!

Am luat la rând fiecare umeraș cu haine bărbătești. Toate perechile de pantaloni erau atât de lungi, încât era limpede că n-aveau cum să îi vină bine lui Isidor. Și deodată, am văzut: o pelerină! O pelerină din stofă în carouri, în nuanțe de maro și kaki, cu ornamente roșii la gât și la buzunare. Din două mișcări, i-am tras-o peste cap lui Isidor. I-am închis cei doi nasturi de la gât, i-am legat și șnurul roșu, am făcut o fundă largă, frumoasă.

— E perfectă!

Isidor s-a dus la oglindă. Mergea ușor, era pasul lui obișnuit, se simțea bine în ea. I-am pus și pălăria pe cap. L-am privit cum se plimbă prin cameră, trecând iar și iar prin fața oglinzii. Abia de puteai ghici că sub pelerină se află un păsăroi, nu un om. Din spate, părea un bărbat un pic adus de spate. Iar puful alb care i se iveau la ceafă îl făcea să semene cu bunicul. M-am abținut să îi spun asta. În general, ne feream să vorbim despre vârste. Nici nu era greu, fiindcă mie Isidor de multe ori mi se părea doar un copil.

— Îți stă minunat, i-am zis.

Și m-am gândit că astfel îmbrăcat ar putea și să iasă pe stradă. Măcar pe aici, prin spatele casei, pe potecile înverzite care porneau din fiecare străduță, în sus, către munte, și pe care eu nici nu îndrăzneam să mă aventurez singură. De fapt, mă gândeam de câteva zile la asta, la cum să facem să iasă și Isidor din casă. Dacă nu putea să zboare, măcar să meargă pe jos, ca să se bucure de libertate. I-am spus, trântită pe pat:

— Isidor, cred că așa ai putea să ieși din casă.

S-a rotit pe călcâie și m-a privit, încremenit.

— Da, cred că semeni foarte tare cu un om, așa, îmbrăcat, i-am zis ridicându-mă în fund, și n-ai atrage atenția prea tare. Sigur, nu am intra în magazine, să luăm ouă. Și nu am defila chiar pe strada mare. Dar cred că pe-aici, prin spate, spre pădure, unde și eu aș vrea să mă plimb și n-am curaj singură... Mă gândesc... mă gândesc că am putea ieși mâine! Ce zici?

Isidor mă asculta cu ochii mari, turuiam și speram să nu îl jignesc cu ceva, deja îi cunoșteam câteva sensibilități, încercam să-mi aleg atentă cuvintele, însă ele îmi zburau pe gură cu viteză, fiindcă eram entuziasmată de idee.

În vremea asta, el se apropia de mine încet, privindu-mă fix, și deodată pelerina a început să i se umfle. Faldurile stofei se întindeau, se zbăteau. Mi-am dat seama că nu îi arătasem despicăturile prin care se pot scoate mâinile. Adică aripile. Gesticula pe dedesubt.

Când a ajuns lângă mine, i-am ridicat poalele pelerinei, eliberându-i aripile.

Cu pelerina făcută colac în jurul gâtului, a ridicat aripa dreaptă și, fără să se mai obosească să apuce foaia și pixul, mi-a scris direct în aer, tăind lent și clar literele mari:

— A Z I !

*

N-a durat mult până ne-am echipat de plecare.

Când am deschis ușa, mâinile îmi tremurau așa tare, încât a durat ceva până am dat scaunul deoparte și am nimerit clanța prin beznă.

Când am deschis ușa, ne-a izbit lumina de aur a verii.

Soarele străpunsese pătura de nori care se așternuse peste Sinaia de câteva zile, iar acum razele puternice risipeau penele albe ale norilor. Peticele de senin creșteau tot mai mari.

Am închis cu grijă și ne-am strecurat pe lângă zid, pe sub bolta măceșului.

— Atenție la spini, am șoptit, însă Isidor deja se aplecase și se furișase, cu o vioiciune de scamator.

Da, arăta exact ca un scamator cum se tupila pe potecuța de lângă casă, în fața mea, în pelerina lui cu

pătrățele. L-am urmat, căutând să mă liniștesc și să rămân vigilentă.

Am pornit pe stradă, în dreapta. Nu se vedea nici urmă de om. Probabil vremea urâtă alungase turiștii. Nimeni cât vedeai cu ochii. Dar știam că nu e prudent să ne expunem așa. Cu prima ocazie, am intrat pe unul dintre pasajele de scări, care leagă prin toată Sinaia o stradă de alta, iar de acolo am ajuns pe altă străduță, și iarăși pe niște scări, peste văi înverzite, și în sfârșit pe o străduță minunată, izolată. Era de fapt doar o alee lungă, mărginită de copaci înalți pe ambele părți. Un loc tocmai bun pentru noi. În dreapta era numai pădure, ne plimbam chiar pe la poalele muntelui, iar în stânga puteai vedea în jos, printre copaci, spre oraș.

Isidor mergea la pas lângă mine și nici măcar o clipă nu m-am simțit ciudat lângă el. În afară de mama și tata, de Ania și Irina, eu simt o mare stânjeneală când merg pe stradă lângă cineva. Nu știu ce să fac cu mâinile care parcă mi s-au lungit deodată fantastic de mult și mă încurcă, nu mai știu cum să pun un picior înaintea altuia, cât despre vorbit, mai bine tac – iar tăcerea asta îmi face stomacul să bubuie. Ei bine, cu Isidor n-a fost nici o clipă așa. Eram doar foarte atentă pe unde o luăm, ca să știu pe unde ne întoarcem. Mă uitam la fiecare cotitură, la fiecare pasaj, căutam să rețin fel și fel de repere, colo un rond

cu crăițe, colo un tomberon galben, colo o balustradă de piatră.

Isidor mergea lângă mine ca un om, nu știu altfel cum să zic, îmbrăcat cu pelerina care îl ascundea foarte bine și cu pălăria în cap. Când mergeam în șir indian, întotdeauna eu în urma lui, mi se părea că așa chiar poate fi confundat cu un om, un om mai în vârstă, un detectiv dintr-un film englezesc, cu păr alb pe la ceafă, un pic adus de spate, gânditor, privind mereu în jos.

În prima parte a drumului n-am vorbit. Apoi am vorbit numai eu. Conveniserăm că nu luăm cu noi hârtie și pix. Era doar o plimbare și ne-ar fi încurcat. Nu trebuia să vorbim, ci să fim atenți pe unde mergem și ce facem. Și-apoi, ne înțelegeam deja foarte bine și fără cuvinte.

Odată ajunși pe strada aceea verde, înaltă, de la poalele pădurii, l-am întrebat cum se simte. S-a întors spre mine și a tras aer în piept, apoi a dat să mă cuprindă în brațe. N-a reușit, fiindcă îl împiedica pelerina. Mi se părea că îl strânge la gât, așa că i-am lărgit-o un pic. Am desfăcut funda și primul nasture. Când mi-am apropiat fața de a lui, am văzut că ochii îi scânteiau, ca scăldați în lacrimi. Dar nu-l mai văzusem niciodată pe Isidor plângând, așa că nu credeam că o s-o facă nici acum. Poate era doar lumina de la amiază.

Apoi a căutat ceva din priviri și mi-a făcut semn să-l urmez. A intrat în pădure, printre brazii înalți, pășind cu plăcere pe pământul moale. De sub pelerina pe care acum și-o ridicase un pic, ca să nu se împiedice, i se șteau ghearele puternice, afundându-se în pământ la fiecare pas. S-a îndreptat spre o buturugă uriașă și s-a așezat acolo.

M-am așezat și eu lângă el.

Mirosea a ploaie, a pământ și a ierburi și eram fericiți.

De jur împrejurul nostru cântau păsări, uneori câte o ciocănitoare țâșnea ca o săgeată, se năpustea dintr-un copac în altul și se apuca să bată într-o creangă, căutând de mâncare.

De aici, de pe buturuga aflată la vreo zece metri de stradă, vedeam bine în toate direcțiile, în ciuda copacilor. Observam dacă se apropia cineva pe alee, în vreme ce noi eram destul de bine feriți de trunchiuri, de tufe și puieți.

Isidor a scuturat din cap și și-a azvârlit pălăria cât colo în iarbă. Se încălzise.

Mi-am dat și eu jos hanoracul, urcușul mă încinsese.

M-am uitat iarăși de jur împrejur. Păream în siguranță. Am îndrăznit, i-am deschis și al doilea nasture și i-am scos pelerina.

Isidor s-a ridicat în picioare, s-a îndepărtat câțiva pași, apoi și-a desfăcut aripile. Larg. Foarte larg. Mai larg decât o făcuse vreodată de când eram împreună. Îl priveam fermecată, din spate. Era de parcă ar fi înflorit. O imensă floare carnivoră, căscată către întreaga pădure. Îi vedeam spinarea puternică, picioarele înfipite în pământ, aripile uriașe, ca două ființe de sine stătătoare, vibrând, mutând aerul din loc. A fâlfâit de câteva ori. Tufele din preajmă s-au înclinat la pământ, copacii au tremurat, păsările au amuțit. A făcut câțiva pași mai vioi, fluturând întruna. Aripile plesneau tufișurile din jur, frunze zburau prin aer, ca atunci când izbucnește o furtună. Apoi Isidor s-a rotit și a venit înspre mine, alergând ușurel și fluturând din aripile larg deschise, cu vârfurile ridicate în sus. Când se apropia, se făcea întuneric, de parcă se lăsa noaptea.

Și totuși, când îmi amintesc toate astea, fiecare gest, fiecare emoție sunt scăldate într-un ocean de lumină. O lumină verde, o lumină aurie, o lumină caldă mă inunda. Eram mută.

Când a ajuns lângă mine, Isidor și-a strâns aripile pe lângă corp și în clipa următoare s-a trântit pe jos și a început să se rostogolească prin iarbă, ca un copil care vede prima zăpadă. Sau ca un cățeluș care nu mai ieșise din casă de mult. Se sucea pe o parte și pe alta, se freca cu gâtul, cu obrații și cu spatele de pământ, aduna în pene ierburi și flori, scâncea și icnea... Iar când s-a liniștit și s-a așezat pe buturugă, era tot împodobit astfel, cu fire, petale și frunze.

M-am ridicat, l-am luat de aripă și l-am tras iarăși pe jos, pe-un petic de iarbă înaltă. Trântiți în covorul verde unul lângă altul, muți și fericiți, așa am rămas multă vreme, privind cerul printre crengile înalte.

Trunchiurile molizilor și fagilor scârțâiau, păsările au început iarăși să cânte, undeva în depărtare s-a auzit un claxon, mi s-a părut că disting și glasurile vesele ale unor copii.

Ne-am ridicat, ne-am scuturat cum am putut, ne-am îmbrăcat și am pornit către casă.

Am luat-o înapoi pe străduța cea verde. Strada Pustnicului, am citit pe-o plăcuță. Voiam să rețin locul ăsta, voiam să revenim aici. Și cum coboram noi așa,

obosiți și încântați, cu soarele mângâindu-ne spinările, ne-am pomenit alergând.

Străduța asta înaltă ne-a îndemnat să o facem.

Cerul senin după atâtea zile de ploaie ne-a îndemnat să o facem.

Vânticelul cel cald.

Prima noastră plimbare împreună.

Toată iarba și toate florile din părul meu și din penele lui.

Și-am fugit, la început umăr în umăr, râzând din tot sufletul, apoi Isidor a luat-o un pic înainte, ținându-și pelerina ridicată, apoi și mai mult, apoi și mai mult. Iar când eu m-am oprit, cu răsuflarea tăiată, l-am văzut întinzându-și aripile și, în loc să continue să coboare strada în fugă, s-a desprins și s-a înălțat, urcând sus, tot mai sus, un zmeu negru cu zborul clătinat, aruncând o umbră enormă pe stradă, apoi strecurându-se printre coroanele înalte ale copacilor, lovind crengile, și apoi ridicându-se peste vârfurile lor, până când a dispărut, înghițit de cerul albastru.

În urma lui, pe trotuar, am găsit pelerina.

Capitolul 19

În gol

Am gonit spre casă, uitându-mă pe cer, dar scotocind din mers cu privirea și printre copaci. Isidor nu era de văzut. Mă întrebam dacă a poposit în pădure sau s-a îndreptat către munți și dacă o să știe să se întoarcă singur acasă.

Când am ajuns la vilă, am deschis ușa și am urcat scările strigând:

— Isidor! Isidor!

Înima îmi bătea să-mi spargă pieptul. Abia așteptam să-i spun cu voce tare ceea ce repetasem tot drumul înapoi:

— Ai zburat. Ai văzut? Ai zburat!...

Însă când am deschis ușa camerei noastre, nu era nimeni acolo. Am urcat în turn, am verificat și balconul. Nimic. Am coborât în apartamentul vișiniu. Nimic. Isidor nu era pe nicăieri.

Am deschis larg fereastra camerei noastre, am scrutat cu privirea întreaga coastă, am cercetat fiecare copac, luminișurile, potecile. Apoi cerul, în toate direcțiile. Munții, atât cât se vedeau. Și din nou de la capăt, brazi și pini, poienițe, văzduh... Am stat așa mult, până când soarele după-amiezii, venit pe partea verde a casei, nu m-a mai lăsat să înalț privirea spre cer, mă orbea. Am hotărât că e vremea să plec să îl caut.

Dar mai întâi, am aranjat iute prin cameră. Am întins bine așternuturile. Am eliberat masa de toate obiectele. Am strâns lucrurile mele, puține, și le-am înghesuit în rucsac. Am ascuns rucsacul sub pat și-am plecat.

Încântarea începea să facă loc spaimei când am închis ușa după mine.

În fața vilei, m-am oprit și m-am uitat atentă, de pe partea cealaltă a drumului, la acoperiș și la turnuri. Peste tot mă așteptam să îl văd, mi se părea că îl văd, însă el nu era nicăieri. Am pornit în direcția opusă. Am parcurs străzi după străzi, am traversat văi, urcând și coborând pasaje cu scări, am cotit și m-am învârtit, până nu mi-am mai simțit tălpile de oboseală. Nimic, nicăieri.

Începea să se facă răcoare. Am trecut prin parcul cu fântâna arteziană și am ajuns la gară. Se lăsa seara. Am văzut un tren intrând pe peron și oamenii suindu-se, voioși, gălăgioși, cu multe bagaje. M-am uitat și de aici

la munții din depărtare, de dincolo de șine. Trenul a şuierat și a plecat lent. De pe peron am privit cum trec vagoanele pline. M-am întors și am pornit către casă, cu privirea încețoșată de lacrimi.

Noaptea a fost lungă și rece. Mă trezeam la fiecare sunet, la fiecare trosnitură, mi se părea că aud pași prin casă, iar pe acoperiș aripi fâlfâind. De câteva ori am sărit în picioare și am deschis fereastra. Vântul rece mi-a lipit pijamaua de piept și a dat roată camerei, luând cu el și puțina căldură rămasă de peste zi.

Locul de lângă mine a rămas gol toată noaptea.

Dimineața am mâncat o banană, m-am îmbrăcat gros și am pornit iarăși să-l caut. Din nou m-am uitat pe acoperiș de pe partea cealaltă a drumului. Din nou am luat la rând străzi, alei și poteci, de astă dată mai lent, cercetând fiecare cotlon de pe jos, tresărind de câte ori mi se părea că un ciot de copac, o rădăcină spălată de ape sau cine știe ce pungă neagră umflată de vânt era Isidor. Mă uitam și pe cer, și-am văzut multe păsări, păsări mari, rotindu-se sus, niște vulturi, niște ulii probabil, dar îmi dădeam seama că nici una nu-i Isidor. Îl văzusem pe Isidor în pădure, îl văzusem și înălțându-se clătinat peste copaci, știam cum arată, știam că nu seamănă deloc cu păsările pe care le vedeam acum, el era mult mai mare.

Am intrat în magazinul de la colțul străzii și am mai luat câteva provizii, nu multe. Nu știam ce va urma. Nu știam cât o să mai rămân pe aici.

Într-o clipă credeam că Isidor a zburat de tot și n-avea să se mai întoarcă. Iar în următoarea eram convinsă că s-a pierdut și mă așteaptă disperat pe undeva, flămând și însetat. Eram datoare să-l caut, să-l găsesc.

Acasă, disperarea m-a sfâșiat ca o gheară. De cum am deschis ușa, am izbucnit în lacrimi. Am ajuns cu greu sus, în camera noastră, am lăsat pe masă plasa cu puținele cumpărături, m-am trântit în pat și am plâns, și am plâns, implorându-l pe Isidor să se întoarcă, certându-l că m-a lăsat singură aici, că a plecat fără ca măcar să-și ia la revedere, rugându-mă să îmi trimită un semn. Într-un târziu, am adormit, obosită.

Când m-am trezit, soarele era deja pe partea cu pădurea. M-am spălat pe față, am desfăcut un pachet de biscuiți și am stat o vreme așezată în balcon, ronțâind biscuiți, gândindu-mă ce era de făcut.

Am strâns iarăși toate lucrurile și le-am ascuns, mă simțeam în nesiguranță acum, singură aici, mi se părea că aud mereu uși deschizându-se, pași înaintând. Am dat să ies din cameră, dar în ultima clipă mi-am amintit de aparatul de fotografiat și l-am scos din rucsac. Nu făcusem nici o fotografie de când venisem aici. Cu aparatul pe umăr, am pornit iar prin oraș.

De data asta, eram amorțită. Noaptea trecută, toată căutarea și plânsul mă storseseră de puteri. Mă gândeam în fiecare clipă ce să fac, însă hotărâsem să încerc să-mi petrec această după-amiază cât mai liniștită, ca să pot lua o hotărâre seara sau peste noapte, cu mintea limpede.

Acum mă plimbam și mă gândeam nu doar la Isidor, care probabil că era încântat că zburase și lăsase în urmă vila noastră. Nu îl puteam învinui. În fond, de asta îl salvasem. Știam că ține la mine, știam că între noi se născuse o prietenie, însă el era un condor, iar eu o fetiță. Chemarea fusese mult mai puternică. Mă întrista că plecase așa, fără să ne luăm rămas-bun.

Însă, cum ziceam, nu mă gândeam doar la asta. Acum mă gândeam și la casa mea, la părinții mei, care prin nu știu ce miracol îmi fuseseră șterși din gând atâta vreme. Mă cuprinseseră și dorul și teama, mă întrebam încotro să apuc, cum să procedez cu plecarea, cum să rezolv cu bine situația în care mă aflam. Încercam să-mi imaginez ce s-o fi întâmplat după dispariția mea de acasă, îi vedeam și pe ei căutându-mă exact la fel cum îl căutam eu pe Isidor, dar nu puteam duce nici un gând până la capăt. Nu mi-era clar nimic, îmi simțeam mintea vâjâind și am decis să mă plimb pur și simplu și să mă liniștesc făcând fotografii. Întotdeauna mă liniștesc când fac fotografii.

Am pornit către Castelul Peleş, urmând indicatoarele vişinii care se aflau la fiecare colţ de stradă prin staţiune. M-am oprit şi am pozat un măr cu ramurile încărcate, un snop de margarete uscate, tăiate şi lăsate pe un tomberon de gunoi, un pâlc vesel de flori de muşeţel, ferestre cu ramele de lemn încadrate de iederă, o pisică tigrată moţâind cu limba scoasă lângă un gard, acoperişuri foarte ascuţite, făcând concurenţă piscurilor din depărtare. La colţul mănăstirii, am fotografiat un fluture albastru într-un rond de crăiţe.

Pe o stradă am văzut o căsuţă care avea scris deasupra uşii, cu litere galbene: „Bijuterii Condor“, iar pe o vilă înaltă scria „Pensiunea Condor“. Apoi am ajuns şi pe Strada Vârful cu dor. Şi peste tot, orice făceam, îl vedeam pe Isidor, deşi căutam să nu mă mai gândesc la asta măcar un pic.

Apoi mai departe, pe aleea care străbate pădurea şi duce la castel, am fotografiat trunchiuri înalte printre care cădeau raze înclinate, pete aurii de lumină pe jos, apoi cascada şi peluza din faţa Peleşului. Eram uluită de splendoarea locului. Mai fusesem aici, dar nu îmi aminteam totul atât de frumos. Covorul de iarbă de-un verde ireal. Chiparoşii şi molizii înalţi. Turnurile castelului, scăldate în soare, profilate atât de limpede pe cerul albastru. Ți se tăia răsuflarea.

Mă uitam şi făceam fotografie după fotografie, căutând să scap de sub pătura de amărăciune. Dacă nu

eram atentă, amărăciunea asta se lăsa atât de grea peste mine, încât mă sufoca.

M-am alăturat șirului de turiști care înaintau vorbăreți spre castel, pe alee. Soarele ardea, orbitor. M-am oprit lângă fântâna rotundă, m-am așezat pe o băncuță, căutând un strop de umbră. Bănușii aurii și argintii aruncați de turiști care visau să li se îndeplinească câte o dorință scliffeau de sub stratul subțire de apă din fântână. Am făcut fotografii așa, stând așezată aici. Turnurile, ceasul, balcoanele de lemn, grilajele metalice, ornamentele delicat lucrate. Apoi m-am uitat la fiecare mărind și mai mult, pe ecran.

Lume venea, lume trecea și pleca. Familii cu copii mici, cupluri tinere, bătrâni. În apropiere, o femeie vindea șervete cusute de mână și buchete de levănțică. Mirosul puternic al florilor mov se înălța din coșul de răchită și se simțea până la mine. Am stins aparatul și am stat așa, cu ochii închiși, la umbră, inspirând. Încercam să nu mă mai gândesc la nimic.

După o vreme, am aruncat o monedă de cinci bani în fântână și am pornit înapoi.

Nu știam unde să mai merg. Nu-mi venea nici să mă întorc în cameră. Când am ajuns în cotul aleii principale, m-am desprins de grupurile de turiști care plecau și am continuat să merg înainte, pe aleea îngustă care ducea spre Pelișor. Nu mi s-a alăturat nimeni.

Am mers foarte puțin și în curând în față mi-a apărut castelul, mai mic decât Peleşul, însă foarte frumos. Era mai răcoare aici, copacii aruncau umbre pe jos, dar etajele și turnurile erau încă scăldate în lumină. Am făcut câteva fotografii, dând roată clădirii.

Apoi m-am așezat pe o bordură, ceva mai în jos pe alee, ca să mă uit la ele. Le-am șters pe cele nereușite, cum fac întotdeauna, și le-am apropiat pe cele care mi se păreau bune, uitându-mă la detaliile care nu se vedeau cu ochiul liber.

Îngerii de piatră ai fântânii din fața castelului.

Vitraliile ca niște solzi argintii dintr-o fereastră.

Decorațiunile sculptate în lemn.

Mușcatele roșii de sub geamuri.

Un fel de monstruleț de piatră, ca un leu, care străjuia o fereastră.

Și un alt monstruleț, întunecat și înalt, care păzea un balcon. Un monstruleț care semăna cu o pasăre. Cu o pasăre mare și neagră!

Am mărit fotografia cât am putut, dar de la un moment dat încolo imaginea se încețoșa, nu poți să tragi de pixelii unei poze ca de plastilină. Am micșorat la loc, ca să văd în ce balcon anume era păsăroiul, m-am ridicat și-am fugit într-acolo.

Într-adevăr, în partea dreaptă a castelului, deasupra aleii de piatră, la etajul al doilea, arătând întocmai ca

un gargui realizat de un meșter iscusit, încremenit în balcon, lipit de perete, cu aripile strânse pe lângă corp și privind țință înainte, de parcă ar fi stat acolo de o sută de ani, era Isidor.

Capitolul 20

Primul zbor al lui Isidor

Ah, și cum mergeam așa cu Serena, liberi, absolut liberi pe străzi prin Sinaia, mă minunam la tot pasul.

Mă minunam că oamenii își fac cuști, care se numesc curți. Curțile sunt cuști fără tavan, care împrejmuiesc casele. Iar ei pot ieși pe niște ușițe, pe care le țin încuiate cu chei, exact ca la Zoo. Oamenii par să fie propriii lor îngrijitori. Să-ți fii propriul Clonț și propriul Piciorong. Chestia asta mi s-a părut foarte ciudată.

Uneori în curți e câte un câine, care te latră când treci pe alee. Atunci e bine să mergi repejor, cu fundul un pic înainte.

Pe străzile astea e mult mai greu să fii invizibil, fiindcă totul reacționează la trecerea ta. Nu e vorba de oameni.

Sunt câini, păsări și pisici, chiar și plante, care își păzesc teritoriul. Treci pe acolo și ele se reped înspre tine, care cum poate, unul te latră, altul te miaună, altul te pișcă, altul nu te scapă din ochi de cum apari în capătul străzii și până dispari, cip-cirip și cra-cra după tine până dispari.

Am scăpat nemușcat, nezgâriat, negăinățat, doar oleacă pișcat.

Ah, iar Serena știa toate plantele, ea știa florile, tufele și copacii, și le spunea pe nume așa, din mers, de parcă n-ar fi fost importante, cum ai zice „e seară” și „plouă”. Ea spunea „ai grijă când treci pe sub măceș, Isidor, fiindcă are spini” și spunea „au înflorit crăițele, Isidor, sunt primele pe care le văd anul ăsta”. Spunea: brazii, pinii, molizii, stejarii și fagii. Înșira, printre atâtea alte cuvinte, flori de aici și flori de acasă, ochiul-boului, coada-șoricelului, untul-cocoșului, traista-ciobanului, gura-leului. Nu auzisem în viața mea de cele mai multe dintre ele. De văzut, nici atât.

Mă uitam năucit la toate acestea, ascultam, inspiram ca să mă dezmeticesc, dar mă pomeneam îmbătat. Ce miresme!

La un moment dat, pe o stradă, de sus s-a ivit o cușcă roșie zburătoare. Ne-am oprit, ne-am ascuns după un gard și-am urmărit-o cum ne taie calea și continuă să coboare printre copaci, agățată de-un fir!

— Telecabina, a zis Serena.

O cușcă roșie zburătoare, pentru oamenii care le invidiază pe păsări. Se înghesuie în ea și urcă, apoi coboară, asta e tot, doar ca să simtă cum e să te desprinzi de pământ.

Iar sus, în pădure, am simțit că biata mea inimă, bietul meu suflet, de condor de patruzeci de ani și o lună, ar putea pocni de atâta fericire. Câte să poți trăi într-o singură zi? Am deschis larg aripile, să primesc toate astea la mine, să le îmbrățișez, străduindu-mă să nu mă las copleșit, să nu mă las strivit.

Ah, uimirea din ochii Serenei!

Oh, umbra uriașă dinaintea ochilor mei!

Stânjeneala, uimirea și spaima: umbra mea era cea care fura atâta lumină.

Strâns de rușine, iarăși mic, m-am tăvălit printre ierburi și flori.

Ca un cățeluș, a gândit Serena. Ca un cățeluș, fie, da, chiar ca un cățeluș mă simțeam.

Ce fericire!

Apoi, pe drumul înapoi, gonind în josul străzii, cu vânticelul cald înfoindu-mi penele de pe spinare, am simțit că mă înalț. Și jur, n-am făcut nimic pentru asta. Alergam, alergam, și deodată în loc să cobor am început să urc. Nu mai era cale de întors. Înainte, înainte. Am împins cu gheara în pământ, m-am desprins. Deasupra străzii și printre copaci, cam clătinându-mă, cam izbindu-mă de crengi, peste vârfuri de brazi, către

ultimii nori, tot mai departe, tot înainte, fiindcă înapoi nu există când zbori, peste pădure, către un munte albastru, scăldat în lumină de aur!...

Am zburat cât am zburat, năucit de cât de simplu fusese. Ha, ha! Unde erau Clonț și Piciorong, să mă vadă?

Dar mai apoi am început să mă dezmeticesc și aș fi vrut să cobor. Nu prea am condiție fizică, mi-am zis, uite cum mă dureau umerii, uite cum mă durea abdomenul, abia țineam picioarele bine întinse, una e ce vrei și alta e ce poți.

Dar cum să cobori?

Dar unde să cobori?

Serena pe unde o fi?

M-am uitat în jos, mă lua cu amețeală. Ușor. Ușurel. Am planat, m-am rotit, jur că nu mă mai gândeam la nimic din ce citisem, zburam fără nici un efort, departe de toate teoriile, nu mă zbăteam, pluteam pur și simplu, căutând un loc unde să pot ateriza fără să produc mari turbulențe.

Și atunci am văzut vila, e a noastră, ba nu e a noastră, nu-mi dădeam deloc seama, am dat roată o dată, și încă o dată, ba a noastră trebuie să fie, uite balconul! Și am aterizat în balcon. Nu. Nu era a noastră. În balcon nu era nici măsuța, nici balansoarele, iar de Serena nici urmă.

Acolo am rămas o noapte și-o zi, singur cuc. Nu era nimic de făcut.

Eram din nou, ca în vila noastră, captiv. Deși captiv e un cuvânt mare, cred c-ar fi bine să nu-l mai folosesc niciodată în viață. Eram liber, dar nu puteam să fac nimic cu libertatea asta.

Ori de câte ori încercam să-mi iau iarăși zborul, pieptul mi-o lua înainte, dar picioarele refuzau să se desprindă.

Ah, unde-i vânticelul de ieri, cel cald și încărcat de miresme?

Ah, unde-i apropierea Serenei, cea cu părul plin de ierburi și flori?

Unde-i vocea ei spunând nu-mă-uita, crizanteme, crini imperiali, busuioc?

Nicăieri.

Nicăieri...

Splendid și înfricoșător mi-a fost primul zbor, dar dacă ar fi s-o iau din nou de la capăt, știind că voi plăti cu acest sfârșit cam umilitor, într-un balcon de unde n-am mai putut pleca o noapte și-o zi, zău că aș face din nou tot așa.

Căci către capătul zilei următoare, când stăteam în balcon înlemnit în neputință, deodată s-a auzit o vocișoară cunoscută și dragă:

— Isidor! Isidor!

Jos, în iarba ca smaraldul, Serena.

Ah, ea avea părul lung răvășit, fața albă și plânsă.

*Albă, plânsă, obosită,
Dar în visul meu venită.*

Iată, nu doar o singură dată în viață îți iese în cale o zână, mi-am zis. Uneori, ea vine și-a doua oară, și din nou te salvează.

Mi-am luat avânt și-am sărit în brațele ei.

De fapt, am fost atent să aterizez lângă ea, ca să nu o strivesc. Serena s-a prăbușit lângă mine, în iarbă. Ne-am îmbrățișat și ne-am rostogolit ținându-ne strâns, plângând și râzând.

Capitolul 21

Din nou acasă

Nu era timp de stat așa, acolo, în iarbă. Putea oricând să apară cineva, să ne vadă.

Mi-am scos hanoracul și l-am îmbrăcat imediat pe Isidor. Nu era într-o formă prea bună. Ciufulit și, bănuiam, flămând și însetat.

Se lăsa seara.

Am pornit către casă încet, pe străduțe lăturalnice, atenți să nu ne zărească vreun om. Ne lătrau câinii din curți, ne scuiپau motanii înfoiați, așa ceva nu mai văzuseră în viața lor. Păsările mici se trezeau din somn și țipau speriate.

Poate că oamenii se uitau la noi de după perdele, cum ne furișam pe lângă garduri, pe sub felinare, o fetiță și un condor, o imagine ca un vis bizar la amurg, când străzile cenușii devin albastre.

Am ajuns la vilă după ce se lăsase bine întunericul. Am vrut să îl culc imediat pe Isidor, dar el și-a dorit să mai stăm la măsuță. A luat blocul cu coli și pixul până și mi-a scris:

— Recunoscător.

De fapt, a scris „Recunoscădor“, dar imediat l-a tăiat pe D și a scris deasupra un T.

— Pentru puțin, i-am zis. Am fost foarte îngrijorată. Dar...

Am ezitat. Nu era cazul să îi spun acum că mă temusem că n-o să-l mai văd niciodată.

— Dar sunt atât de fericită că ai zburat! am adăugat.

A rotit pana în mână și a scris cu litere mari, frumos rotunjite:

— Și eu sunt fericit.

— Cred că ești și leșinat de foame, am spus. Să știi că nu prea avem provizii. Eu am... Adică n-am... N-am apucat să cumpăr prea multe fiindcă... fiindcă te-am tot căutat.

— Nu mi-e foame! a scris repede Isidor.

Am ridicat din sprâncene, mirată.

— Am mâncat! a zis.

S-a scotocit printre penele dese de pe piept și a extras de acolo o pană care în mod limpede nu era a lui. O păstrase pentru mine. O pană albăstruie.

— Cadou, mi-a scris.

Am luat pana. Părea de gaiță, era mare, de un turcoaz metalizat. Era cât pe ce să întreb de unde o are, însă m-am abținut. Abia ce-mi spusese că a mâncat. Probabil găsisse pasărea rănită, căzută. Până să duc gândul la capăt, Isidor mi-a scris continuarea pe foaie:

— Și niște ouă de cioară.

Eram încântată. Deși zburase pentru prima oară după zeci de ani și naufragiasse într-un balcon, Isidor supraviețuise mai mult decât onorabil. Avea instincte foarte bune, dacă deja reușise să-și facă singur rost de mâncare.

— Bravo! am zis și i-am făcut cu ochiul.

Isidor m-a privit mirat și m-a întrebat mângâind repede literele pe foaie:

— Ți-a intrat ceva în ochi?

— Nu, nu...

I-am explicat amuzată ce înseamnă să faci cu ochiul cuiva, că e un semn de complicitate între două ființe care se înțeleg din priviri, fără să-și explice prea multe.

Treaba asta i s-a părut grozavă. Mai grozavă și decât deschizătorul de conserve.

A încercat minute în șir să-mi facă și el mie cu ochiul, s-a strâmbat în fel și chip, dar nu îi ieșea nimic. Ori închidea ambii ochi, ori îi căsca larg. Când a tras concluzia că nu poate, a găsit propria lui cale: și-a acoperit un ochi cu vârful unei aripi, privindu-mă țintă cu celălalt și apropiindu-și mult fața de a mea.

Am râs amândoi de s-a cutremurat mansarda, și degeaba făceam „Șșșș, șșș...” unul spre altul, râsetele noastre au continuat mult, mult.

Într-un târziu ne-am culcat, iar noaptea a fost iarăși caldă și blândă.

Înainte să adorm m-am gândit că va trebui să mă ocup de asta în zilele următoare: să discutăm despre supraviețuire, despre hrană și adăposturi. Simțeam că zilele noastre împreună n-aveau să mai fie prea multe.

O spaimă se strecurase în noi, lângă atâta fericire.

Capitolul 22

Exerciții de zbor pe „Vârful con dor“

Nu ne-am dat seama în seara aceea, dar în timp ce eu vizitasem Peleşul, iar Isidor aterizase în balconul Pelișorului, cineva ne vizitase și pe noi.

A doua zi dimineața, după ce-am luat micul dejun în balcon, povestindu-ne aventurile dintre timp, am coborât în apartamentul vișiniu, unde ne aștepta o mare surpriză. Dispăruse tot mobilierul. În afară de covoare, nu mai rămăsese nimic.

Am coborât cu mare atenție și la parter. Aici mobila rămăsese pe loc, însă am găsit niște cutii de carton stivuite în zona intrării. Câteva cutii apăruseră și la etajul cel verde. Erau lipite cu benzi groase, argintii, așa că nu puteam ști ce e înăuntru. Nu ne-am atins de nimic. Ne-am retras sus, în liniște.

Mișcarea asta putea fi semnalul că cineva se pregătește să vină. Și că noi va trebui să plecăm.

Chiar și așa, am hotărât să mai rămânem un pic.

Au urmat zile minunate.

Făceam plimbări lungi, pe Strada Pustnicului, pe Strada Privighetorilor, Mierlelor, Lăstunilor, Sitarilor, pe Strada Cerbului, pe Aleea Pinului și Aleea Arțarului și pe poteci, prin pădure. Ne cunoșteau deja toți câinii. Se gudurau pe la garduri la trecerea noastră. Dimineața devreme, înainte să se usuce roua, noi urcam pe cărări, iar când ajungeam sus, cât de sus ne doream, Isidor își lepăda pelerina și zbura, plutind peste copaci, către vila noastră, către castel.

Îi plăcea mult strada Vârful cu dor, noi îi ziceam în glumă „Vârful con dor“. Strada asta foarte abruptă și lungă, care pornea de pe Strada Furnicii, era minunată pentru decolat. Pe jumătate din ea curgeau trepte, pentru pietoni, iar cealaltă era asfaltată, pentru mașini. Isidor folosea ambele variante. Uneori se lansa în pas săltat pe trepte, iar când prindea suficientă viteză se desprindea și zbura. Alteori alerga pe porțiunea de șosea. Eu veneam în urma lui, fredonând vreun cântecel, urmărindu-l cât puteam, până dispărea dincolo de copaci și de case.

Îi plăcea să se ascundă pe lângă hornuri și turnuri, să pară un monstruleț încremenit, un gargui cioplit în

piatră neagră, iar eu să vin din urmă, cu „Pelerina zburătoare“ în brațe, să îl caut din priviri, să flutur din mână când îl descopeream. Atunci își lua iarăși zborul și venea așa înapoi, aruncând umbre rotitoare pe străduțele pe care mă întorceam eu, însoțindu-mi pașii cu aceste inele mișcătoare.

Ne regăseam acasă, unde petreceam tot mai mult timp în balconul cu vedere la munte.

Isidor zbură din ce în ce mai bine, nu mai avea nici o problemă cu decolarea, nici cu aterizarea. Îi trebuia doar un pic de antrenament, avea mușchii slăbiți după atâția ani de stat în cușcă. În fiecare zi putea face drumuri mai lungi.

Adesea, când stăteam în balcon, îl priveam cum face deodată un salt pe balustradă și de-acolo se aruncă în aer, ca într-un ocean. Trupul îi părea greoi doar o clipă, era o prăbușire scurtă, apoi aripile uriașe lopătau în văzduh, iar Isidor se înălța și se îndepărta. Îl priveam cum dă roată peste copacii înalți, până când silueta lui devenea o acoladă, apoi doar un punct. Atunci inima mea se făcea și ea mică, tot doar un punct. Însă Isidor se întorcea întotdeauna. Poposea ca o vijelie pe balustradă, își strângea aripile și se așeza alături, în balansoar, sorbind mut din cana cu lapte, iar în asemenea momente pliul de pe obrazul lui, pornind de la cioc, se curba în sus, într-un zâmbet.

În după-amiaza asta, stăteam pe balcon și ne uitam tăcuți la muntele cu brazii atât de deși, încât croiau o cămașă groasă, pestriță, și la cerul albastru, înalt, nesfârșit, pe care uneori se rotea câte-un uliu, câte-un vultur.

În casa încă pustie, știam amândoi, nu mai puteam sta foarte mult timp.

Eram mai fericiți decât când veniserăm aici, dar și mult mai nefericiți.

Casa asta, pe care trebuia să o părăsim în curând, nu era nici casa mea, nici a lui.

Însă locul acesta fusese acasă pentru noi, amândoi.

Noaptea, când ne întorceam de pe o parte pe alta, ne priveam într-un fel nou, diferit. Știam, și eu, și el, că erau ultimele noastre zile și nopți.

Atunci, în balcon, după o tăcere destul de lungă, Isidor a scris ceva pe o coală și mi-a întins-o peste ceștile cu lapte. Dintre toate lucrurile din apartamentul vișiniu, ne rămăsese ce aduseserăm sus în prima zi: păturile și pernele din camera noastră, iar aici, în balcon, două cești și o farfurie de porțelan cu marginile dantelate.

Am luat foaia și am citit:

DOR

— Dor, am zis, cu voce tare. O să îți fie dor de mine, Isidor? l-am întrebat.

Și am simțit, așa cum mi se întâmpla de multe ori cu el, că pun cele mai nepotrivite întrebări.

Mă privea cu capul înclinat într-o parte și dintr-odată mi-am amintit o fotografie, fotografia aceea în care îmi ieșise clar numai gardul, în timp ce Isidor era încetoșat și pierdut, și mi s-a părut atât de ciudat că acum stăteam împreună la masă, aici, că beam lapte și mâncam croissant cu unt, că era vară și asta era casa noastră, deși lui îi fusese dor de o altă casă, a lui, iar mie îmi era foarte dor de a mea. Că el visa la niște părinți de departe, care probabil nu mai trăiau decât în amintire și-n gând, iar eu visam la niște părinți care încă trăiau, deloc departe, și care probabil se perpeleau ca pe jar din cauza mea, și față de care mă simțeam îngrozitor de vinovată, mai ales că zile în șir nu mă gândisem la asta deloc.

— Ce-o să faci tu iarna aici?

Întrebarea mi-a scăpat aproape fără să vreau. O mai rostisem de o mie de ori în gând, dar abia acum cu voce tare.

Isidor a apucat ceașca și a sorbit gălăgios, privind către întinderea verde, de parcă n-ar mai fi fost nevoie de cuvinte: acolo se aflau toate răspunsurile.

Îmi făceam griji degeaba? Totuși, ce-avea să facă el iarna aici, când o să fie frig, când o să fie zăpezi, când

cerul n-o să mai fie atât de albastru, nici pădurea atât de prietenoasă?

Isidor mi-a răspuns târziu, ca și cum și-ar fi continuat un gând:

— Dar vor fi mereu case splendide și scumpe scoase la vânzare în Sinaia! Nu-i așa?

Se întorsese cu fața spre mine. Își ținea acoperit ochiul stâng cu o aripă, privindu-mă țintă cu dreptul.

Am înțeles. Avea perfectă dreptate. Sinaia era înțesată de case împodobite cu bannere viu colorate, „De închiriat“, „De vânzare“, și toate aveau mansarde și poduri, unele cu ferestrele uitate deschise sau chiar cu geamurile sparte de vânt. Case unde un condor se putea ascunde cu ușurință, cât să treacă o iarnă, și apoi încă una... Iar hrană, mă lămurisem în ultimele zile, Isidor se pricepea să-și găsească. Nu îl văzusem nicio dată devorând un animal găsit prăbușit pe vreo coastă, dar știam că asta făcea când lipsea mai mult timp și se întorcea cam greoi. Odată mi-a adus în dar o pană roșcată, alteori una maro și tărcată. Le-am luat și le-am pus alături de cea albastră, le adunam pe toate într-un ziar, presate cu grijă.

Isidor continua să mă privească așa, insistent, cu un ochi. Voia să mă facă să râd. Și, privindu-l, am râs. Dar câtă tristețe se cuibărise în mine.

Capitolul 23

Un punct

Atunci, în ultimele zile, mi-am dat seama și că singurele fotografii cu Isidor erau cele pe care i le făcusem la Zoo și cea din balconul Pelișorului. Bănuiam că are oroare de fotografii, după toți anii în care fusese expus în cușcă. Și totuși, îmi doream tot mai mult să îi fac niște poze bune, în libertate. Adesea mă uitam la el și mă surprindeam gândindu-mă, într-o clipă sau alta, că asta ar fi o imagine frumoasă: Isidor scriind, Isidor sorbind lapte, Isidor privind pe fereastra cu vitralii, Isidor dormind cu capul pe pernă. Dar mi-era foarte rușine și mâna mea nu se întindea după aparatul de fotografiat.

În cele din urmă, am îndrăznit și l-am întrebat:

— Isidor, ai fi de acord să îți fac niște poze?

S-a uitat la mine nedumerit, ținând un ou ridicat, ca în palmă.

— Să-mi spui sincer, dacă te deranjează, nu-ți fac. Înțeleg... am bâiguit.

El a lăsat oul cu grijă pe masă, a apucat pixul-pană și mi-a răspuns apăsător:

— FĂRĂ BLITZ!

După care s-a îndreptat în scaun, cu o figură serioasă.

Însă nu l-am fotografiat atunci. Și nici apoi nu m-am repezit să îi fac poze în casă. De câte ori îmi plăcea cum arată într-o ipostază, mi se părea că momentul este prea intim, că ceva nu-i în regulă, că astea sunt lucruri care trebuie doar trăite acolo, pe loc, și că fotografiile, nu știu exact cum și de ce, ne-ar știrbi clipa. Observasem cum se îndreptase în scaun când crezuse că o să-l fotografiez. Nu voiam asta. Nu voiam să se simtă din nou ca după un gard, asaltat de telefoane și aparate de fotografiat. Nu puteam risca.

Am renunțat pe moment la idee, dar ocazia s-a ivit când nici nu mă gândeam.

Într-una dintre plimbările noastre, când fotografiam flori, acoperișuri de case, străzi șerpuite și copaci, când ajunseserăm departe în pădure, pe o potecă lată, iar el s-a avântat în zbor, atunci l-am fotografiat. În aceste imagini el apare așa cum s-a visat zeci de ani în cușcă și așa cum era fericit: în zbor.

O pasăre imensă și neagră, cu aripile perfect întinse, cu vârfurile ușor ridicate și despicate în șase, ca niște degete lungi, ridicându-se deasupra copacilor și planând fără nici un efort.

În câteva dintre aceste fotografii, se văd doar cele mai înalte ramuri ale copacilor și cerul albastru. Dar eu știu că acolo, undeva, într-un loc anume, se află un punct. Iar acela este condorul meu, Isidor.

Capitolul 24

Cea mai frumoasă plimbare cu puțință

Într-o zi, la întoarcerea dintr-o plimbare, am avut surpriza să descopăr că vila noastră arăta foarte diferit. Bannerul mare de pe fațada casei dispăruse. În plus, înăuntru erau depozitate și mai multe cutii de carton, iar pe una dintre acestea am găsit un pachetel cu mâncare, pe care scria „Pentru tine“.

M-am speriat îngrozitor.

Nu ne-am atins de pachet, deși mirosea înnebunitor, a mâncare caldă, făcută în casă.

Mi-am amintit cum, într-una din zilele trecute, la magazin, când cumpărasem o singură banană, fiindcă banii mi erau cam pe terminate, vânzătoarea îmi pusese pe tejghea încă una, zicându-mi:

— Ia una și pentru bunicul. Hai, ia-o, e din partea mea.

M-am gândit la toate plimbările matinale, la toți câinii care lătraseră după noi, la toate perdelele de la ferestre care tremuraseră la trecerea noastră. Poate că unor oameni li se păruse că văd o fetiță și-un bunic. Dar poate alții văzuseră o pasăre nemaivăzută pe-aici. Poate că alții văzuseră o fată cam ciufulită strecurându-se în vilă ca un hoț. Poate că ne zăriseră la ferestre. Poate că ne zăriseră și-n balcon.

Mi-am amintit cât de neglijentă fusesem de multe ori, fără ca măcar să-mi dau seama. Fericirea te face să fii neglijent, ți se pare că nimic nu ți se poate întâmpla. De exemplu, fusesem prea fericită când, după una dintre plimbări, intrasem în casă fredonând atât de tare, încât Isidor crezuse c-a venit un străin și se ascunsese sub pat. A ieșit când s-a lămurit că eram eu, cântând de se cutremurau pereții.

De-acum, în orice zi puteau să apară jos niște străini. Intrușii eram noi. Am încercat să-i explic, cu câtă blândețe am putut. Dar, oricum, el părea să știe toate astea înainte să i le spun eu în cuvinte. Nu s-a mirat, nu a reacționat vizibil, se uita liniștit înainte, spre munți, apoi s-a întors spre mine și a clătinat din cap ușurel.

— Știi ce ai de făcut, Isidor, dacă?... l-am întrebat.

Stăteam la masă, în camera noastră, chiar înainte de culcare. Întrebarea mi s-a frânt la jumătate.

— Sub pat? a întrebat Isidor, desenând un rotocol în aer cu vârful aripii.

— Nu, gata cu patul, am zis. Știi tu...

Știam că știe. Glumise. Așa căuta el mereu să mă înveselească, atunci când deveneam prea serioasă.

M-am uitat spre fereastră. O adiere înfoia perdeaua, ciucurii albi mângâiau pernele noastre.

A dat din cap. Știa. A luat o coală și a scris un singur cuvânt, așa cum făcea mereu când avea ceva important de spus.

ACASĂ.

Am dormit îmbrățișați, muți toată noaptea.

Cu Isidor am învățat să fiu și eu mută, o condoriță rătăcită în gânduri.

*

A doua zi, când soarele se înălța și lumina camera prin vitraliile cu glicine, am hotărât să facem o plimbare lungă, frumoasă, cea mai frumoasă cu putință.

Așezați la măsuta noastră, îmbujorați de lumina răsăritului, văzând că ziua se anunță senină, i-am spus lui Isidor ce îmi doresc să facem astăzi: să mergem departe, departe, cât vedem cu ochii și unde ne pofteste inima, să ajungem în locuri unde n-am mai ajuns

niciodată. Să colindăm prin păduri, pe poteci neumblate, eu la pas, el plutind pe deasupra. Să ne oprim și să bem apă din izvoare neîncepute, să zărim căprioare, să culegem mure și să ne facem coronițe de flori, apoi să mergem mai departe, spre munți. Să privim cu capetele date pe spate, umăr în umăr, spre crestele cele mai înalte, învăluite într-o ceață firavă, iar apoi să urcăm și mai sus, să urcăm, să urcăm acolo unde nimeni nu ne poate găsi, el desenând cercuri în aer, eu urmând inecele lăsate de umbra lui pe pământ, să sar dintr-unul în altul ca pe un șotron mișcător.

Dar i-am spus și că va trebui să fim deosebit de prudenți. Dansam pe o sârmă foarte subțire în ultima vreme. În fiecare zi, când plecam, strângeam totul cu grijă prin cameră. Îmi ascundeam rucsacul. Mă uitam de o mie de ori în stânga și-n dreapta înainte să ies pe ușă și înainte să deschid fereastra. În fiecare zi eram pregătită.

Am strâns și azi toate lucrurile, am înghesuit rucsacul sub pat, am împăturit „Pelerina zburătoare“, pe care o luam mereu cu mine, pentru situațiile în care Isidor ar fi vrut să meargă o bucată de drum și la pas. Am aranjat așternuturile și am deschis larg fereastra de deasupra patului.

Apoi m-am așezat iarăși la masă. Pe blocul de desen dintre noi rămăsese scris cuvântul „Acasă“. Am ridicat colțul și-am văzut că era ultima pagină.

Ne priveam în tăcere când s-a auzit o mașină oprind jos, lângă scară. Și imediat apoi încă una. Am stat o clipă nemișcați, apoi m-am ridicat și-am privit pe fereastră.

Din prima mașină, o Dacie verde, au coborât doi necunoscuți. A doua mașină era a Poliției. Ușile din spate s-au deschis când mașina încă nici nu oprise bine. I-am văzut pe mama și pe tata, coborând în viteză din mașina asta și urcând scările din fața vilei în fugă. Am apucat să văd părul mamei zvârcolindu-se, haina tatălui zbătându-se. Am auzit ușa de la intrare zăngănind, zgâlțâită.

Jos nu se mai vedeau decât mașinile, cu portierele rămase deschise, ca niște aripi metalice, și-un șofer care își aprindea o țigară.

M-am rotit și l-am văzut pe Isidor stând în picioare, în pat. Dintr-un salt, am ajuns lângă el. M-am cuibărit la pieptul lui fierbinte, l-am sărutat pe obraji, i-am turuit cuvinte, fiindcă sunt doar un om, i-am mulțumit, i-am spus că îl iubesc, i-am spus să aibă grijă, i-am spus să fie fericit, i-am spus să nu mă uite. Mi-a acoperit buzele cu o pană, m-a strâns între aripi puternic, de-am crezut că o să mă sufoc și-o să mă prăbușesc. Și chiar m-am prăbușit, în clipa când el mi-a dat drumul și, cu un gest sigur, a sărit pe pervaz și, de acolo, fără nici un foșnet, a plonjat în lumea cea largă. Se auzeau pași și voci pe scări, tot mai aproape. Uși deschizându-se. Trepte trosnind. Când încă vedeam aripile lui Isidor

umbrind jumătate de cer, înainte ca el să dispară pentru totdeauna, ușa camerei noastre s-a deschis, iar în secunda următoare deasupra mea erau aplecați mama și tata, vorbindu-mi, mângâindu-mă, plângând și întrebând, sărutându-mi obrazii, tâmplele și părul, spunându-mi cuvinte pe care le înțelegeam și fără să le aud.

Epilog

Peste șapte ani

O zi de vară. Un grup de tineri s-a cazat la o pensiune recent inaugurată din Sinaia. Au venit pe jos de la gară, vorbind destul de tare și făcând câțiva localnici să se uite după ei. Trei băieți și două fete. Unul dintre băieți, cu părul strâns în coadă, purta o chitară în spate. La pensiune, au primit fiecare câte o cameră.

Femeia de la recepție, o doamnă înaltă, drăguță, i-a iscodit cu pricepere. Și a aflat că nu erau pur și simplu niște turiști, veniți să petreacă aici câteva zile plăcute, ci studenți care au primit sejurul de o săptămână în dar, ca parte dintr-un premiu la un concurs național de fotografie.

Cei cinci au completat repede formularele, apoi au urcat pe scara de lemn în spirală și, ajunși în holul pătrat de la primul etaj, s-au răspândit prin camere,

stabilind să se reunească după două ore. Băieții au rămas în camerele lor de la etajul întâi, iar fetele au mai urcat un etaj, unde și-au luat la revedere și ele. Au rotit cheile în ușa și au dispărut înăuntru. De fapt, una dintre fete, cu multe șuvițe din părul blond și lung împletite, a dispărut prima în cameră. Cealaltă, cu părul tot lung, însă castaniu și prins într-o coadă, a bâjbâit ceva mai mult pe la ușa. Cheia nu voia s-o asculte, îi tot aluneca în mâini. Sau poate că mâinile îi tremurau? În cele din urmă, a reușit și ea să deschidă și a intrat.

Încă nu era ora prânzului, iar soarele care arunca raze înclinate pe fereastră înflăcăra trandafirii pictați pe la colțurile geamurilor și arunca scânteieri colorate pe covorul vișiniu.

Fata a închis ușa și a lăsat jos rucsacul. A privit încăperea. Erau atât de ușor de recunoscut fereastra, covorul, lumina, întregul spațiu, chiar dacă mobila era acum diferită. Într-un colț mai era însă oglinda ovală, cu picior de lemn. S-a descălțat și s-a apropiat. S-a privit în oglindă.

Albă, albă, înlemnită.

Fata asta sunt eu.

Cât de ciudat să mă aflu iarăși aici!

Din câțiva pași ajung la fereastră, privesc munții, brazil, și toate, desigur, sunt acolo, la locul lor, așa cum erau și acum șapte ani.

Ies din cameră, închid și urc, desculță, până la mansardă. Pe ușa de demult a apărut o plăcuță. Camera 301. Trag aer în piept și apăs pe clanță. Deschis. Dinăuntru se revarsă conul de lumină atât de cunoscut. Patul nostru e aici, așa cum îl știam. Sunt, desigur, alte așternuturi și-o cuvertură cafenie peste ele. Măsuța noastră e tot sub fereastra cu glicine, și fereastra cu flori mov e neschimbată, la fel și cealaltă fereastră, pătrată și mare, de deasupra patului.

Am închis ușa și am sărit, desculță, în pat. Am deschis larg fereastra și acum privesc afară, proptită în coate, inspirând aerul proaspăt, bucurându-mă de culori și căutând peste tot cu privirea.

Coasta înverzită, copacii înalți, cerul nesfârșit!

O să petrec o săptămână aici, unde am stat într-o vară cu Isidor, când am pierdut șirul zilelor, când timpul s-a dilatat și-a făcut loc acelei întâmplări incredibile, de parcă lumea noastră ar fi existat în paralel cu tot restul lumii. Sigur, știu că nu a fost o vară întreagă, însă mie atunci așa mi s-a părut și așa îmi amintesc acea perioadă. Ar fi putut fi o singură zi, două săptămâni sau o lună și jumătate, dar pentru mine a fost o vară, vara lui Isidor: de când l-am văzut prima oară în cușcă la zoo, până când a zburat pe această fereastră. Și apoi?

Tot restul acelei veri l-am căutat, l-am așteptat. Când puneam capul pe pernă, la mine acasă, când dormeam,

când visam, când mă trezeam și vedeam cerul dimineții, când mergeam ziua pe străzi. Spre sfârșitul verii, părinții s-au înduplecat și, după ce m-au iertat – deși sunt sigură că erau și-un pic mândri de isprava mea, chiar dacă atunci nu voiau să mi-o arate, suferiseră prea mult din cauza dispariției mele –, ei bine, atunci am venit cu toții aici și-am stat câteva zile. Am hoinărit din nou pe străzile cunoscute, de astă dată însoțită de mama și tata, făcând fotografii multe, căutându-l cu privirea pe Isidor și pe cer, și prin păduri, și printre hornurile vilelor înalte, și printre turnurile castelelor. Și chiar și apoi, acasă, mărimd fiecare fotografie. De câteva ori l-am văzut foarte bine, zburând pe deasupra copacilor, cu silueta lui inconfundabilă. Alteori am zărit doar un punct, însă am știut cu precizie că-i el și m-am bucurat să văd că e bine.

Dar acum sunt pentru prima oară singură în Sinaia.

Și pentru prima oară în casa asta, devenită de curând pensiune.

Bine că mi-am amintit de ai mei. Să le dau un SMS. Am promis că n-o să-i țin pe jar. Apuc telefonul și le scriu: „Am ajuns. M-am cazat. Toate bune“. Nu știu ce să mai zic. Dar când să trimit mesajul, îmi vine o idee. Ezit, însă până la urmă adaug, tastând fiecare literă cu un zâmbet tot mai larg pe figură: „Nu am fugit în lume. Nu am fost răpită. Nu o să fac nimic rău“. Sunt sigură c-o să înțeleagă.

Cobor din pat, ies pe vârfurile picioarelor din cameră și mă furișez sus, în turnul din dreapta. Și balconul nostru e neschimbat. Nu mai este măsuța, nu mai sunt balansoarele, doar un scăunel rotund. Mă așez. Privesc iarăși cerul, un ocean infinit suspendat deasupra copacilor și munților. Casa celui mai bun prieten.

„Ești tot ce am mai drag pe lume, Serena.“

Mă sprijin de spătar. Două ore înseamnă mult. Am timp. Ce-s două ore pentru un om?

Dar pentru o pasăre? Dar pentru un câine?

Dar pentru un brad? Dar pentru o casă ca asta?

Un vânticel cald mi se joacă prin păr, îmi ia câte o şuviță și mi-o răsucesce prin aer, pe degete invizibile.

Un fluture coadă de rândunică, gălbui cu dungi negre, zboară prin fața mea, bătând lent din aripile neobișnuit de mari și împrăștiind mireasmă de pădure și pajiști.

În inima mea se pornește un cântec, ca venit de departe:

*Au fost odată-n Munții D'Or
mama condor, tata condor.
Trăiau pe creasta creștelor,
zburau în spuma norilor,
mâncau doar mușchi de căprior,
sorbeau din roua zorilor.*

Eu știu că trăiește în lume acum, pe lângă toți condorii care se bucură de libertate, Isidor, cel mai citit și simpatic condor, o pasăre mare, care cândva și-a pus cercei cu rubine la urechi și a constatat că are o ureche mai sus și alta mai jos și că asta nu contează deloc. Un condor care știe să facă cu ochiul, deși nu poate să facă cu ochiul. Un condor care a învățat că se poate zbura doar dacă ai sufletul ușor și plin de lumină. Și, desigur, burta nu foarte plină de mâncare.

Isidor este încă aici, în Sinaia. Se rotește pe cerul verii sau se ascunde în podul vreunei vile de vânzare, spunând oricui e dornic să-l vadă o poveste despre prietenie, libertate și visuri. Trebuie să-l mai întâlnesc măcar o dată. Și îl voi întâlni.

— Isidor, unde ești?

Mulțumiri

Această carte s-a născut la propunerea editorului Bogdan-Alexandru Stănescu. Lui îi mulțumesc înainte de toate, fiindcă într-o zi de primăvară, la un birou ornat cu turnuri de volume proaspăt ieșite din tipar, m-a întrebat dacă n-aș dori să scriu o carte pentru Colecția „Junior“ a Editurii Polirom. Bineînțeles că-mi doream. Îmi doream atât de mult, încât a urmat o lună în care am trăit închisă în camera mea, cu fereastra deschisă, înaintând în fiecare zi cu un capitol din povestea lui Isidor și-a Serenei. Fără propunerea lui Bogdan, pur și simplu cartea asta n-ar fi existat.

Trebuie să menționez și faptul că, într-un fel, Isidor trăia dinainte. Sâmburele din miezul cărții este povestirea „C și O și N și Dor“, publicată în antologia „Uite cine vorbește“ (Editura Arthur, 2016), care a devenit aici Capitoul 3, cu mici modificări. Mulțumesc Editurii Arthur pentru acordul dat.

Pe de altă parte, povestea imaginară a condorului pornește de la o știre adevărată – la Zoo Băneasa, condorul chiar a fost cel mai bătrân locatar, după ce a dispărut

veteranul, un cimpanzeu. Diferitele știri despre condor cuprinse în carte au la bază știri reale și contradictorii, adunate din diferite publicații și modificate pentru a sluji povestea.

În cele din urmă, mulțumesc perechii de pescăruși din curtea interioară a blocului meu, care mi-a înfrumusețat zilele de „captivitate”. I-am privit cu mare plăcere cum zboară, cum își fac curte, cum îmi poposesc pe pervaz și-mi bat în geam cu ciocul, spunând câte un cuvânt scurt. Numai că nu mi-au scris mesaje cu pene rupte de la sub-suoară! În cuibul lor țesut cu migală sunt acum trei ouă mari și verzui. Din ele vor ieși puii cam atunci când această carte va prinde viață și va zbura către voi.

V.D.N.

București,

30 aprilie 2017

Cuprins

Partea I

Capitolul 1. O introducere	9
Capitolul 2. La început a fost o știre	15
Capitolul 3. Noptile și zilele lui Isidor	22
Capitolul 4. Gratii și petale	33
Capitolul 5. Doar gratii	44
Capitolul 6. Alte știri, alte întrebări	47
Capitolul 7. „AJUDOR!“	55
Capitolul 8. „Zboară!“	62
Capitolul 9. Un condor în dormitor	75
Capitolul 10. Lecția despre condor pentru condor	89
Capitolul 11. Miroase a plecare	98
Capitolul 12. Rugăciunea lui Isidor	107

Partea a II-a

Capitolul 13. Casă nouă	115
Capitolul 14. Primul răsărit	129
Capitolul 15. „CÂT CER!“	138
Capitolul 16. Despre frumusețe și un fel de zbor	147

Capitolul 17. Isidor și forța nebănuită	155
Capitolul 18. Ploaia și o pelerină zburătoare	162
Capitolul 19. În gol.	176
Capitolul 20. Primul zbor al lui Isidor	185
Capitolul 21. Din nou acasă	191
Capitolul 22. Exerciții de zbor pe „Vârful con dor“	195
Capitolul 23. Un punct	201
Capitolul 24. Cea mai frumoasă plimbare cu puțință	204
Epilog. Peste șapte ani	210
<i>Mulțumiri</i>	217

În colecția JUNIOR

au apărut:

Sue Monk Kidd, *Viața secretă a albinelor*

Sophie Kinsella, *În căutarea lui Audrey*

Elif Shafak, *Fetița căreia nu-i plăcea numele său*

Edward Carey, *Casa Heap*

Frances Hardinge, *Copacul minciunilor*

James Bowen, *Un dar de la motanul Bob*

Carlos Ruiz Zafón, *Luminile din septembrie*

Carlos Ruiz Zafón, *Palatul de la Miazănoapte*

Carlos Ruiz Zafón, *Prințul din negură*

A. Volkov, *Urfin și soldații săi de lemn*

Veronica D. Niculescu, *O vară cu Isidor*

în pregătire:

Ian McEwan, *Visătorul*

www.polirom.ro

Redactor: Bogdan-Alexandru Stănescu
Coperta: Radu Răileanu
Tehnoredactor: Gabriela Ghețău

Bun de tipar: iunie 2017. Apărut: 2017
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. I, et. I, sector 4, 040031, O.P. 53
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la GANESHA PUBLISHING HOUSE – București
tel.: 021 423.20.58, tel./fax: 021 424.98.13,
e-mail: contact@ganesa.ro, web: ganesa.ro

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA

